

Vertrouwelijk - Bundel - Algemene Vergadering van 4 november 2025

- 1 (Vertrouwelijk) Opening, mededelingen, agenda en verslag
- 1.a Mondelinge mededelingen en vaststellen agenda AV 4 november 2025
251104 AV 1a. Conceptagenda AV 4 november 2025
- 1.b (Vertrouwelijk) Vaststelling verslag AV 24 juni 2025
251104 AV 1b. Conceptverslag AV 24 juni 2025
- 2 (Vertrouwelijk) Besluit- en bespreekpunten
- 2.a (Vertrouwelijk) Terugblik IPO-Jaarcongres in Brussel
- 2.b (Vertrouwelijk) Begroting en Jaarplan Vereniging IPO 2026
251104 AV 2b.1 Oplegnotitie Begroting 2026 IPO-vereniging
251104 AV 2b.2 Begroting 2026 IPO
251104 AV 2b.3 Raming Kassiersfunctie 2026
- 2.c (Vertrouwelijk) Bijstelling Verenigingsbegroting 2025
251104 AV 2c. Bijstelling Verenigingsbegroting 2025
- 2.d (Vertrouwelijk) Notitie 'Slagvaardige Vereniging' (met voorgestelde statutenwijzingen)
251104 AV 2d. Uitwerking notitie 'Slagvaardige Vereniging'
- 2.e (Vertrouwelijk) Technische Briefings 2026
- 3 (Vertrouwelijk) Ter informatie
- 3.a (Vertrouwelijk) Overzicht stand van zaken toezeggingen
251104 AV 3a. Overzicht stand van zaken toezeggingen
- 3.b (Vertrouwelijk) Belangrijke data komende periode
- 3.c (Vertrouwelijk) Informatiepagina AV
- 4 (Vertrouwelijk) Rondvraag en sluiting

Op 4 november 2025

Conceptagenda

Betreft	Algemene Vergadering
Vergaderdatum en -tijd	4 november 2025, aanvang 18:00 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht, Commissiekamer
Deelnemers	Ina Adema (voorzitter), Peter Teesink (algemeen directeur) en IPO-bestuursleden, Laura Reinink en Hendri Meendering (Gr), Abassin Nessar en Anja Keuter (FI), Odile de Man en Anneloes Blekxtoon (Ut), Vincent Kalk en Willemien Koning-Hoeve (NH), Martien van 't Hul en Ingeborg Hoogveld (Ov), Sonja Hilgenga-van Dam en Willem Vosseveld (Dr), Judith Tenbusch en Bert Heideveld (Gld), Antje Dees de Vries en Rinus van 't Westeinde (ZI), Maarten Goudzwaard en Christa Oosterbaan (Fr), Heidi Looy en Lianne van Damme (ZH); Tom Ludwig en Inge Vossen-Beers (NB), Jacques Michel Bloi en Duncan Zeedzen (Li). <i>I.a.a. de griffiecontactpersonen: Corné Borst (NH), Wieger Lagerveld (Gld), Renzo Kalk en Diane Bergman (FI), Ilse van der Werf (Gr), Debbie Weeseveld (Li), Hans Nijkamp (Ov), Berbel Ferwerda (Ut), Sven Meijer (ZI), Arjo Verweij (ZH), Linda de Boer (Dr), Jan Schippers (Fr), Henske Gloudemans (NB)</i>
Verhinderd	-

1. Opening, mededelingen, agenda en verslag

a. Mondelinge mededelingen en vaststellen agenda AV 4 november 2025

De Algemene vergadering maakt kennis met Peter Teesink, die 1 september is gestart als interim Algemeen Directeur van de Vereniging IPO.

b. Vaststelling verslag AV 24 juni 2025

Bijgevoegd

2. Besluit- en bespreekpunten

a. Terugblik IPO-Jaarcongres in Brussel

Kern van het onderwerp

De Algemene Vergadering reflecteert op het verloop van het IPO-jaarcongres van 30 september jl.

b. Begroting en Jaarplan Vereniging IPO 2026

Bijgevoegd

Kern van het onderwerp

Voor u ligt de Begroting en Jaarplan 2026 voor de gehele Vereniging IPO. Een nadere toelichting vindt u in de oplegnotitie.

Voorstel/ gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt gevraagd de door het bestuur vastgestelde Begroting en Jaarplan 2026 van de IPO-vereniging goed te keuren.

c. Bijstelling Verenigingsbegroting 2025

Bijgevoegd

Vergaderdatum en -tijd: 4 november 2025, aanvang 18:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

Kern van het onderwerp

Er is een begrotingsbijstelling nodig om een aantal financiële ontwikkelingen te verwerken die zich na de Tussenrapportage hebben voorgedaan en daarom niet in de oorspronkelijke begroting konden worden opgenomen. Het betreft de hogere personeelslasten door de nieuwe cao, de verder opgelopen raming van faunaschades, enkele aanvullende budgetneutrale subsidies en de verwerking van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor het Landelijk Informatiepunt Wolf. Het bestuur heeft in de vergadering van 1 oktober jl. de bijstelling Verenigingsbegroting 2025 vastgesteld en biedt deze ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering aan.

Voorstel/ gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt gevraagd de bijstelling Verenigingsbegroting 2025, zoals vastgesteld door het bestuur in de vergadering van 1 oktober jl., goed te keuren en in te stemmen met het overhevelen van het – in eerste instantie – door het rijk aan de provincie Gelderland overgemaakte bedrag voor de inrichting van het Landelijk informatiepunt Wolf.

d. Notitie 'Slagvaardige Vereniging' (met voorgestelde statutenwijzingen) **Bijgevoegd**

Kern van het onderwerp

In juni 2025 heeft de Algemene Vergadering gesproken over de notitie 'Slagvaardige Vereniging'. Daarbij is, na overleg met de eigen Provinciale Staten, uitgesproken dat de voorkeur uitgaat naar scenario 1+: het bestaande samenwerkingsmodel verdiepen met nadruk op goede informatievoorziening, meer inhoudelijke sessies en een grotere betrokkenheid van Statenleden bij de Vereniging IPO. Op basis van deze uitkomst hebben de AV-klankbordgroep 'Slagvaardige Vereniging' en de IPO-voorzitter een nadere uitwerking opgesteld. De voorliggende notitie legt de uitkomsten van de Algemene Vergadering van 24 juni 2025 vast en bevat daarnaast de actuele stand van zaken rond de voorgestelde statutenwijzingen. Het bestuur heeft in de vergadering van 1 oktober jl. ingestemd met de voorstellen zoals opgenomen in de notitie en daarbij de gedeelde verantwoordelijkheid benadrukt om de voorstellen te laten slagen. Op verzoek van het bestuur is daarbij tevens een aanvullende voorgestelde statutenwijziging opgenomen met betrekking tot de Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD). Bij een positief besluit van het bestuur en van de AV wordt de notaris gevraagd de statutenwijzigingen voor te bereiden en zullen de concrete tekstwijzigingen ook weer via het bestuur en de AV tot besluitvorming worden gebracht.

Voorstel/ gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt gevraagd, in lijn met het besluit van het bestuur en met dank aan de AV-klankbordgroep Slagvaardige Vereniging, in te stemmen met de voorstellen en het verwerken van de aanpassingen in de statuten.

e. Technische Briefings 2026

Kern van het onderwerp

Vergaderdatum en -tijd: 4 november 2025, aanvang 18:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

De Algemene Vergadering wordt gevraagd suggesties te doen voor technische briefings die in de eerste helft van 2026 kunnen worden georganiseerd.

3. Ter informatie

a. Overzicht stand van zaken toezeggingen

Bijgevoegd

Ter informatie is bijgevoegd het actuele overzicht met de toezeggingen en status daarvan.

b. Belangrijke data komende periode

Belangrijke (vergader)data voor de AV in 2026 zijn als volgt:

Datum	Bijeenkomst	Tijdstip	Locatie
27 januari	Diner AV en IPO-Bestuur	18:00 uur – 21:00 uur	Ntb.
7 april	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	Provinciehuis Utrecht, fysiek
23 juni	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	Provinciehuis Utrecht, fysiek
6 & 7 oktober	IPO-Jaarcongres	Ntb.	Ntb. (Overijssel)
3 november	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	Provinciehuis Utrecht, fysiek

c. Informatiepagina AV

Op [deze website](#) kunt u informatie, achtergronddocumenten en plannings vinden omtrent het AV-lidmaatschap.

4. Rondvraag en sluiting

Op 24 juni 2025

Conceptverslag

Betreft	Algemene Vergadering
Vergaderdatum en -tijd	24 juni 2025, aanvang 18:00 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht, Commissiekamer
Deelnemers	Ina Adema (voorzitter) en IPO-bestuursleden, Laura Reinink en Hendri Meendering (Gr), Abassin Nessar en Anja Keuter (Fl), Odile de Man en Noortje Flink (Ut), Vincent Kalk en Willemien Koning-Hoeve (NH), Martien van 't Hul en Ingeborg Hoogveld (Ov), Sonja Hilgenga-van Dam en Willem Vossebeld (Dr), Judith Tenbusch en Bert Heideveld (Gld), Antje Dees de Vries en Rinus van 't Westeinde (Zl), Maarten Goudzwaard en Christa Oosterbaan (Fr), Heidi Looy en Lisanne van Damme (ZH); Tom Ludwig en Inge Vossen-Beers (NB), Jacques Michel Bloi en Duncan Zeedzen (Li). <i>I.a.a. de griffiecontactpersonen: Corné Borst (NH), Willem Lagerveld (Gld), Renzo Kalk en Diane Bergman (Fl), Ilse van der Werf (Gr), Debbie Weesepeel (Li), Hans Nijkamp (Ov), Berbel Ferwerda (Ut), Sven Meijer (Zl), Arjo Verweij (ZH), Kamiel Bertels (Dr), Jan Schippers (Fr), Henske Gloudemans (NB)</i>

1. Opening, mededelingen, agenda en verslag

a. Mondelinge mededelingen en vaststellen agenda AV 24 juni 2025

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. De voorzitter staat stil bij de wisselingen die hebben plaatsgevonden. Zij heet Martien van 't Hul (OV), Laura Reinink (GR), Bert Heideveld (GLD), Sonja Hilgenga-van Dam (DR) en Willem Vossebeld (DR) welkom bij hun eerste officiële vergadering. De voorzitter vraagt of er nog op- of aanmerkingen zijn op de agenda. Er zijn geen vragen en de agenda wordt vastgesteld.

Werving van nieuwe Directeur Bestuurder

De voorzitter geeft aan dat Rien Fraanje, algemeen directeur van de vereniging IPO, zijn vertrek heeft aangekondigd. Zij geeft aan dat er, samen met de medewerkers van het IPO, wordt gewerkt aan de procedure. De voorzitter geeft aan dat na volgende week helder wordt wie de rol voorlopig gaat vervullen. Met het oog op de organisatieontwikkeling wordt gekozen voor een interim-periode van 8 à 9 maanden.

Anja Keuter (FL) vraagt of de start van de nieuwe directeur gelijk valt met de start van de nieuwe manier van werken. De voorzitter geeft aan dat de nieuwe manier van werken eerst nog uitgerold moet worden en dat de huidige directeur reeds 1 augustus vertrekt.

Antje Dees de Vries (ZL) geeft aan dat de directeur van BIJ12 ook een interim directeur is en vraagt of het de bedoeling is dat er twee nieuwe directeuren terugkomen of dat er een mogelijkheid bestaat dat de twee posities door één persoon vervuld gaat worden.

De voorzitter geeft aan dat dit afhangt van hoe de organisatieontwikkeling verder verloopt en dat hier nog geen definitief besluit over is genomen.

Primus Inter Pares

De voorzitter geeft aan dat Rinus van 't Westeinde (ZL) zijn positie beschikbaar heeft gesteld als de primus inter pares van de AV. De AV heeft besloten dat zij graag Rinus in deze rol

behouden. De voorzitter verwelkomt deze uitkomst en bedankt Rinus voor zijn blijvende inzet.

VNG jaarcongres

De voorzitter geeft aan dat Marcel Berkvens (B) en Odile de Man (UT), als leden van de AV klankbordgroep Slagvaardige Vereniging, op uitnodiging aanwezig waren bij het VNG jaarcongres in Eindhoven.

Verkiezingsinzet IPO

Abassin Nessar (FL) vraagt of de Staten en de AV geïnformeerd en meegenomen kunnen worden in het opstellen van de inzet van de gezamenlijke provincies in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen.

De voorzitter geeft aan dat die inzet al door het IPO-bestuur is vastgesteld. Snel handelen was hierin van belang, omdat de verkiezingsprogramma's reeds geschreven worden. De voorzitter geeft aan dat specifieke reflecties vanuit de AV tot volgende week donderdag schriftelijk opgestuurd kunnen worden. Abassin Nessar (FL) verzoekt of de Staten bij de formatie-onderhandelingen meegenomen worden. De voorzitter geeft aan dat er gekeken wordt naar het proces en op welke wijze de Staten daarin meegenomen kunnen worden.

b. Vaststelling verslag AV 3 december 2024

Het verslag van de Algemene Vergadering van 3 december 2024 is vastgesteld.

2. Besluit- en bespreekpunten

a. Jaarstukken 2024

Kern van het onderwerp

De jaarstukken zijn een onderdeel van de Planning & Control cyclus en in de jaarstukken legt het IPO-bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2024. Het IPO-bestuur heeft in haar vergadering van 15 mei jl. de jaarstukken vastgesteld en deze ter goedkeuring doorgeleid aan de Algemene Vergadering. De jaarstukken 2024 sluiten met een positief saldo van € 1,47 miljoen. In de bijgevoegde oplegnotitie wordt nader toegelicht wat het bestuur aan de Algemene Vergadering voorstelt ten aanzien van dit positieve saldo.

De accountant voert momenteel de laatste controles van de jaarstukken 2024 uit. Uiterlijk 28 mei volgen deze stukken, inclusief een schriftelijk voorlopig oordeel van de accountant. Het accountantsverslag volgt na Hemelvaart.

Voorstel/gevraagd besluit

De leden van de Algemene Vergadering worden gevraagd:

1. De geconsolideerde jaarrekening 2024 van de Vereniging IPO, en de daarop betrekking hebbende stukken, goed te keuren; en
2. In te stemmen met het voorstel van het IPO-bestuur om het positieve saldo van € 1,47 miljoen aan te houden, hangende:
 - a. definitieve besluitvorming over het – in lijn met de gesprekken met de P&C Klankbordgroep, de AV en het bestuur – voeden van een post onvoorzien, waarover de gesprekken met de accountants momenteel lopen, en
 - b. het bestuurlijke gesprek over de balans tussen ambities, taken en middelen binnen de Vereniging, welke voorzien is dit najaar

De voorzitter geeft het woord aan Gert-Jan Schuinder (gedeputeerde Drenthe), de penningmeester van de Vereniging.

De penningmeester licht toe dat de jaarstukken op 15 mei door het IPO-bestuur zijn vastgesteld en bestaan uit de geconsolideerde Jaarrekening 2024 van Vereniging IPO, de Jaarverslagen 2024 van IPO en BIJ12, het accountantsverslag en handtekeningen van alle bestuursleden. Het voorstel van het IPO-bestuur is het positieve eindresultaat van 1,47 miljoen aan te houden tot het gesprek over gezamenlijke ambities, taken en middelen is gevoerd en de gesprekken met de accountant over het invoeren van een post 'onvoorziene kosten' zijn afgerond. Tot die tijd zal een deel van het eindresultaat voeding zijn voor de nader in te voeren post onvoorziene kosten en ingezet worden voor zaken rondom de organisatieontwikkeling en het AV-traject Slagvaardige Vereniging, zo luidt het voorstel. Tevens stelt het bestuur voor een deel aan te houden voor de Begroting 2026 ter incidentele dekking van de in de meerjarenraming structureel opgenomen stelpost van 1 miljoen welke in 2024 is ontstaan n.a.v. de herijking van de personeelsformatie IPO-bureau en wat dus hoofdzakelijk bestaat uit structurele middelen. Structurele dekking vanaf 2027 wordt dit najaar bepaald in het bestuurlijk gesprek over de balans in ambities, taken en middelen binnen de Vereniging.

Noord-Brabant

Tom Ludwig (NB) geeft aan dat PS Noord-Brabant kan instemmen met de jaarstukken.

Overijssel

Ingeborg Hoogveld (OV) geeft aan dat PS Overijssel kan instemmen met de jaarstukken, inclusief een verzoek. PS Overijssel vinden het gesprek over de balans in ambities, taken en middelen dat dit najaar gevoerd zal worden erg belangrijk en wil hier graag vooraf en voor de formele vaststelling bij betrokken worden. Hieraan gerelateerd de vraag of bij de het vormen van formele bestuurlijke opdrachten, of hierbij ook gedacht kan worden aan de AV.

Rien Fraanje (IPO) geeft aan dat de betrokkenheid bij het gesprek over ambities, taken en middelen via de weg van college van GS in gesprek met de Staten gaat. De AV kan betrokken worden, mits het in eigen huis via de Staten en IPO-bestuurder gaat.

Ingeborg Hoogveld (OV) geeft aan dat zij deze route zelf ook bedacht hadden, maar dat de praktijk vaak uitwijst dat dit in de planning vaak knel komt te zitten en het niet lukt input mee te nemen naar het gesprek. De AV zou hier misschien een rol in kunnen spelen. Ingeborg zou het waarderen als dit besproken kan worden bij het bestuur. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan graag rekening houden met de tijdsplanning zodat gedeputeerden de mogelijkheid hebben om input op te halen.

De penningmeester geeft aan dat de boodschap helder is en dat het meegenomen wordt, maar dat de eerste verantwoordelijkheid bij de eigen Staten ligt.

Ingeborg Hoogveld (OV) geeft aan dat de AV de wens heeft om meer in de breedte mee te spreken. Dit najaar gaat het bestuur spreken over de prioritering, dat is een onderwerp wat veel Statenleden belangrijk vinden en waar zij meer bij betrokken willen zijn.

Limburg

Duncan Zeedzen (LI) geeft aan dat PS Limburg geen verdere opmerkingen hebben over de jaarstukken.

Gelderland

Bert Heideveld (GL) geeft aan dat PS Gelderland geen verdere opmerkingen hebben over de jaarstukken, maar wel over de procedure. Met name de late aanlevering van het accountantsrapport. Hierin worden een aantal aanbevelingen gedaan, waaronder over

projectbeheersing, waarvan PS Gelderland zich afvragen of dit ook nog meegenomen wordt in de begroting.

Zeeland

Antje Dees de Vries (ZL) geeft aan dat PS Zeeland een aantal opmerkingen hebben op de jaarstukken. In de eerste plaats zien zij onduidelijkheid en tegenstrijdigheid in de resultaatbestemming. Dit zou eerst terugvloeien naar de provincies en vervolgens is het voorstel gekomen dit op te nemen in de post onvoorzien. Voor PS Zeeland is het van belang om hier duidelijke kaders bij mee te geven om er geen spaarpot van te maken. Daarnaast is er wederom sprake van onderuitputting. Zeeland doet daarom wederom een oproep om scherp te begroten. De stijging van tegemoetkoming faunaschade is zorgelijk te noemen, maar PS Zeeland is blij dat het bestuur oplossingsrichtingen gaat bekijken dit najaar. PS Zeeland is positief over het lostrekken van de kassiersfunctie wat betreft faunaschade.

Zuid-Holland

Lisanne van Damme (ZH) geeft aan dat PS Zuid-Holland geen opmerkingen hebben over de jaarstukken.

Groningen

Laura Reinink (GR) geeft aan dat PS Groningen geen opmerkingen hebben over de jaarstukken.

De voorzitter geeft nog het woord aan de accountant.

De accountant licht de jaarstukken nog kort toe, geeft aan dat de controle is afgerond en is is voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. De accountant geeft aan dat de samenwerking met het IPO heel goed is. Het duurde wat langer voordat de jaarrekening correct was in verband met een aantal wijzigingen die nodig waren. Verder heeft het accountantsverslag wat langer op zich laten wachten, omdat er een aantal bevindingen waren die veelal te maken hadden met de transitie die het IPO nu doormaakt. De bevindingen staan ook op de radar van de organisatie en worden voortvarend opgepakt.

Bert Heideveld (GL) vraagt of de accountant een onderscheid maakt tussen de bevindingen en de aanbevelingen. Bij de aanbevelingen staat bijvoorbeeld ook projectbeheersing, waar ook inhoudelijk dingen aangegeven worden, zoals een subsidieregister. Bert wil graag weten of hier ook wat mee gedaan wordt de komende tijd en of dit via de accountant of via het bestuur zal gaan.

De accountant reageert dat zowel de bevindingen als de aanbevelingen zijn gerapporteerd. De bevindingen worden geprioriteerd naar wenselijk of noodzakelijk. Veel van de aanbevelingen worden in perspectief geplaatst, naar de transitie die het IPO nu doormaakt. Er wordt verwacht dat deze de komende periode ook opgepakt worden. Daar adviseren de accountants ook over. De accountant geeft verder aan dat projectbeheersing een belangrijk punt is en echt aandacht nodig heeft, maar dat het IPO zelf beter aan kan geven of hier de komende tijd aan gewerkt wordt.

De penningmeester reageert daarop dat de vraag meegenomen zal worden naar het overleg van de P&C-klankbordgroep. Daarvoor zal hier ook nog over gesproken worden met de accountant.

De voorzitter stelt met goedkeuring van de AV vast dat alle vragen naar tevredenheid zijn beantwoord. De AV stelt de jaarstukken 2024 vast.

b. Tussenrapportage 2025 en Conceptbegroting 2026

Kern van het onderwerp

De Tussenrapportage 2025 en Conceptbegroting 2026 zijn twee producten die tot de vernieuwde Planning & Control-cyclus van de Vereniging behoren. Met de Tussenrapportage 2025 (voor het eerst in de nieuwe vorm) rapporteert de Vereniging over de voortgang van de Begroting 2025. Middels de Conceptbegroting 2026 leggen de provincies de basis voor de nieuw op te stellen Begroting 2026. Op 15 mei jl. heeft het IPO-bestuur de Tussenrapportage 2025 en de opzet voor de Conceptbegroting 2026 vastgesteld. De onderliggende notitie voor de AV is inhoudelijk gelijk aan de notitie die 15 mei voorlag aan het IPO-bestuur, aangevuld met – in een apart kader – de opmerkingen die door het bestuur gemaakt zijn.

Voorstel/gevraagd besluit:

De Algemene Vergadering wordt gevraagd:

1. kennis te nemen van de Tussenrapportage 2025 van de Vereniging IPO en daarbij de door het IPO-bestuur voorgestelde begrotingswijzigingen 2025, inclusief aanvullende dekking van € 12,4 miljoen door middel van bijdragen door provincies via de verdeelsleutel, goed te keuren, en
2. de aangepaste raming 2025 ten behoeve van de tegemoetkoming faunaschades van € 35,0 miljoen goed te keuren waarbij expliciet geldt dat deze kosten niet via de IPO-verdeelsleutel gaan maar bij schade in rekening worden gebracht bij de provincie waar de schade aan de orde is, en
3. aandachtspunten mee te geven, gehoord hebbende de eigen Provinciale Staten, ten aanzien van de Conceptbegroting 2026.

De voorzitter geeft het woord aan Gert Jan Schuinder (gedeputeerde Drenthe), de penningmeester van de vereniging.

Op 15 mei jl. heeft het IPO-bestuur de Tussenrapportage 2025 en de opzet voor de Conceptbegroting 2026 besproken en geaccordeerd. Daarmee wordt voorgesteld om de opgenomen verhoging ten opzichte van de meerjarenraming 2025 door te vertalen in de begroting van 2026. Onder voorbehoud van de besprekingen van vandaag. Het bestuur merkt daarbij dat er investeringen nodig zijn om de vereniging IPO, en daarmee de kracht van de gezamenlijkheid, naar een hoger en professioneler niveau te tillen op samenwerking in beleid, lobby en uitvoering.

De penningmeester geeft aan dat over de Tussenrapportage meer tekstuele toelichting is gegeven t.o.v. de versie die in het bestuur van 15 mei jl. lag. Er is toegevoegd waarom afgeweken wordt van de Begroting 2025. Het bestuur heeft verder vastgesteld dat niet voor alle dossiers of uitvoeringsopdrachten sprake is van een formeel bestuurlijke opdracht wat het gesprek over bestuurlijke ambities, taken en middelen nog relevanter maakt. Als het gaat over ambities taken, kerntaken en mandaten van zowel het bestuur als van de BAC's, en dergelijke verlengde daarvan, benadrukt het bestuur dat alle voorstellen waar financiën mee gemoeid gaan door het IPO-bestuur geaccordeerd moeten worden. Dit geldt voor zowel wensen c.q. voorstellen vanuit de BAC's als voorstellen met betrekking tot de uitvoering. De penningmeester benadrukt het belang van het goed in kaart brengen van de financieringsstromen, binnen de doorontwikkeling van de P&C-cyclus, voor de helderheid en transparantie van de begroting. De ambitie is geuit om de IPO-begrotingswijzigingen eerder inzichtelijk te maken voor de provincies.

Tot slot geeft de penningmeester aan dat het bestuur het wenselijk acht, binnen de organisatieontwikkeling en de doorontwikkeling van de P&C-cyclus, te verkennen of de governance van elementen van uitvoering op een andere wijze binnen de Vereniging ingevuld kan worden.

Zuid-Holland

Lisanne van Damme (ZH) geeft aan dat PS Zuid-Holland zich afvragen of het IPO wat kan doen om de stijgende kosten van tegemoetkoming faunaschade te drukken. Daarnaast viel bij PS Zuid-Holland op dat de kosten van personeel opmerkelijk zijn gestegen. Hier vragen zij om een verduidelijking. Ook merkt PS Zuid-Holland op dat er niet voor alle dossiers een bestuurlijke opdracht is vastgesteld, wat wel van belang is. Het niet formaliseren van bestuurlijke opdrachten is een capaciteitsgebrek en zonder heldere kaders wordt het lastig sturen. Tot slot vraagt PS Zuid-Holland zich af waarom er zoveel werkgroepen bestaan (meer dan 80) en wat kan er aan gedaan worden om deze kosten te drukken?

De penningmeester geeft aan dat de stijgende personeelskosten deel te maken heeft met de nieuwe CAO. Daarnaast geeft de penningmeester aan dat er gekeken zal worden naar de organisatie rond de werkgroepen.

Groningen

Laura Reinink (GR) geeft aan dat PS Groningen geen opmerkingen hebben over de Conceptbegroting.

Flevoland

Anja Keuter (FL) geeft aan dat de PS Flevoland relatief tevreden zijn over de Tussenrapportage en de Conceptbegroting. In Flevoland is wel een [motie](#) aangenomen en Anja wil dit meegeven voor de opmaat naar de definitieve Begroting. De penningmeester geeft aan dat er kennis is genomen van deze motie.

Zeeland

Antje Dees de Vries (ZL) geeft aan dat PS Zeeland blij zijn om te horen dat er dit najaar gesproken gaat worden over ambities, taken en middelen. Hier was binnen PS Zeeland veel discussie over. Er zijn zorgen over de uitdijende begroting en het gevoel heerst dat er steeds meer betaald wordt voor minder. Zeeland vraagt daarom met klem om de taken te herijken en als IPO te richten op haar kerntaken. Daarbij realiseren zij zich dat er steeds meer af komt op de provincies, waar niet altijd voldoende financiële middelen tegenover staan. Daarom hoort hier ook een flinke lobby richting het Rijk bij.

Utrecht

Odile de Man (UT) geeft aan dat PS Utrecht verder geen opmerkingen hebben over de Conceptbegroting.

Gelderland

Judith Tenbusch (GL) geeft aan dat PS Gelderland geen opmerkingen hebben over de Conceptbegroting.

Limburg

Duncan Zeedzen (LI) geeft aan dat PS Limburg een aantal opmerkingen hebben. De eerste gaat over het transitie applicatie landschap (TAL), daar zien zij een stijging waarvan zij de verklaring al weten. Duncan geeft aan dat PS Limburg hier in principe akkoord mee zijn, maar dat zij als aandachtspunt willen meegeven dat ze in de toekomst voor dit soort zaken graag een businesscase met harde KPI's zien. Over de RTO/RPO wordt gevraagd of hier een fallback scenario voor is, voor als de migratie vertraagd wordt. Hoe realistisch is het dat in 2028 de kosten zouden dalen? Hoe voorkomen we als gezamenlijke provincies een nieuwe vendor lock in de toekomst?

Als tweede vraagt Duncan naar de correctie van een boekingsfout van 1,3 miljoen. Hier zijn PS Limburg akkoord mee, maar zij vragen of er een onafhankelijke review is geweest op andere jaren posten om vergelijkbare fouten uit te sluiten.

Duncan geeft verder aan dat PS Limburg graag meer inzicht krijgen in wat de basiscomponenten zijn wat betreft de security data cloud en wat cloud security tooling data zijn. PS Limburg zien graag welke componenten wettelijk verplicht zijn en welke 'nice to have' zijn. Gaat het hier om extra fte's en worden hier efficiëntie doelen gesteld om lasten na 2028 te begrenzen of om te buigen.

Duncan vraagt ook naar de AEWA bijdrage. Deze is stabiel over de jaren, maar in 2027 is er een piek van 100.000 euro hoger dan in de andere jaren. PS Limburg willen graag weten welke verplichtingen daaraan ten grondslag liggen en waarom dit niet verspreid is over meerdere jaren.

PS Limburg willen ook graag weten of het IPO kan bevestigen dat Limburg via een kassiersfunctie kostendekkend wordt verrekend zonder liquiditeitsvoorschot.

Tot slot vraagt Duncan naar de faunaschade raming van 96 miljoen voor 2026. PS Limburg vragen zich af of dit een laag-, middel- of hoog scenario is met kansenraming. En welke preventiemaatregelen verminderen, gezien de uitgaven terug?

De voorzitter reageert dat zij begrip heeft voor de lastige voorbereiding in beperkte tijd, maar dat een aantal van de gestelde vragen erg technisch zijn. Voor een volgende keer zou het handig zijn om deze vragen van te voren op te sturen, zodat er meer voorbereidingstijd is en er beter antwoord gegeven kan worden op de vragen.

Duncan Zeedzen (LI) geeft aan dat zij afhankelijk zijn van de input die zij krijgen van collega Statenleden.

De penningmeester geeft aan dat er een technische sessie aangaande ICT en de cloud georganiseerd zal worden. Deze vragen kunnen dat verder besproken worden. Daarnaast geeft de penningmeester aan dat suggestie voor een onafhankelijke review met betrekking op de boekingsfout meegenomen zal worden in het gesprek met de accountant en teruggekoppeld zal worden in de P&C-cyclus.

Overijssel

Martien van 't Hul (OV) geeft aan dat PS Overijssel zich aansluiten bij de input van PS Zeeland. Overijssel is Statenbreed kritisch op de rol van het IPO en wil dat het IPO zich richt op de kerntaken, vanuit het gezamenlijk belang. Voor PS Overijssel betekent dit dat het IPO geen politieke rol invult, maar zich richt op belangenbehartiging voor de provincies voor de gezamenlijke standpunten.

Martien geeft aan dat zij graag grip houden op de financiën en daarom kritisch zijn op de voorgestelde verbreding en intensivering van het IPO. Het bedrag wat nodig is voor de tegemoetkoming faunaschade is verdubbeld in twee jaar tijd. Dit is wat betreft PS Overijssel het plafond. PS Overijssel zouden graag zien dat de problemen van de faunaschade bij de bron aangepakt worden. Voor hen betekent dat een daadkrachtig faunabeheerbeleid, waar

landelijk beleid de randvoorwaarden schept om de beheersmaatregelen uit te voeren, zodat de faunaschade fors kan afnemen. Het is op basis van voorkomen in plaats van vergoeden en PS Overijssel willen niet dat het risico bij de ondernemers beland.

Martien wil verder aandacht vragen voor de lange wachttijd op antwoord van vragen met betrekking tot de ASCG.

Tot slot vraagt Martien om een effectrapportage wat voor de provincie Overijssel gerealiseerd is. Welke inzet levert welk resultaat op?

Noord-Brabant

Tom Ludwig (NB) geeft aan dat PS Noord-Brabant het goed vinden dat de kassiersfunctie nu uitgesplitst is. Ook de ICT-uitgaven kwamen aan de orde in PS Noord-Brabant en er is steun om dit zo door te laten gaan, om de digitale infrastructuur veilig en weerbaar te houden. Een deel van PS van Noord-Brabant was kritisch op de stijgende kosten en er werd voorgesteld om een aantal scenario's uit te werken. De keuzes in de definitieve begroting zouden verder versterkt of uitgewerkt kunnen worden. Voorbeelden waren het herijken van de uitgaven op economische ontwikkeling of een soberder jaarcongres.

Daarnaast geeft Tom aan dat er in PS Noord-Brabant zorgen zijn over drugdumpingen en hoe de aanpak verder gaat verlopen na de val van het kabinet. Hiervoor vraagt Noord-Brabant aandacht in de definitieve begroting.

Noord-Holland

Vincent Kalk (NH) geeft aan dat PS Noord-Holland wegens tijdgebrek niet met een volledig gewogen beslissing aanwezig is. PS Noord-Holland zal instemmen voor de doorgeleiding van de conceptbegroting. Zij sluiten zich daarbij aan bij Overijssel wat betreft de stijgende kosten voor tegemoetkoming faunaschade. Vincent geeft aan dat zij net als Overijssel niet willen dat dit bij de ondernemers belandt. Daarnaast vraagt PS Noord-Holland of het IPO meer zou kunnen lobbyen wat betreft een makkelijker doorvoerbaarheid van faunabeheerplannen. Dit duurt nu 2 tot 4 jaar.

Tot slot merkt Noord-Holland op dat er een groot bedrag is gereserveerd voor het stikstofprobleem, maar vragen zij zich ook af of dit voldoende is met zicht op een nieuw kabinet.

Drenthe

Sonja Hilgenga-van Dam (DR) geeft aan dat PS Drenthe ook vindt dat het IPO goed moet uitkijken wat betreft de stijgende kosten. Sonja geeft aan dat er nog goed gekeken moet worden naar de taken en inhoud en dat daarbij vooral prioriteiten gesteld moeten worden en een focus op de kerntaken van het IPO. PS Drenthe sluiten zich wat dat betreft aan bij PS Zeeland. PS Drenthe zien graag een strategische visie bij de verschillende BAC's en keuzes voor de uitwerking die daarop gebaseerd zijn.

Sonja geeft ook aan dat PS Drenthe het belangrijk vinden dat wanneer er extra taken bij komen t.b.v. een co-productie van slechts een aantal provincies (en niet van alle twaalf), de kosten ook gedekt moeten worden uit de provinciale middelen van enkel de deelnemende provincies.

Verder geeft Sonja aan dat PS Drenthe wel achter de extra aandacht voor ICT en veiligheid van informatieopslag staan. Zij begrijpen dat hier extra middelen voor worden gevraagd.

Vergaderdatum en -tijd: 24 juni 2025, aanvang 18:00 uur

Locatie: Provinciehuis Utrecht

De penningmeester geeft aan alle opmerkingen mee te nemen naar het najaargesprek over de Begroting 2026. Wat betreft de stijgende kosten voor de tegemoetkoming faunaschade geeft hij aan dat de individuele provincies zelf ook wat kunnen doen om faunaschade te verminderen. Hij adviseert de AV om met hun eigen Staten het provinciale faunabeleid onder de loep te nemen en op die manier te pogen de faunaschade te beperken. De penningmeester geeft verder aan dat het IPO hierin een inzichtelijkheidsapparaat is dat in kaart brengt wat de werkelijke kosten zijn. Als faunabeleid anders ingericht wordt, stijgende kosten ook minder hard.

De penningmeester geeft aan dat bij de doorontwikkeling van de P&C-cyclus ook gekeken wordt naar duidelijke KPI's en dat gekeken zal worden hoe de begroting op de langere termijnagenda geborgd kan worden.

De penningmeester geeft tot slot aan dat het gesprek dit najaar over de verdeling van taken en middelen een behoorlijke opdracht gaat worden. De aandachtspunten van vandaag zullen dan ook meegekomen worden. De groei van het IPO komt ook door het beroep dat op het IPO wordt gedaan door de eigen gedeputeerden voor extra overleg, middelen of capaciteit. Het richten op de kerntaken en het stellen van prioriteiten is een discussie die dit najaar gevoerd wordt. De penningmeester geeft de AV mee hun zorgen met de eigen gedeputeerden te bespreken en aan hen de prioriteiten met betrekking tot de kerntaken mee te geven, zodat dit uitgebreid besproken kunnen worden dit najaar.

Martien van 't Hul (OV) geeft aan dat de provincies weten dat zij aan de lat staan voor faunabeleid, maar zij zien vaak dat ze door de gerechtelijke procedures geen vergunningen krijgen. De vraag richting het IPO is of er landelijk meer randvoorwaarden geschept kunnen worden zodat de beheersmaatregelen in de provincie leiden tot een juridisch houdbaar geheel. Dat is op het moment vaak lastig, vooral in Natura2000 gebieden.

Hester Menninga (IPO) geeft aan dat deze signalen bekend zijn vanuit de AV, het IPO-bestuur en de BAC landelijk gebied. Het IPO is bezig met het in kaart brengen van wat er als collectief gedaan kan worden. Hierbij wordt vooral gekeken naar de politieke lobby in Den Haag. Het is aan de AV en de bestuursleden om daar eventueel een bestuurlijk opdracht voor te geven, inclusief ruimte in de begroting. Daarnaast brengt het IPO ook in kaart wat provincies specifiek zelf kunnen doen. Hester geeft daarbij aan dat het gaat om een jarenlang traject als er via de lobby iets moet veranderen. Zij geeft verder aan dat de notitie via de BAC en het bestuur moet gaan, en daarna met de AV gedeeld zal worden. Het gaat daarbij om een feitelijke opsomming.

Vincent Kalk (NH) geeft aan dat PS Noord-Holland zich willen aansluiten bij PS Overijssel ten aanzien van de faunaschade. Vincent geeft aan dat er gelobbyd zal moeten worden om de processen sneller en beter kunnen. Het duurt nu wel 3 tot 4 jaar tot er een faunabeheerplan is. Vincent geeft aan dat hier iets aan gedaan moet worden, anders lopen de kosten voor elke provincie uit de hand.

Rien Fraanje (IPO) geeft aan dat de provincies zelf verantwoordelijk voor hun faunabeheerplan, dus al het te lang duurt dat het gesprek in de eigen PS gevoerd moet worden.

Vincent Kalk (NH) reageert dat het fijn zou zijn als er vanuit Den Haag meer duidelijke kaders kunnen komen over wat er wel en niet in een faunabeheerplan moet staan. Zo wordt het meer een politieke keuze. Vincent vraagt of hier aandacht voor gevraagd kan worden in de gezamenlijke lobby.

De voorzitter geeft aan dat de vraag wordt begrepen, maar dat dit een veel breder gesprek is die hier niet moet plaatsvinden.

Rien Fraanje (IPO) reageert op de vragen rond de groei van de Conceptbegroting. Hij geeft daarbij aan dat vorig jaar in kaart is gebracht wat de groei was in de jaren '21 tot '24. Dit is toen ook langs de AV gegaan. Toen bleek dat deze groei heel erg mee viel. In deze vier jaar is de personele bezetting gelijk gebleven. De groei zat heel duidelijk in de tegemoetkoming faunaschade of specifieke opdrachten die door BIJ12 worden uitgevoerd. Hierover hebben de provincies met elkaar besloten het belangrijk te vinden om op die punten samen te werken. Rien licht toe dat hij verwacht dat door de samenwerking op bepaalde punten, er kosten worden bespaard van de provinciale begroting.

Rien geeft verder aan moeite te hebben met de suggestie dat het IPO bij haar kerntaken moet blijven. Deze kerntaken zijn statutair vastgelegd en houden in beleidsbeïnvloeding, delen van kennis en het samen uitvoeren van taken. Er worden geen taken uitgevoerd die hier niet onder vallen. Aan het begin van een bestuursperiode wordt er ook een bestuursprogramma opgesteld waarin staat opgenomen waarop samen geacteerd gaat worden in IPO-verband. Daarbij kan het voorkomen dat er gedurende een bestuursperiode dossiers oppoppen waarop het bestuur het ook wenselijk vindt op samen te werken, zoals de Ministeriële Commissie Economie & Natuurherstel. Rien geeft aan dat dit het voortdurende spanningsveld is als organisatie, waarin het IPO slagvaardig wil zijn en ruimte wil houden om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.

Rien voegt verder nog toe dat op een aantal werkplekken gecorrigeerd moest worden, gezien de hoge werkdruk die steeds opnieuw blijkt uit medewerkers-onderzoeken. Deze correcties hebben in 2025 plaatsgevonden.

De AV keurt de begrotingswijzigingen in de Tussenrapportage 2025 en de aangepaste raming 2025 ten behoeve van de tegemoetkoming faunaschades goed.

c. Terugkoppeling gesprek 'Slagvaardige Vereniging'

Kern van het onderwerp

In het kader van het traject 'Slagvaardige Vereniging' hebben de leden van de Algemene Vergadering en het bestuur afgesproken in mei en juni 2025 het gesprek aan te gaan met de eigen Provinciale Staten (PS). Doel is om input op te halen over de gewenste richting voor grotere betrokkenheid van PS bij de Vereniging IPO. In de notitie worden drie scenario's geschetst, waarvan AV en bestuur de voorkeur hebben uitgesproken voor een middenvariant tussen scenario 1 en 2. Ter ondersteuning van deze gesprekken zijn op verzoek van de IPO-griffiecontactpersonen op 14 en 27 mei technische briefings georganiseerd, waarin de notitie wordt toegelicht en ruimte is voor vragen. De centrale vraag luidt: *"Welke elementen uit de beschreven scenario's vinden de Provinciale Staten waardevol voor het vergroten van de betrokkenheid van de Staten en daarmee de slagvaardigheid van de Vereniging IPO?"*

In de op 24 april aangeboden notitie zijn ook voorstellen voor statutenwijzigingen (cq. reparaties) opgenomen, gericht op enkele noodzakelijke aanpassingen. Daarbij wordt, conform een verzoek van de IPO-griffiecontactpersoon van Flevoland, in de voorbereiding juridisch advies ingewonnen over het proces rondom statutenwijzigingen.

Voorstel/ gevraagd besluit

De leden van de Algemene vergadering worden gevraagd de uitkomsten van de gesprekken met de eigen Staten te delen. Op basis van deze uitkomsten werken de klankbordgroep 'Slagvaardige Vereniging' en de IPO-voorzitter de gewenste koers verder uit. In het najaar van 2025 wordt deze uitwerking voorgelegd aan de Algemene Vergadering en het IPO-bestuur.

De voorzitter geeft aan dat er op verschillende momenten al is gesproken over het traject 'Slagvaardige Vereniging'. De laatste keer was tijdens het diner van 25 maart, toen er ook is afgesproken dat het gesprek door de AV samen met het bestuurslid gevoerd zou worden in de eigen provinciehuizen. Er zijn twee technische briefings georganiseerd voor Statenleden. Hier hebben op 14 mei 8 mensen gebruik van gemaakt en op 27 mei 5 mensen.

Flevoland

Abassin Nessar (FL) geeft aan dat de bespreking van het traject niet helemaal in hun proces paste. Morgen wordt het in de beeldvormende commissie besproken, daarna komt er een oordeel en vervolgens wordt het op 9 juli nog besproken in de PS-vergadering. Terugkoppeling vanuit PS Flevoland geschiedt vervolgens via de IPO-bestuurder.

Zeeland

Antje Dees de Vries (ZL) geeft aan dat PS Zeeland achter scenario 1plus staan. Hierbij zien zij graag een focus op meer inhoud. Er is behoefte aan inhoudelijke sessies voor alle Statenleden, waarbij zij opmerken dat dit geen besluitvormende sessies moeten zijn. Ook is er behoefte aan themabijeenkomsten met daarbij de bestuurlijk portefeuillehouders en PS-woordvoerders, afhankelijk van de onderwerpen. PS Zeeland hebben geen behoefte aan een tweede congres, met name vanwege de kosten. Zij stellen wel voor om op de tweede dag van het congres de themabijeenkomsten te organiseren. Antje geeft verder nog aan dat de online themasessies slecht bezocht worden, dus dat zij voorstellen een sessie te organiseren en die op te nemen, zodat deze teruggekeken kan worden.

Zuid-Holland

Heidi Looy (ZH) geeft aan dat PS Zuid-Holland achter scenario 1 plus staan. Zij zien, net als Zeeland, ook graag wat meer themabijeenkomsten.

Utrecht

Odile de Man (UT) geeft aan dat PS Utrecht de voorkeur hebben voor scenario 2 min. Dit scenario biedt meer kans om inhoudelijk het democratisch gesprek te voeren over de verhouding tussen het bestuur en de Statenleden. Dit moet beter en scenario 2 min biedt deze kans.

Gelderland

Judith Tenbusch (GL) geeft aan dat PS Gelderland verdeeld zijn over de scenario's. De reacties variëren van scenario 0 tot scenario 3. Judith kan daarom helaas geen duidelijk beeld schetsen.

Judith stelt nog wel een vraag over de statutenwijziging 'C' over de stemverhoudingen. De provincie Gelderland vraagt zich af of dit het risico met zich meebrengt dat de drempel voor de AV-leden verlaagt om af te zeggen.

Hester Menninga (IPO) geeft aan dat dit risico meegenomen wordt bij de verdere uitwerking van de statutenwijzigingen.

Limburg

Duncan Zeedzen (LI) geeft aan dat PS Limburg achter scenario 1 plus staan. Duncan geeft aan dat er wordt gekozen voor slagvaardigheid zonder groeiambitie. Zij zien dit graag kostenneutraal, zonder nieuwe structureren en enkel bijeenkomsten die aantoonbaar gezamenlijk rendement opleveren. Gezien de geografische ligging van Limburg is ook het verzoek om structureel hybride deel te kunnen nemen aan congressen en technische briefings. De briefings zien Limburg graag alleen wanneer er inhoudelijk één beleid per provincie onwenselijk is of wanneer er evidente schaalvoordeel is. Tot slot geeft Duncan aan dat zij graag eind 2027 een evaluatiemoment zien van de nieuwe methodiek.

Overijssel

Ingeborg Hoogveld (OV) geeft aan dat in PS Overijssel een meerderheid van de fracties kiest voor scenario 1, een enkele fractie kiest voor scenario 2 min. Men vindt de informatievoorziening vanuit het IPO belangrijk, maar dat hoeft niet in de vorm van een extra jaarcongres; dat zou te veel geld kosten. PS Overijssel is tegen een grotere rol van het IPO, met het oog op de democratische legitimatie. PS Overijssel vraagt zich af namens wie de IPO-organisatie spreekt als er door het IPO wordt gesproken. In algemene zin geeft PS Overijssel aan dat de betrokkenheid van de AV bij het IPO kan en moet worden vergroot.

Noord-Brabant

Tom Ludwig (NB) geeft aan dat PS Noord-Brabant kunnen instemmen met de statutenwijzigingen die zijn voorgesteld. In PS Noord-Brabant was een grote meerderheid voor scenario 1. Tom geeft aan dat zij blij zijn met de veranderingen die zijn doorgezet, zoals de technische briefings, maar ook de openbaarheid van de stukken. De technische briefings worden door PS Noord-Brabant erg waardevol gevonden.

Noord-Holland

Willemien Koning-Hoeve (NH) geeft aan dat PS Noord-Holland kiest voor scenario 1 plus. Zij zien graag meer themabijeenkomsten waar echt op inhoud wordt gesproken en geen besluitvormende sessies.

Drenthe

Sonja Hilgenga-van Dam (DR) geeft aan dat PS Drenthe kiest voor scenario 1 plus, met verdiepende themabijeenkomsten. Daarnaast geeft Sonja aan dat zij achter de voorgestelde statutenwijzigingen staan.

Groningen

Laura Reinink (GR) geeft aan dat bij PS Groningen de voorkeur uitgaat naar een lijn tussen scenario 1 en 2. PS Groningen zien graag één congres per jaar, maar wel met de nadruk op de inhoudelijk kant.

De voorzitter gaat nog kort in op de vraag van Overijssel en geeft daarbij aan dat de voorzitter spreekt namens het IPO-bestuur, dat bestaat uit een vertegenwoordiger van alle twaalf provincies. Als de provincies zich niet in de uitspraken van het bestuur kunnen vinden, dan moeten zij met hun eigen provinciale vertegenwoordigers in gesprek.

Duncan Zeedzen (LI) geeft aan dat hij deze manier van werken begrijpt voor de dagdagelijkse gang van zaken, maar vraagt of deze manier van werken ook geldt wanneer er binnen een dag gereageerd wordt op gebeurtenissen, zoals de val van het kabinet.

De voorzitter geeft aan het soms voorkomt dat het bestuur al toevallig bij elkaar komt, maar dat in reacties altijd rekening gehouden wordt met kaders die eerder met elkaar vastgesteld zijn. Er wordt dus teruggegrepen op inhoud van zaken die al eerder zijn gedeeld. Ten aanzien van de kabinetsval is bijvoorbeeld aangegeven dat de prioriteiten die een jaar geleden golden, nog steeds gelden. In die zin is het zo dat het bestuur daar betrokken bij is. De voorzitter geeft aan dat het niet werkbaar is om voor elke reactie terug te gaan naar het bestuur, dus wordt er gekeken naar eerder gestelde kaders. Er zit dus wel een bepaalde vorm van flexibiliteit in, maar niet overdreven.

De voorzitter concludeert dat zij van veel provincies terugkrijgt dat de voorkeur gaat naar scenario 1 of 1 plus. Dit wordt meegenomen in de verder uitwerking. Er zal ook gekeken worden naar een evaluatie eind 2027. Hiervoor moet wel eerst gezien worden wanneer alles ingevoerd is.

Hester Menninga (IPO) geeft tot slot nog een toelichting op het juridisch advies over het proces van de statutenwijziging. De vraag hierbij was hoe een statutenwijziging gedaan zou moeten worden binnen de context van de vereniging, en met name of dat invloed heeft op hoe de AV dat op hun eigen provinciehuis zouden moeten regelen. De kern van het juridische advies is dat de manier van regelen aan de eigen provincie (en daarmee aan de eigen AV-leden en PS) is. Aanvullende vragen hierover kunnen via het IPO-bureau worden gesteld..

3. Ter informatie

a. Overzicht stand van zaken toezeggingen

Er zijn geen opmerkingen op de toezeggingen

b. Terugblik technische sessie Wolvenplan 2025

Meije Gildemacher (IPO) geeft aan dat er grote belangstelling was van de Statenleden voor de technische sessie Wolvenplan 2025, waar circa 30 Statenleden aan hebben deelgenomen. De sessie is opgenomen en beschikbaar gesteld via de [website](#).

c. Stand van zaken IPO-Jaarcongres

Meije Gildemacher (IPO) geeft een update over de stand van zaken rond het IPO-Jaarcongres.

Het Jaarcongres vindt plaats op 30 september in Brussel. Er is voor Brussel gekozen om ook stil te staan bij het 25 jarig jubileum van het Huis van de Nederlandse Provincies. Qua sprekers zullen Eurocommissaris Wopke Hoekstra, Eurocommissaris Christophe Hansen en de president van het Comité van de Regio's, mevrouw Kata Tüttő, uit Hongarije aanwezig zijn bij het plenaire programma. Aansluitend zijn er themasessies gepland, die samen met Statenlid.nu georganiseerd zijn en waarvan de AV leden vertegenwoordigers zijn. In totaal zijn er ongeveer 25 deelsessies, in een breed scala van onderwerpen die het Europese werk eigenlijk raakt.

Tot slot, na de sessies staat er een netwerkvond gepland wat eindigt met de traditionele Brabantse Nazit in Brussel. Overnachten is mogelijk, maar er is voor de tweede dag geen programma. Er is dus expliciet gekozen voor een eendaags programma door het IPO-bestuur. Dat heeft te maken met het feit dat kort na het congres ook de Europese week voor de regio's plaatsvindt, waar veel van u ook aan deel zullen nemen.

d. Belangrijke data komende periode

Belangrijke (vergader)data voor de AV in 2025 zijn als volgt:

Datum	Bijeenkomst	Tijdstip	Locatie
30 september	IPO Jaarcongres	11:45 uur – 22:00 uur	Brussel
4 november	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	N.N.B, fysiek

Er zijn geen opmerkingen op de recente/aankomende data.

e. Informatiepagina AV

Op [deze website](#) kunt u informatie, achtergronddocumenten en planningen vinden omtrent het AV-lidmaatschap.

4. Rondvraag en sluiting

Rinus van 't Westeinde (ZL) neemt het woord om namens de AV stil te staan bij het vertrek van Rien Fraanje als algemeen directeur van het IPO.

Rondvraag:

Abassin Nessar (FL) vraagt of het mogelijk is een technische sessie te organiseren over de wet regie volkshuisvesting.

De voorzitter geeft aan dat dit mogelijk is.

Noortje Flink (UT) vraagt hoe de scenario's rond het traject 'slagvaardige vereniging' verder uitgewerkt zullen worden en of de AV hierbij betrokken zal worden.

De voorzitter geeft aan dat de werkgroep die deze scenario's heeft voorbereid de reflecties vanuit de AV zal ontvangen en daarmee een volgende slag maakt. Op 4 november komt het terug bij de AV.

De voorzitter bedankt iedereen voor hun aanwezigheid vanavond en sluit de vergadering.

Op 4 november 2025 Agendapunt 2b.1

Datum	5 november 2024
Portefeuillehouder	Gert-Jan Schuinder, Penningmeester
Inlichtingen bij	Harmen Boeijen, Gerard Roodhorst, Bart Lammers en Hester Menninga
Onderwerp	Begroting en Jaarplan 2026 Vereniging IPO

Kern van het onderwerp

Conform de vastgestelde P&C-planning staan de Begroting en het Jaarplan 2026 van de Vereniging IPO op de agenda van uw Algemene Vergadering (AV). Omdat het IPO-bestuur op 3 en 4 december 2025 een bestuurlijk gesprek voert over gezamenlijke ambities, taken en middelen, is gekozen om het begrotingsproces in twee stappen uit te voeren. Nu ligt de Begroting 2026 voor, waarna eventuele mutaties op basis van de uitkomst van het decembergesprek worden verwerkt. Afhankelijk van de urgentie kan dit leiden tot een Aangepaste Begroting 2026 in het voorjaar, of worden de mutaties meegenomen in de Tussenrapportage 2026 die in juni aan uw AV wordt voorgelegd.

De voorliggende Begroting 2026 is gebaseerd op de meerjarenraming 2026–2028 zoals vastgesteld bij de Begroting 2025. Daarbij zijn verwerkt: de begrotingswijzigingen uit de Tussenrapportage 2025, de Conceptbegroting 2026 die op 15 mei 2025 door het IPO-bestuur is vastgesteld en op 24 juni 2025 door uw AV besproken, en de besluitvorming bij de Jaarstukken 2024.

Nieuw is dat naast de verenigingsbegroting ook de Raming Kassiersfunctie 2026 wordt aangeboden. Dit document is aangekondigd bij de Conceptbegroting 2026 en vormt een eerste stap in het ontvlechten van de kassiersstromen uit de IPO-begroting.

Op 24 juni jl. heeft uw AV de Conceptbegroting 2026 besproken en aandachtspunten vanuit de Staten ingebracht. Daarbij zijn zorgen geuit over de stijgende kosten voor tegemoetkoming faunaschade, de groei van de begroting en het belang van duidelijke prioritering en focus op kerntaken. Het IPO-bestuur heeft deze signalen meegewogen en op 11 september 2025 de Begroting 2026 vastgesteld. Zoals aangegeven, vindt het bestuurlijke gesprek over ambities, taken en middelen in december plaats.

Voorstel/gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt gevraagd om:

- De Begroting en Jaarplan 2026 van de Vereniging IPO alsmede de Raming Kassiersfunctie 2026 goed te keuren.

Aanleiding/context

Behandeling Conceptbegroting 2026

Op 15 mei jl. heeft het IPO-bestuur de Conceptbegroting 2026, het startdocument voor het begrotingsproces 2026, besproken en besloten deze door te vertalen naar de Begroting 2026. Ook de Algemene Vergadering kon zich vinden in de Conceptbegroting 2026, zo bleek uit de vergadering van 24 juni jl.. In deze vergadering gaven de AV-leden de opgehaalde input uit hun Provinciale Staten terug, waarbij de volgende zaken aan bod kwamen:

- Veel Provinciale Staten (PS'en) vroegen zich af of er wat in gezamenlijkheid gedaan kon worden tegen de stijgende kosten voor compensatie faunaschade. De IPO-organisatie

Op 4 november 2025

Agendapunt 2b.1

stelt in opdracht van het bestuur een memo op, waarin de instrumenten om die kosten tegen te gaan in kaart zijn gebracht. Deze memo volgt later dit jaar in het IPO-bestuur.

- De noodzaak voor extra inzet op ICT-beveiliging die is opgenomen in de Conceptbegroting 2026 werd onderschreven.
- Gezien de stijgende begroting, benadrukten veel PS'en het belang van het bestuurlijke gesprek over gezamenlijke ambities, taken en middelen dat dit najaar plaatsvindt. Daarbij ontstond de vraag of/hoe de AV hier in de voorbereiding bij betrokken kunnen worden. Teruggegeven is dat de juiste route voor deze betrokkenheid via de eigen Provinciale Staten en IPO-bestuurder loopt.

Begroting en Aangepaste Begroting 2026

Meermaals is binnen het IPO-bestuur en de Algemene Vergadering benoemd dat het realiseren van alle bestuurlijke ambities cq. opdrachten met het financieel meerjarencader onder spanning staat. De ambities van BAC's en de uitwerkingsafspraken die op basis van het bestuursprogramma in de BAC's zijn vastgelegd zijn potentieel financieel omvangrijker dan hetgeen in deze begroting mogelijk is. Daarom is 13 februari 2025 door het IPO-bestuur besloten de gezamenlijke bestuurlijke ambities en taken onder de loep te nemen.

Met dit aanstaande bestuurlijke gesprek over de gezamenlijke ambities, taken en middelen (voorzien op 3 en 4 december 2025) is gekozen de doorvertaling van de Conceptbegroting 2026 naar de Begroting 2026 in twee stappen uit te voeren: eerst wordt een Begroting 2026 conform de vastgestelde P&C-cyclus opgesteld, vastgesteld en goedgekeurd en vervolgens worden de voorgestelde mutaties verwerkt in de Begroting 2026, hetzij via de Tussenrapportage 2026, het zij via een Aangepaste Begroting 2026.

Stap 1: Begroting 2026

Bijgevoegd is de Begroting 2026. Financieel gezien is deze opgesteld aan de hand van de Meerjarenraming zoals vastgesteld bij de Begroting 2025, met daarin verwerkt de begrotingswijzigingen zoals beschreven in de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026. Ook is rekening gehouden met de besluitvorming bij de Jaarstukken 2024. Deze Begroting 2026 wordt conform de reguliere planning ter vaststelling (op 11 september) en goedkeuring (op 4 november) voorgelegd aan resp. het IPO-bestuur en de AV.

Naast de Begroting 2026 is een tweede document opgesteld voor het autoriseren van de ramingen waarbij de Vereniging IPO als kassier fungeert. Het separaat aanbieden van deze geldstroom was reeds aangekondigd in de Conceptbegroting 2026. De raming faunaschades is hier als eerste onderwerp in opgenomen. Vanaf 2027 volgen meerdere onderwerpen.

Stap 2: Verwerken mutaties Begroting 2026

De komende periode wordt het bestuurlijke gesprek over de gezamenlijke ambities, taken en middelen voorbereid door de penningmeester en IPO-organisatie. Dit gesprek vindt plaats tijdens de tweedaagse van het bestuur op 3 en 4 december. Voor een inhoudelijke voorbereiding op dit gesprek, worden de BAC's van oktober benut. Ook de Kring van Provinciesecretarissen wordt betrokken bij de voorbereiding.

Op 4 november 2025

Agendapunt 2b.1

In het kader van de doorontwikkeling van de P&C-cyclus wordt momenteel ook gewerkt aan het ontvlechten van de verschillende financieringsstromen die binnen de begroting van de Vereniging lopen. Het streven is dat dit in het najaar van 2025 gereed is, zodat dat ook als naslagwerk kan dienen voor het bestuurlijke gesprek op 3 en 4 december. Ditzelfde geldt voor een eventuele post onvoorzien, waar momenteel samen met de accountants en juristen naar gekeken wordt. De betreffende middelen zijn reeds opgenomen in de Begroting 2026.

Naar aanleiding van het bestuurlijke gesprek van 3 en 4 december worden de aldaar voorgestelde mutaties doorvertaald in de Begroting 2026, waarbij de volgende twee scenario's denkbaar zijn:

- I. De mutaties worden doorvertaald in de Tussenrapportage 2026 welke in mei 2026 ter vaststelling voorligt in het IPO-bestuur en in juni 2026 ter goedkeuring aan de AV.
- II. De mutaties worden in een Aangepaste Begroting 2026 verwerkt welke zo spoedig mogelijk ter vaststelling voorligt aan het IPO-bestuur en uiterlijk in april 2026 ter goedkeuring aan de AV. De Tussenrapportage 2026 kan in dat geval in het najaar van 2026 voorgelegd worden aan het IPO-bestuur en de AV.

De weging zal mede afhangen van de urgentie die ervaren wordt om bepaalde mutaties definitief door te voeren in de Begroting. Het voorstel is dan ook om de scenario-keuze in aanloop naar 3 en 4 december (de BAC's dan ook gehoord hebbende) nader met de penningmeester uit te denken en hier in december een definitieve keuze in te maken. In beide gevallen moet rekening gehouden worden met het feit dat sommige keuzes mogelijk niet direct kunnen worden doorvertaald in een begrotingswijziging 2026, denk aan meerjarige verplichtingen, samenwerkingsovereenkomsten met partners en subsidies.

Planning Begroting 2026 en overige P&C-documenten

Datum	Activiteit	
2 oktober 2025	Vorbereiding gesprek gezamenlijke ambities, taken en middelen in BAC's R&L, REC en FOB	
9 oktober 2025	Vorbereiding gesprek gezamenlijke ambities, taken en middelen in BAC's K&E, LG en B&I	
4 november 2025	AV: besluitvorming Begroting 2026	
3 en 4 december 2025	Tweedaagse IPO-bestuur: gesprek over gezamenlijke ambities, taken en middelen	
	Scenario I	Scenario II
Februari 2026		IPO-bestuur: Aangepaste Begroting 2026
April 2026		AV: Aangepaste Begroting 2026
Mei 2026	IPO-bestuur: Jaarstukken 2025	IPO-bestuur: Jaarstukken 2025

Op 4 november 2025

Agendapunt 2b.1

	• Tussenrapportage 2026 • Conceptbegroting 2027	• Conceptbegroting 2027
Juni 2026	AV: • Jaarstukken 2025 • Begrotingswijzigingen Tussenrapportage 2026 • Conceptbegroting 2027	AV: • Jaarstukken 2025 • Conceptbegroting 2027
September 2026	IPO-bestuur: • Begroting 2027	IPO-bestuur: • Begroting 2027
Oktober 2026		IPO-bestuur: Tussenrapportage 2026
November 2026	AV: • Begroting 2027	AV: • Begrotingswijzigingen Tussenrapportage 2026 • Begroting 2027

Op 4 november 2025

Agendapunt 2b.1

Financieel totaalbeeld Begroting 2026

In de Conceptbegroting 2026 hebben wij aangegeven dat de verwachte omvang van de Verenigingsbegroting 2026 uit zou komen op afgerond € 82,7 miljoen, waaraan provincies € 79,0 miljoen bijdragen.

In de voorliggende Begroting 2026 wijzigen deze bedragen door drie oorzaken:

1. De verwerking van het AV-besluit aangaande de bestemming van het positieve rekeningresultaat 2024 van afgerond € 1,5 miljoen. Dit heeft geen gevolgen voor de provinciale bijdragen.
2. Het aanpassen van de Stelpost Loon- en Prijscompensatie naar aanleiding van de recent vastgestelde CAO, welke niet meer tijdig kon worden meegenomen in de Conceptbegroting 2026. Hiermee nemen de lasten toe met afgerond € 1,1 miljoen, als ook de bijdragen van de provincies.
3. De aangepaste ramingen voor LISA, waar na vaststelling van de Conceptbegroting 2026 een bijgestelde businesscase is vastgesteld. De lasten dalen hierdoor met € 189.000 in 2026 en € 239.000 vanaf 2027, als ook de bijdragen van de provincies.
4. Aanpassing van de programmalasten voor Vegetatiekarteringen vanaf 2026 met € 0,3 miljoen onder dezelfde verlaging van de gelijknamige reserve. Dit heeft geen gevolgen voor de provinciale bijdragen.

Rekening houdend met de bovenstaande wijzigingen, komen de totale lasten in 2026 uit op € 84,7 miljoen. De bijdragen van de provincies bedragen dan € 79,9 miljoen.

Raming Kassiersfunctie 2026

Naast de bijdragen voor de Begroting 2026 worden de provincies verzocht in totaal € 118,5 miljoen bij te dragen voor de diverse zaken waar de vereniging optreedt als kassier. Deze raming Kassiersfunctie 2026 – waarbij we starten met de raming van de faunaschades – is, conform eerder bestuursbesluit, geen integraal onderdeel meer van de begroting, maar als aparte bijlage toegevoegd.

De raming van de Faunaschades 2026 is geactualiseerd en derhalve gewijzigd ten opzichte van de bedragen genoemd in de Conceptbegroting 2026. Het verschil bedraagt 21,9 miljoen. Deze kosten worden niet middels de IPO-verdeelsleutel verdeeld, maar toegeschreven aan de provincies waar de faunaschade heeft plaatsgevonden.

Daarnaast wordt in de bijdrage aan AEWA niet door het Rijk (zoals aangenomen in de Conceptbegroting 2026) maar door de provincies bijgedragen wat een verschil van € 0,2 miljoen veroorzaakt.

De verdeling van deze kosten staat weergegeven in een bijlage binnen de Raming Kassiersfunctie 2026.

Bijlagen

1. Begroting 2026 Vereniging IPO
2. Raming Kassiersfunctie 2026

Begroting en Jaarplan Interprovinciaal Overleg 2026

Interprovinciaal Overleg

Gezamenlijke provincies

[WWW.IPO.NL](http://www.ipo.nl) - [WWW.BIJ12.NL](http://www.bij12.nl)

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Leeswijzer	4
Financieel totaalbeeld	5
1. Bestuur- en Verenigingszaken	7
1.1. Bestuur- en Verenigingszaken	8
2. Beleidsvoorbereiding.....	10
2.1. Ruimte en Leefomgeving	12
2.2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	17
2.3. Landelijk Gebied	21
2.4. Klimaat en Energie	25
2.5. Regionale economie en Cultuur.....	28
2.6. Financiën en Openbaar Bestuur	31
2.7. Digitalisering	33
2.8. Werkgeverszaken.....	36
3. Ondersteuning provinciale uitvoering door BIJ12	38
3.1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000	40
3.2. Natuurinformatie en Natuurbeheer	43
3.3. Faunazaken	47
3.4. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)	49
3.5. Drugsafvaldumpingen.....	50
3.6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO-provincies).....	51
4. Overige ramingen en uitkeringen.....	55
4.1. Overige ramingen	56
4.2. Overige uitkeringen	59
Paragrafen	60
Paragraaf Bedrijfsvoering	61
Bijlagen	64
Bijlage 1. Specificatie bijdragen per provincie 2026	65
Bijlage 2. Afkortingen.....	66

Inleiding

Voor u ligt de Begroting en Jaarplan 2026 (hierna Begroting 2026) voor de Vereniging IPO. Deze Begroting 2026 is gebaseerd op de Meerjarenraming 2026-2028 zoals vastgesteld bij de Begroting 2025, met daaraan toegevoegd de begrotingswijzigingen uit de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026 die op 15 mei 2025 zijn behandeld door het IPO-bestuur en 24 juni 2025 door de Algemene Vergadering (AV). Ook is rekening gehouden met de besluitvorming over de Jaarstukken 2024 op 24 juni 2025 door de AV.

Gezien het bestuurlijke gesprek over gezamenlijke ambities, taken en middelen (voorzien op 3 en 4 december 2025) is gekozen het begrotingsproces in twee stappen uit te voeren. Daarbij ligt – in lijn met de P&C-cyclus – momenteel de Begroting 2026 voor, maar worden op basis van de uitkomst van het bestuurlijke gesprek op 3 en 4 december mutaties doorgevoerd in deze begroting. Afhankelijk van de urgentie van de voorgestelde mutaties wordt gezien of gewenst is zo spoedig mogelijk een Aangepaste Begroting 2026 op te stellen of de mutaties door te vertalen in de Tussenrapportage 2026 welke in mei 2026 ter vaststelling voorligt aan het IPO-bestuur en in juni 2026 ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering (AV).

We geven met deze begroting aan hoe de Vereniging IPO en de samenwerking met HNP diverse taken uitvoeren om de doelen te gaan halen. Dat doen wij door provincies te faciliteren om samen te werken via ambtelijke en bestuurlijke adviescommissies. Zo verzamelen we standpunten over beleidsvoornemens van provincies en de randvoorwaarden die nodig zijn om dit beleid uit te kunnen voeren. Wij brengen deze richting kamer en Rijk en stemmen af met het Rijk en Koepels over de communicatie hierover richting stakeholders en publiek. Ook faciliteren we de provincies door een aantal van hun taken uit te voeren.

Verkiezingen Tweede Kamer

De voorliggende begroting is opgesteld in een periode van politieke en maatschappelijke onzekerheid. Na de val van het kabinet op 3 juni 2025 is het duidelijk dat de uitkomst van de komende Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober 2025 van invloed zal zijn op het landelijke beleid dat door zal werken naar de provincies en daarmee op de Vereniging IPO en de financiële kaders waarbinnen de Vereniging IPO opereert. Besluitvorming in Den Haag over onderwerpen zoals die opgenomen zijn in onze begroting kan directe gevolgen hebben voor de uitvoering van ons beleid in de komende jaren.

Omdat deze ontwikkelingen zich op dit moment nog niet laten voorzien, zijn zij in de voorliggende begroting niet meegenomen. De Vereniging IPO heeft de begroting opgesteld op basis van de bestaande inzichten en afspraken, in de wetenschap dat aanpassingen in de toekomst noodzakelijk kunnen blijken zodra de landelijke koers duidelijker wordt. Voor zover aanpassingen nodig zijn, verwerken wij die via onze P&C-cyclus.

Leeswijzer

De Begroting 2026 van de Vereniging IPO bestaat uit vier delen, te weten:

1. Bestuurs- en Verenigingszaken
2. Beleidsvoorbereiding
3. Ondersteuning provinciale uitvoering door BIJ12
4. Overige ramingen en uitkeringen.

Ieder deel bestaat uit één of meer programma's waarbij we (met uitzondering van deel 4) per programma ingaan op de volgende W-vragen:

- Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)
 - Wat gaan we daarvoor in 2026 doen
 - Wat zijn de risico's (voor zover specifiek van toepassing op het programma)
 - Wat mag het kosten (waarbij de voornaamste verschillen tussen de jaarschijven zijn toegelicht)
- Hierbij maken we gebruik van een tabel waarbij we onderscheid maken in lasten, baten en het saldo over de volgende jaarschijven:
- Rekening 2024
 - Begroting 2025 incl. Tussenrapportage 2025
 - Begroting 2026
 - Meerjarenraming 2027 tot en met 2029.

Opmerking bij de tabel

Gelet op het in december 2025 te voeren bestuurlijke gesprek over gezamenlijke ambities, taken en middelen is ervoor gekozen om in de hiervoor genoemde tabel, de effecten van de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026 afzonderlijk zichtbaar te maken inclusief de hierbij horende toelichtingen. Dit is gedaan om de aansluiting met het kader (de vastgestelde meerjarenraming 2026-2028 uit de Begroting 2025) en de effecten van de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026 specifiek zichtbaar te maken. Normaal gesproken zouden deze effecten op hoofdlijnen worden toegerekend naar de verschillende programma's.

Daarnaast hebben we in deze begroting een aparte paragraaf opgenomen over onze bedrijfsvoering. Als bijlagen zijn diverse detailoverzichten opgenomen.

Eerste stap gezet in het opknippen van de begroting

Op 13 februari 2025 heeft het IPO-bestuur besloten de ramingen waarin de Vereniging IPO als kassier optreedt vanaf 2026 buiten de begroting van de Vereniging IPO te houden. In de Conceptbegroting 2026 hebben wij hier op geanticipeerd, door de Conceptbegroting 2026 op te knippen in twee delen; A. een Verenigingsbegroting en B. een Raming kassiersfunctie dat bij de definitieve Begroting 2026 een apart document zal zijn. De Raming kassiersfunctie is nu een apart document geworden dat bedoeld is voor het autoriseren van de ramingen waarbij de Vereniging IPO als kassier fungeert. Voor 2026 is in de Raming kassiersfunctie vooral de raming van de faunaschades opgenomen (de in omvang hoogste begrotingspost binnen de Vereniging IPO). In 2027 vullen wij dit aan met andere ramingen.

Toerekening lasten en baten

In onze begroting rekenen we de lasten en baten integraal toe aan de programma's.

- De programmalasten en -baten (zoals onderzoeken, bijdragen aan derden en subsidies) worden 1 op 1 toegerekend aan de betreffende inhoudelijke opgave binnen de programma's.
- De apparaatslasten (personeelslasten, facilitaire lasten, ICT-lasten etc.) worden toegerekend naar rato van de aan inhoudelijke opgaven toerekenbare formatie.
- De verwerking van de effecten van de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026 hebben wij hiervoor toegelicht bij 'Wat mag het kosten'.

Door de nieuwe opzet van de begroting sinds 2025 ontstaan bij de programma's verschillen ten opzichte van de Rekening 2024. Dit doet zich o.a. voor bij de lasten van de interne organisatie BIJ12 die vanaf 2025 integraal worden toegerekend aan alle programma's en de overige apparaatslasten binnen deel 3.

Financieel totaalbeeld

In de Conceptbegroting 2026 hebben wij aangegeven dat de verwachte omvang van de Verenigingsbegroting 2026 uit zou komen op afgerond € 82,7 miljoen, waaraan provincies € 79,0 miljoen bijdragen.

In de voorliggende Begroting 2026 wijzigen deze bedragen door vier oorzaken:

1. In de Begroting 2026 is rekening gehouden met de besluitvorming door de AV over de bestemming van het positieve rekeningresultaat 2024 van afgerond € 1,5 miljoen. Dit bedrag is verdeeld over:
 - a. De voeding van een 'post onvoorzien' van € 0,5 miljoen, waarover de gesprekken met de accountant momenteel plaatsvinden, naar aanleiding van het bestuursbesluit d.d. 13 februari 2025;
 - b. De dekking van de negatieve stelpost van € 1,0 miljoen in 2026 (die ontstaan is bij de herijking van de formatie in 2024), conform de werkwijze die ook bij de Begroting 2025 is gehanteerd. De structurele dekking vanaf 2027 is in afwachting van het gesprek over de balans tussen de bestuurlijke ambities, taken en middelen binnen de Vereniging IPO. Hiermee nemen de lasten toe met € 1,5 miljoen. De bijdrage van de provincies blijft ongewijzigd.
2. In de Begroting 2026 zijn de gevolgen van de nieuwe CAO doorgerekend. Voor het opvangen van loonontwikkelingen vanaf 2026 hielden we in de Conceptbegroting 2026 rekening met een loonindexatie van 2%. Uit het doorrekenen van de nieuwe CAO blijkt echter een gemiddelde toename van 4,1%. Daarbovenop geldt dat we voor de stijging van de werkgeverslasten vanaf 1 januari 2026 rekening houden met een driejaarlijks gemiddelde van 1%. Het tekort bedraagt hierdoor 3,1% op een loonsom van € 34,2 miljoen. Hiermee nemen de lasten toe met afgerond € 1,1 miljoen, als ook de bijdragen van de provincies.
3. In de Begroting 2026 is rekening gehouden met het bestuursbesluit van 19 juni 2025 over het voorstel Continuering Landelijke Informatiesysteem Arbeidsplaatsen (LISA). De financiële gevolgen van dit besluit zijn iets lager dan waarmee rekening werd gehouden in de Conceptbegroting 2026. De lasten dalen met € 189.000 in 2026 en € 239.000 vanaf 2027, als ook de bijdragen van de provincies.
4. In de meerjarenraming vanaf 2026 worden de lasten die samenhangen met Vegetatiekarteringen voor € 0,3 miljoen gedekt uit de gelijknamige reserve. Door het naar voren trekken van de

begrote lasten (naar 2025) is de reserve Vegetatiekarteringen vanaf 2026 uitgeput. Om die redenen passen wij de lasten en baten vanaf 2026 structureel aan. De bijdrage van de provincies wijzigt hierdoor niet.

Rekening houdend met de bovenstaande wijzigingen, komen de totale lasten in 2026 uit op € 84,7 miljoen. De bijdragen van de provincies bedragen dan € 79,9 miljoen.

In de volgende tabel hebben wij de voorgaande wijzigingen overzichtelijk weergegeven.

	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
<u>Wijzigingen in omvang verenigingsbegroting</u>				
Totale lasten Conceptbegroting 2026	82.686	82.886	80.620	81.020
1. Toevoeging positief rekeningresultaat 2024	1.472	0	0	0
2. Effect doorrekening CAO effecten	1.073	1.073	1.073	1.073
3. Besluit Continuering Landelijke Informatiesysteem Arbeidsplaatsen	-189	-239	-239	-239
4. Lagere programmalasten Vegetatiekarteringen	-300	-300	-300	-300
Totaal lasten	84.742	83.420	81.154	81.554
<u>Wijzigingen in bijdragen provincies</u>				
Bijdrage op basis van Conceptbegroting 2026	78.969	79.169	76.903	77.303
1. Toevoeging positief rekeningresultaat 2024	0	0	0	0
2. Effect doorrekening CAO effecten	1.073	1.073	1.073	1.073
3. Besluit Continuering Landelijke Informatiesysteem Arbeidsplaatsen	-189	-239	-239	-239
4. Lagere programmalasten Vegetatiekarteringen	0	0	0	0
Totaal bijdragen provincies	79.853	80.003	77.737	78.137

x € 1.000

1. BESTUURS- EN VERENIGINGSZAKEN

1.1. Bestuur- en Verenigingszaken

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

De toenemende complexiteit van de maatschappelijke opgaven vragen om een nieuwe manier van denken en organiseren. De samenleving en medeoverheden hebben hoge verwachtingen van de rol van provincies als middenbestuur en een IPO-vereniging die vanuit een integrale blik slagvaardig voorziet in wat er nodig is op het vlak van belangenbehartiging, beleidsvoorbereiding, kennis én uitvoering.

Voor het IPO staat de Statenperiode 2023 - 2027 daarom in het teken van slagvaardigheid, ofwel 'in staat en bereid zijn om gezamenlijk en tijdig te handelen als dat nodig of gewenst is'.

Dat doen we door:

- De Staten en de Algemene Vergadering te betrekken bij onze verenigingsactiviteiten.
- De banden in ons onderlinge interprovinciale netwerk en ons externe netwerk aan te halen en te benutten.
- Het beter benutten van de samenhang tussen de Europese speerpunten van de gezamenlijke provincies en de (meer nationaal gerichte) speerpunten.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Investeren in de samenwerking met een nieuw kabinet, met als speerpunten de integrale aanpak van maatschappelijke vraagstukken en overkoepelende bestuurlijke en financiële verhoudingen.
- We blijven ons samen met VNG, UvW en BZK inzetten voor een waardevol structureel Overhedenoverleg.
- Mede op basis van de evaluatie van de commissiestructuur, blijven we ons inzetten om de slagvaardigheid van de Vereniging te verbeteren.
- Mede aan de hand van de uitkomsten rondom het traject 'Slagvaardige Vereniging' verbeteren we de samenwerking tussen AV, het bestuur, de Staten en de organisatie van de vereniging IPO.
- Voortzetten en verder brengen van de doorontwikkeling van de Planning & Control-cyclus.
- Regelmatig (fysiek en digitaal) bijeenkomsten organiseren voor en met het netwerk van de vereniging zoals themabijeenkomsten, webinars, netwerk- en inspiratiesessies, werkbezoeken en het IPO Jaarcongres in Brussel.
- Implementatie en versterking van de samenwerking rond kennisontwikkeling op provinciaal en interprovinciaal niveau, inclusief de uitbouw van het gezamenlijke kennisnetwerk met de landelijke adviesorganen.
- Samenwerking tussen het HNP, IPO-bureau en BIJ12 intensiveren, zowel op inhoud als in onze werkwijze.
- Analyseren van het werkplan van de nieuwe Europese Commissie langs de lijnen van de speerpunten van het HNP en IPO, alsook continuering van de samenwerking met Europa Decentraal; het informatiepunt voor alle vragen met betrekking tot Europese regelgeving en staatssteun.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
1.1. Bestuurs- en Verenigingszaken						
Lasten						
Programmalasten	550	739	739	739	739	739
Directe personeelslasten	699	2.982	2.984	2.984	2.984	2.984
Overige apparaatslasten	390	1.158	1.137	1.136	1.136	1.136
Totaal lasten	1.640	4.879	4.859	4.859	4.859	4.859
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
Programmalasten Communicatie		65	65	65	65	65
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	1.640	4.944	4.924	4.924	4.924	4.924

x € 1.000

Toelichting

Vanaf 2025 rekenen we de inzet van het Bestuursbureau direct toe aan dit programma in plaats van als overhead. Dit zorgt vanaf 2025 voor een toename van de toerekening van de directe personeelslasten.

Programmalasten Communicatie

Het budget voor Communicatie stond op twee plekken in de begroting van de vereniging. Via de Tussenrapportage 2025 is dit budgetneutraal gecorrigeerd.

2. BELEIDSVOORBEREIDING

In dit deel behandelen we de gezamenlijke doelen voor de provincies in 2026 op al onze beleidsdossiers, de activiteiten wij als IPO-vereniging ondernemen om het behalen van deze doelen te ondersteunen en de risico's die we daarbij voor ons zien.

In algemene zin ondersteunt IPO ook in 2026 de provincies in hun opgaven door:

- Het ophalen van bestuurlijke standpunten waar provincies elkaar in kunnen vinden.
- Te zorgen voor een efficiënt adviserings- en besluitvormingsproces met AAC, BAC en IPO-bestuur.
- Voor bestuurlijke standpunten steun te vinden bij andere overheden en maatschappelijke organisaties.
- Bestuurlijke standpunten naar voren te brengen in ambtelijke overleggen met departementen om daarmee invloed op beleid te hebben. Provincies te ondersteunen om te komen tot duidelijke (samenwerkings-)afspraken met het Rijk, waarbij ieder bijdraagt vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheden.
- Inzet van lobby, communicatie en kennisuitwisseling.

2.1. Ruimte en Leefomgeving

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. De ruimtelijke voorstellen worden geïncorporeerd in de Nota Ruimte en provinciaal omgevingsbeleid (visie en verordening). Departementen voelen en tonen zich partner in de realisatie. Ambities en middelen zijn in balans, dankzij een goede gezamenlijke programmering, afgestemd tussen Rijk en provincies.
2. Provincies kunnen hun bestuurlijke woningbouwafspraken realiseren, doordat heldere randvoorwaarden zijn ingevuld, waarbij ruimte is voor regionaal maatwerk. Er is bovendien wetgeving waarmee provincies sturing geven aan het realiseren van de woonopgave (inclusief 2/3e in het sociale en betaalbare segment). Daarbij zijn de woningbouwplannen toekomstbestendig.
3. De structurerende keuzes uit Water en Bodem sturend worden geïmplementeerd en waar nodig juridisch geborgd in PPLG's, gebiedsprocessen en provinciaal omgevingsbeleid. Provincies zijn in staat hun rol te pakken (toezicht op waterschappen, regulering grondgebruik, ruimtelijke maatregelen, vergunningverlening) om bij te dragen aan het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water in 2027. Daarbij geldt 'meten is weten': hoe gericht we weten waar vervuiling vandaan komt, hoe sneller we de waterkwaliteit kunnen verbeteren.
4. Provincies zijn in staat gezonde leefomgeving (als wettelijke taak onder de Omgevingswet) te verankeren in het beleid, waarbij de verschuiving in het rijksbeleid; 'gezondheid als sturend principe', wordt meegewogen.
5. Provincies zijn in staat nadrukkelijk invulling te geven aan een samenhangend leefomgevingsbeleid. Inspanning is nodig om te borgen dat de juiste randvoorwaarden zijn ingevuld om een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving te kunnen bewerkstellingen binnen de provinciale bevoegdheden.
6. Een goed functionerend VTH-stelsel is voor provincies van belang en daarom werken de provincies aan robuuste en toekomstbestendige omgevingsdiensten binnen een versterkt stelsel als geheel. Voor dit proces is een langjarige inspanning nodig door alle VTH-partners, waarbij de provincies hun eigen rol (her)formuleren als aanvulling op de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

Ruimte

- Inzet is om tot een volgtijdelijk proces te komen van ruimtelijk voorstellen, via ruimtelijk arrangement naar Nota Ruimte (in 2026), waarbij provincies regie houden op het proces, de inhoud van ruimtelijke voorstellen gezwaluwstaart wordt met de Nota Ruimte en cherry picking door het Rijk wordt voorkomen.
- Inzet is dat het Rijk haar ruimtelijke keuzes in samenhang maakt en interdepartementaal opbost en afstemt. Afwenteling van Rijkskeuzes op provincies moet worden voorkomen. De balans tussen 'level playing field' op rijksniveau versus regionaal maatwerk en provinciale positie (als gebiedsregisseur) is daarin belangrijk.
- Op de langere termijn staat het ontwikkelen van instrumenten centraal om de uitvoeringskracht van de ruimtelijke voorstellen te versterken.

Wonen

- Het bewaken van de Woontop-afspraken; inzet op voldoende financiën, adequate regelgeving (standaardisatie en uniformering), het beter benutten van de bestaande voorraad, innovatieve bouwwijzen en de Publiek Private Monitor.
- Lobby voeren op de Wet versterking regie volkshuisvesting ten aanzien van de instrumentering voor provincies en rolneming in aandachtsgroepen. Inzet is afhankelijk van de wetsbehandeling in de Eerste Kamer (najaar 2025). Volgordelijk wordt in 2026 de positie van provincies strategisch gezien ten aanzien van de woningbouwopgave en de uitvoerende taken die vanuit de wet regie komen.
- Tot stand brengen van bestuurlijk afspraken over toekomstbestendig bouwen, eventueel in de vorm van een landelijk convenant of akkoord met het kabinet, marktpartijen en woningbouwcorporaties.
- Inzet op het inzichtelijk maken welke randvoorwaarden het meest belemmerend zijn voor de realisatie van de woningbouw. Dit t.b.v. de voortdurende agendering van de invulling van condities en randvoorwaarden t.a.v. de realisatie van de woondeals in het BO VRO en waar nodig het BO Woningbouwcoalitie.
- Belangenbehartiging om de juiste financiële condities te creëren t.a.v. onrendabele publieke toppen in woningbouw, bereikbaarheid etc. Bij het Rijk inzetten op tijdelijke continuering van de huidige WBI, SBI en SPUKS zonder al te veel administratieve lasten.

Water

- Samenwerken met het Rijk en andere koepelorganisaties op Water en Bodem Sturend (WBS) aan zowel een gedragen narratief als aan een roadmap. Dit om te werken aan de goede balans van juridische borging van de structurerende keuzes en inzet te plegen op het juridische verankeren van structurerende rijkskeuzes in BKL en BBL.
- Inzet plegen op het rijksbeleid ten aanzien van WBS, zodat provincies de juiste uitvoeringscondities krijgen. Hiertoe is meer inzicht in de financiële en personele consequenties van WBS nodig.
- Aan de hand van de 'evaluatie KRW-doelbereik' het strategische gesprek voeren in de AAC- en BAC RenL en met het Rijk over sturing op doelbereik KRW. Inzet vanuit het IPO in het Impulsprogramma KRW is gericht op het borgen van de juiste randvoorwaarden, bij het Rijk en andere stakeholders, die nodig zijn om invulling te geven aan de provinciale bevoegdheden.
- Inzet op verhoogde urgentie van drinkwaterbesparing - bij de andere partners - binnen het Nationaal Plan van Aanpak drinkwaterbesparing. Inzet is dat het Rijk (BZK) mogelijkheden voor drinkwaterbesparing/via doelvoorschriften in Omgevingswet/Bbl faciliteert vanuit een level playing field-insteek met ruimte voor maatwerk.
- Het Rijk moet in overleg met gezamenlijke provincies en andere partners komen tot een nadere verduidelijking t.a.v. de reikwijdte voor de zorgplicht drinkwater voor bestuursorganen.
- Het in scope brengen van de ruimtelijke drinkwateropgaven in Rijksdossiers (o.a. Nationaal Waterprogramma en programma Bodem, Ondergrond en Grondwater), mede vanuit het Landelijke Actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen.
- Het Rijk moet drinkwaterbedrijven de mogelijkheden bieden voor het vergroten van hun investeringsvermogen (WACC e.d.) t.b.v. grootschalige investeringen in infrastructuur, zuivering en (alternatieve) bronontwikkeling en -ontsluiting.

Gezonde Leefomgeving

- Coördineren van de kennisdeling en provinciale rolname op 'gezonde leefomgeving' als taak onder de Omgevingswet en lobby voeren op het benodigd ondersteunend instrumentarium, ook in relatie tot de uitkomsten van het Rijksonderzoek "Industrie en Omwonenden".

Veilige Leefomgeving

- Sturen, uitvoeren en monitoren van 'de IPO meerjarenagenda Seveso' en de nieuwe set afspraken inzake de versterking van Omgevingsveiligheid (MVO 2025-2028).
- Coördineren van de kennisdeling en lobby m.b.t. nieuwe energiedragers, zoals waterstof en ammoniak, in relatie tot omgevingsveiligheid en het ruimtelijk instrumentarium.
- Lobby voeren op de randvoorwaarden en het instrumentarium ten aanzien van omgevingsveiligheid, inclusief het vervoer van gevaarlijke stoffen (basisnet).
- Borgen dat de belangen van de provincies ten aanzien van het informatielandschap externe veiligheid zijn opgenomen in de een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het Ministerie van IenW over de Atlas Leefomgeving.
- De overdracht van de provinciale regeling(en) drugsafvaldumpingen aan het Rijk en/of gemeenten.

Duurzame leefomgeving

- Uitvoering geven aan de IPO bestuurlijke agenda Zeer Zorgwekkende Stoffen (incl. PFAS). De acties in de agenda en lobby die daaruit volgt, richten zich op de benodigde randvoorwaarden en een instrumentarium om emissies te reduceren en blootstelling te voorkomen.
- Lobby voeren op provinciale belangen in de Circulaire Economie-wet en het 'afval of grondstof vraagstuk'.
- Bewaken van de uitvoering van de CE-VTH-afspraken uit het traject 'krachtenbundeling Circulaire Economie'. Provincies implementeren de IPO bouwstenenvisie, met coördinatie vanuit het IPO.
- Input leveren op het meerjarig uitvoeringsprogramma voor de energiebesparingsplicht en de verdere professionalisering van de uitvoering.
- Evalueren en borgen van de VTH-inzet (middelen en randvoorwaarden) onderliggend aan 'de maatwerkafspraken industrie'. Indien 'de maatwerkafspraken industrie' worden verbreed; lobby voeren op aanvullende middelen voor de VTH-inzet.
- De uitkomsten van IPO-evaluatie pilot financiële zekerheid (uitvoering najaar 2025) doorvoeren in aanpassingen van de uitvoering en/of lobby voor aanpassing van de Rijksregeling.
- Lobby voeren op het diepe-plassen-beleid en de mogelijke coördinatierol die voor provincies is weggelegd.

Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) stelsel/breed

- Uitvoering geven aan de implementatie- en borgingsafspraken volgens uit het Interbestuurlijk programma VTH (w.o. IPO trekkerschap implementatie van de Regionale Beleidscyclus) en lobby voeren op de vormgeving van de VTH-stelselverantwoordelijkheid van het Rijk, o.a. in de wetwijziging versterking VTH.
- Lobby voeren op de digitalisering van het VTH-domein (in samenhang met DSO), waarbij een op te stellen businesscase de start moet bieden voor het maken van verdere interbestuurlijke afspraken.
- Lobby voeren op het Nationaal Milieuprogramma (NMP) opdat provinciale belangen en de uitvoerbaarheid zijn geborgd.

Transitie omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is een komma, geen punt. Provincies hebben zich gerealiseerd en geaccepteerd dat bij inwerkingtreding het stelsel van de Omgevingswet niet optimaal zou functioneren. Een goed functionerend stelsel Omgevingswet en het daaraan ondersteunende stelsel Digitale Stelsel (DSO), is voor provincies cruciaal voor het behalen van de doelen in het fysiek domein.

- Uitvoering geven aan de (door)ontwikkeling en beheer van de Omgevingswet en het Digitale Stelsel en het bijbehorende juridische, technische en financiële kaders.
- De provincies ondersteunen in de transitieperiode door te fungeren als aanspreekpunt en kennisplatform.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.1. Ruimte en Leefomgeving						
Lasten						
Programmalasten	5.277	3.814	4.054	4.256	4.496	4.736
Directe personeelslasten	1.655	1.745	1.746	1.746	1.746	1.746
Overige apparaatslasten	925	678	665	665	665	665
Totaal lasten	7.857	6.237	6.466	6.668	6.908	7.148
Effect TR2025 & CB2026						
Beheerkosten droogteportaal		25	0	0	0	0
Wonen en Ruimte		0	0	0	0	0
Duurzame leefomgeving		0	0	0	0	0
Nationaal Hydrologisch Instrumentarium		129	20	20	20	20
Programmalasten Ruimte en Leefomgeving		320	320	320	320	320
Indexatie Digitaal Stelsel Omgevingswet		95	95	95	95	95
Baten						
Subsidies	1.511	0	0	0	0	0
Overig	25	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.536	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	6.321	6.806	6.901	7.103	7.343	7.583

x € 1.000

Toelichting

De (meerjarige) toename van de programmalasten sluit aan op het bestuursbesluit van 7 september 2023 over de verhoging van de provinciale bijdrage voor het beheer en de doorontwikkeling Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV). De bijdrage van de provincies is met ingang van 2024 gestegen en stijgt vanaf 2025 verder omdat steeds meer functionaliteiten zullen worden opgeleverd. De bijdrage wordt jaarlijks verhoogd tot 2029.

Nationaal Hydrologisch Instrumentarium - Categorie III. BAC-adviezen/Businesscases

We betalen als provincies mee aan doorontwikkeling en beheer van het Nationaal Hydrologisch Instrumentarium. Voor die doorontwikkeling was voor 2025 € 128.500 benodigd. Het beheer ervan vraagt vanaf 2026 € 20.000.

Programmalasten Ruimte en Leefomgeving & Indexatie Digitaal Stelsel Omgevingswet

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

2.2. Bereikbaarheid en Infrastructuur

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. De noodzaak van fysieke mobiliteit verminderen, o.a. door slimme ruimtelijke ordening, duurzame mobiliteitsoplossingen en afspraken met werkgevers en onderwijsinstellingen over werk- en openingstijden en thuiswerken.
2. Een verschuiving in de vervoerswijzekeuze (modal shift) door de keuze voor een duurzamer vervoermiddel dan de auto gemakkelijker en aantrekkelijker te maken. Dit vindt onder meer plaats door realisatie van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets en het Toekomstbeeld OV, waarin rekening is gehouden met verschillen tussen de gebieden. Daarnaast wordt ingezet op adequate financiering van het OV, aanpassing van regelgeving waardoor diverse vormen van collectief vervoer meer in samenhang kunnen opereren, fiscale maatregelen en de uitbreiding van de werkgeversaankpak. Voor bereikbaarheid van dorpen en andere gebieden met beperkte toegang tot OV blijven we ook aandacht hebben voor goede wegverbindingen. Het op gang brengen van de verduurzaming in het goederenvervoer. Dit komt ook tot uitdrukking in de modaliteitskeuze. Er wordt focus aangebracht in de provinciale rol.
3. De verbetering van de kwaliteit en de duurzaamheid van de provinciale infrastructuur, onder meer doordat meer budget beschikbaar is voor beheer, onderhoud en aanleg van infrastructuur, de aanleg van laadinfrastructuur voor elektrisch rijden en innovatieve inzet van mobiliteitsdata.
4. De verkeersveiligheid op het provinciale wegennet wordt verbeterd met hulp van de financiële impuls van het Rijk, door inzet op gedrag en educatie, beter data-management ten behoeve van risico gestuurd werken en door versterkte handhaving.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

Uitvoering van het Werkprogramma Bereikbaarheid en Infrastructuur. Het werkprogramma richt zich met name op belangenbehartiging en input leveren op duurzame mobiliteit, openbaar vervoer, verkeersveiligheid, fiets, goederenvervoer en logistiek, Europa en defensie.

Duurzame mobiliteit:

- Input leveren aan de uitwerking van de Mobiliteitsvisie 2050 van IenW, o.a. bij de implementatie van het Kabinetsstandpunt Bereikbaarheid op Peil.
- In afstemming met het Kennisprogramma Verkeer en Vervoer (KpVV) doorontwikkelen van de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) en de monitoring daarvan.
- Input leveren aan de Herprioritering Mobiliteitsfonds over de opstart van gepauzeerde Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)-projecten.
- Behartigen van het provinciale belang in het traject naar vernieuwing van de autobelastingen onder regie van de IPO-bestuurlijke kopgroep, onder meer n.a.v. de Contourenbrief Autobelastingen van het kabinet.
- Agenderen en doorontwikkelen van de aanpak gericht op beter benutten van het huidige mobiliteitssysteem, waaronder het regelen van structurele financiering voor de provinciale bereikbaarheidsorganisaties.
- Uitvoeren van een plan van aanpak voor het inzichtelijk maken van de omvang van de opgave van renovatie en vervanging van de provinciale infrastructuur en van de exploitatie van het decentraal-OV in het kader van het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv). Bijdragen aan de uitvoering van de adviezen die hieruit volgen en het gesprek met het Rijk voeren over de balans tussen ambities, taken, middelen en handelingsperspectieven.

- Bijdragen aan een integrale aanpak van de ruimtelijke opgaven, waaronder de woningbouwopgaven in relatie tot bereikbaarheid en (duurzame) mobiliteit.
- Visieontwikkeling en bestuurlijke agendering van marktordening deelmobiliteit.

Navigeren over nieuwe wegen:

- Uitvoering geven aan de strategie 'Navigeren over nieuwe wegen' om Bereikbaarheid aan de voorkant te positioneren voor de aanpak van grote maatschappelijke opgaven. Concreet betekent dit de ontwikkeling van een toekomstbeeld Bereikbaarheid 2050, visieontwikkeling op alternatieve bekostiging van het bereikbaarheidssysteem en de ontwikkeling van een provinciale visie op het begrip 'voldoende' bereikbaarheid uit het Kabinetsstandpunt Bereikbaarheid op Peil en nadere uitwerking geven aan provinciale bereikbaarheidsprofielen.

Openbaar vervoer:

- Lobby voeren voor het behoud van budgetten voor OV om haar onmisbare rol in het realiseren van de grote transitieopgaven waar te maken. Het OV is een onderdeel van de vervoersketen, die onmisbaar is om het autogebruik te verminderen.
- Inbreng leveren en borgen van de provinciale belangen inzake nieuwe wetgeving (Spoorwet en herziening WP2000), de herijking van het Toekomst Beeld Openbaar Vervoer 2040 en de vernieuwing van het OV-studentenreisproduct.
- Bepalen van een provinciaal standpunt t.a.v. de langetermijnstrategie voor de Marktordening spoor, waarvoor het Ministerie van IenW een proces in gang heeft gezet.
- Uitvoering geven aan de werkagenda van IPO/Decentrale OV-autoriteiten (DOVA) inzake publieke mobiliteit en het faciliteren van kennisdeling tussen provincies. Hierbij wordt de samenwerking met de vervoerregio's (MRDH en VRA) en ook de landelijke OV-partners actief gezocht.
- Lobby voeren voor de implementatie van de integratie van het Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)-vervoer en (vraag gestuurd) OV, als onderdeel van publieke mobiliteit. Hierbij wordt samengewerkt met de VNG en de Vereniging Doelgroepenvervoer Nederland (VDVN).

Verkeersveiligheid:

- Bevorderen van een vlotte uitvoering van de 3e tranche investeringsimpuls van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV).
- Bevorderen van een vlotte uitvoering van het Meerjarenprogramma Fietsveiligheid binnen het SPV.
- Bijdragen aan de actualisatie van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) in 2026.
- Lobby voeren voor structurele financiering van verkeersveiligheid: € 100 miljoen per jaar vanaf 2026.
- Stimuleren van verkeershandhaving, onder meer door op te trekken met de G4 en haar propositie i.r.t. verkeershandhaving.
- Kennisontwikkeling en -deling stimuleren, samen met het CROW en het Kennisprogramma Verkeer en Vervoer (KpVV).
- Belangen van de provincies behartigen in het kader van de implementatie van de EU-richtlijn Road Infrastructure Safety Management (RISM-II).

Fiets:

- Lobby voeren voor een financiële bijdrage (cofinanciering) van het Rijk voor doorfietsroutes.
- Input leveren op de bestuurlijke Landelijke Fietstafel en kennisdelen vanuit Tour de Force.

Goederenvervoer en logistiek:

- Uitvoering geven aan de IPO-strategische agenda Goederenvervoer en Logistiek, die de ambities en inzet bevat van de gezamenlijke provincies op het gebied van Goederenvervoer en Logistiek.
- Integrale provinciale input leveren in het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer van IenW en de uitwerking daarvan.
- Bestuurlijke afspraken maken inzake de uitwijk voor vrachtverkeer t.g.v. de vrachtwagenheffing, die volgens planning medio 2026 in werking treedt.
- Provinciale inbreng borgen in de herijking multimodale goederenvervoeragenda van IenW en in de Goederenvervoerscorridors (GVC)-aanpak (zie ook onder Europa en Defensie).
- Provinciale standpunten inbrengen in de bestuurlijke Binnenvaartafel.

Actuele onderwerpen 2026: Europa en Defensie:

- Op basis van het HNP-Werkplan 2026, in samenwerking met het HNP, bijdragen aan de inhoudelijke Europese lobby op het thema Bereikbaarheid en Infrastructuur, met als doel provinciale prioriteiten in te brengen bij Europese besluitvorming.
- Signaleren van kansen binnen Europese mobiliteits- en infrastructuurprogramma's en deze vertalen naar concrete mogelijkheden voor provincies, met specifieke aandacht voor de TEN-T-corridors en het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de Europese Commissie.
- In afstemming met het ministerie van Defensie en van IenW nagaan waar de behoeften liggen aan en de mogelijkheden van zogenaamde dual-use (civiel en militair) van de huidige infrastructuur en andere aspecten van mobiliteit, incl. de financiering daarvan.

Digitaal Stelsel Mobiliteitsdata (DSM):

- Belangen van de provincies behartigen in het kader van de implementatie van het DSM vanaf 2026.
- Belangen van de provincies behartigen in het kader van de Intelligent Transport System (ITS)-impactanalyse van IenW, die volgt uit de herziening van de EU-ITS-richtlijn.
- Evalueren of het DSM voldoende samenwerking en sturing tussen provincies oplevert; zo nodig aanvullende inzet organiseren.
- In kaart brengen welke mobiliteitsdata nog ontbreken en waar provinciale behoefte ligt.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.2. Bereikbaarheid en Infrastructuur						
Lasten						
Programmalasten	151	276	276	276	276	276
Directe personeelslasten	897	902	903	903	903	903
Overige apparaatslasten	501	350	344	344	344	344
Totaal lasten	1.549	1.529	1.523	1.523	1.523	1.523
Effect TR2025 & CB2026						
Diverse programmalasten		-76	-76	-76	-76	-76
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	1.549	1.453	1.447	1.447	1.447	1.447

x € 1.000

Toelichting

Diverse programmalasten - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

Op grond van de besteding van de programmalasten in de afgelopen jaren, kan dit budget naar beneden worden bijgesteld tot € 200.000.

2.3. Landelijk Gebied

In het landelijk gebied komen veel opgaven bij elkaar, zoals verduurzaming van de landbouw, leefbaarheid, voedselzekerheid en -kwaliteit, biodiversiteitsherstel, herstel van natuur-, bodem- en waterkwaliteit, klimaatadaptatie en klimaatopgaven (voor landbouw en landgebruik), de reductie van stikstofemissies en de daar mee samenhangende vergunningverlening. De ruimtelijke samenhang van de opgaven (zoals voor klimaat, water en natuur) vraagt om een gebiedsgerichte aanpak waarbij provincies aan het stuur zitten.

Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied (IPLG)

Vanwege de complexiteit en de omvang van de opgaven in het landelijke gebied is het Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied (IPLG) in het leven geroepen. Het IPLG behartigt de belangen van provincies bij het Rijk, werkt samen met de andere overheden om de gezamenlijke inzet bij bestuurlijke overleggen met het kabinet voor te bereiden en zorgt samen met BIJ12 voor een goede kennis- en informatiepositie van provincies.

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

Provincies hebben een gezamenlijke koers bepaald voor het landelijk gebied en zijn van daaruit meer agenderend richting Rijk bij beleidsontwikkeling en –uitvoering voor het landelijk gebied, waaronder:

1. De ontwikkeling van de geborgde aanpak voor onder andere de stikstofreductie, die ervoor zorgt dat toestemmingsverlening weer van de grond komt, die een oplossing biedt voor PAS-melders (primair voorkomen van handhaving) en die toewerkt naar een toekomstbestendige wijze van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze aanpak bevat ook generieke maatregelen op nationaal of Europees niveau, mede om andere belangrijke opgaven voor de provincies mogelijk te maken zoals wonen en infrastructuur.
2. Provincies zijn op stoom met de integrale aanpak van opgaven in het landelijk gebied. In het opstellen van de gebiedsprogramma's en in de gebiedsprocessen zijn zichtbare stappen gezet om geïntegreerde oplossingen te bereiken, voorzien van middelen en instrumentarium en gericht op een duurzaam en toekomstbestendig perspectief voor bewoners en ondernemers.
3. Provincies blijven werken aan een gunstige staat van instandhouding van de natuur. Waar nodig worden daarvoor afspraken in het Natuurpact geactualiseerd. Ook wordt doorgewerkt aan de Agenda Natuurinclusief, waarin natuur aan andere sectoren gekoppeld wordt. Als de EU-verordening natuurherstel wordt vastgesteld dan leidt dit tot een intensivering van die aanpak. Omdat de impact groot is zullen provincies bijdragen aan het nationale herstelplan, dat het Rijk moet opstellen.
4. Provincies zetten stappen waarmee duidelijkheid ontstaat voor het gebiedsgerichte perspectief voor de landbouw en voor de ontwikkeling van het landelijke landbouwbeleid.
5. Provincies geven effectief invulling aan hun taken in het Natuurpact, waaronder het faunabeleid. In afstemming met het Rijk worden de mogelijkheden benut om de kosten voor faunaschade beter te beheersen, dit onder andere door in te zetten op kostenreductie van faunaschade via afstemming tussen provincies over beheer en efficiënte afhandeling van schade.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

T.b.v. de koersbepaling en agenderende rol bij beleidsontwikkeling landelijk gebied

- Wederzijdse bestuurlijke afspraken voorbereiden met het Rijk over de aanpak van de opgaven in het landelijk gebied, mogelijk in de vorm van een Bestuursakkoord Landelijk Gebied met het nieuwe kabinet. Als basis hiervoor de bouwstenen landbouw en natuur gebruiken, zoals deze in samenwerking met LTO, NAJK, VNG en UvW zijn aangeboden aan het (demissionaire) kabinet; En waarvoor nadere afspraken maken met het Rijk over inzet van instrumenten en middelen randvoorwaardelijk zijn.
- Ter ondersteuning daarvan koersbepaling en positiebepaling met provincies t.b.v. integrale lange termijn aanpak en –uitvoering voor het landelijk gebied. Inbreng van deze koers en positie via de bestuurlijke lijn en lobby.
- In samenhang daarmee voorbereiding van de provinciale inzet op diverse strategische beleidstrajecten (o.a. nota ruimte, water- en bodembeleid, generiek beleid emissies, leefbaarheid, voedselzekerheid, landbouw- en natuurbelief en innovatie).
- Met inachtneming van de Europese beleidsagenda en ontwikkeling van kaders en instrumenten (o.a. visie op landbouw en voedsel en daaruit voortkomende voorstellen, gemeenschappelijk landbouwbeleid, waterweerbaarheid, generatievernieuwing in de landbouw, klimaatbeleid, landbouwketenbeleid, vereenvoudiging weerbaarheid en concurrentiekracht).

T.b.v. ontwikkelen geborgde aanpak voor stikstofreductie

- Ter uitwerking van het bouwblok landbouw ondersteuning van provincies bij het komen tot plannen ter uitwerking en onderbouwing van de additionaliteit om de vergunningverlening in beweging te krijgen. Het bijdragen aan de oplossing voor de legalisatie van PAS melders, interimmers en gedupeerden van de intern salderen uitspraak vormen daarbij een belangrijke prioriteit.
- In het verlengde van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel bijdragen aan de oplossing van (interbestuurlijke) vraagstukken rond de benodigde aanpassing van wet- en regelgeving ter implementatie en borging van doelsturing, het toewerken naar toekomstige toestemmingsverlening, met bijbehorende AmvB's voor projecten op het terrein van duurzaamheid en/of kleine deposities.
- Daarvoor meewerken aan de afrekenbare stoffenbalans, een oplossing voor het toerekenen en borgen van kleine deposities (rekenkundige ondergrens) en het (juridisch) borgen van innovaties.
- Uitvoeren en doorontwikkelen van het Plan van Aanpak ter verbetering van T&H in afstemming met Ruimte en Leefomgeving en borgingsafspraken volgend uit de uitwerking van doelsturing, alsmede het IPB-VTH.
- Bijdragen aan inzicht en monitoring op bedrijfsniveau ter borging van doelsturing en het provinciaal richten van het onderzoek binnen het zogenaamde Nationale Kennisprogramma Stikstof.

T.b.v. het zetten van stappen in de ontwikkeling en uitvoering van de integrale gebiedsgerichte aanpak van het Landelijk Gebied

- Ontwikkeling van een integrale langetermijnaanpak en een uitvoeringsagenda voor de middellange termijn.
- Ondersteuning aan de provinciale inzet op de gebiedsgerichte aanpak door kennisdeling, bepalen van condities voor de uitvoering van maatregelen en ontwikkeling van instrumenten.

- Het organiseren van de samenwerking met de Unie van Waterschappen, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, DG realisatie Landelijk Gebied, andere interprovinciale of interbestuurlijke programma's en Rijksdepartementen ten behoeve van de gebiedsgerichte aanpak.
- Ondersteuning bij de ontwikkeling en inzet van gemeenschappelijke informatieproducten voor de gebiedsgerichte aanpak, waaronder de ontwikkeling van een provinciale monitor landelijk gebied.

T.b.v. actualiseren en intensiveren van de afspraken voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding van de natuur

- Met provincies leveren van inbreng t.b.v. de landelijke implementatie EU-verordening natuurherstel en het Nationaal Natuurherstelprogramma. Het ministerie van LVVN zal voor deze inzet financiering beschikbaar stellen aan provincies en IPO.
- Ondersteuning bij de besluitvorming rondom de provinciale implementatie EU-verordening natuurherstel.
- Invulling van het programmamanagement van Programma Natuur samen met LVVN.
- Ondersteuning bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering voor het behalen van de Natura 2000-doelen. Voorbereiden van de interprovinciale inbreng op landelijke trajecten, zoals actualisatie van de handreiking natuurdoelanalyses, infractieprocedure grutto en concretisering van landelijke doelen.
- Opstellen van een appreciatie op verkenning interbestuurlijke aanpak natuurinclusief, en ontwikkeling van een groei-agenda voor de 'Natuurinclusieve samenleving'.
- Leveren van inbreng bij het uitwerken van geactualiseerde afspraken voor natuurbeleid (Natuurpact) en landelijke trajecten op het gebied van monitoring, Natura 2000 en de Vogelrichtlijn.

T.b.v. verdere invulling geven aan de taken in het Natuurpact, waaronder het faunabeleid

- Het faciliteren van kennisuitwisseling en voorbereiding van gezamenlijke besluitvorming voor de actualisatie van afspraken in het Bestuursakkoord Natuur en Natuurpact.
- Afronden van het onderzoek naar balans taken en middelen i.r.t. het Natuurpact en het bepalen van de gewenste vervolginzet.
- Voorbereiden van gezamenlijke besluitvorming over de uitvoering fauna(schade-)beleid, inclusief gezamenlijke inzet op rijksinzet ten aanzien van faunabeheer en gedragscodes.
- Gezamenlijk met LVVN zorgdragen voor de uitwerking en implementatie van het vernieuwd stelsel agrarisch natuurbeheer (ANB), ter versterking van huidige subsidiestelsel agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLB). Deze aanpak gebeurt in samenhang met GLB (zie hieronder).

T.b.v. vormgeving aan de verdere ontwikkeling van het landbouwbeleid binnen de transitie

- Dor middel van actualisatie van het positionpaper landbouw uit 2022 de provinciale inzet formuleren t.b.v. actieve inbreng bij landelijke beleidsontwikkeling voor een toekomstbestendige duurzame landbouw.
- Samen met het Rijk voorbereiden van een aanpak voor de volgende GLB-periode (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) na 2027, die aansluit op de behoeften en perspectieven in de gebiedsprocessen.

- Een samenwerkingsagenda opstellen met het ministerie van LNV met betrekking tot de beleidsontwikkeling landbouw, waaronder voor dierenwelzijn, 8'e Nitratrichtlijn, VGO III en gewasbeschermingsmiddelen.
- Afspraken maken met het Rijk over het ontsluiten van landbouwdata.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.3. Landelijk Gebied						
Lasten						
Programmalasten	0	4.767	4.767	4.767	4.767	4.767
Directe personeelslasten	2.398	2.168	2.170	2.170	2.170	2.170
Overige apparaatslasten	1.340	842	826	826	826	826
Totaal lasten	3.738	7.778	7.764	7.763	7.763	7.763
Effect TR2025 & CB2026						
Indexatie programmalasten IPLG		50	50	50	50	50
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	3.738	7.828	7.814	7.813	7.813	7.813

x € 1.000

Toelichting

Tot en met 2024 waren de programmalasten geraamd binnen de begroting van BIJ12. Deze lasten bestaan voornamelijk uit out of pocketkosten van het IPLG (inhuur en uitbestedingen).

Indexatie programmalasten IPLG

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

2.4. Klimaat en Energie

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. Provincies zijn in staat om bij te dragen aan het oplossen van netcongestie. Zij doen dat door onorthodoxe maatregelen te stimuleren en te werken aan een toekomstbestendig energiesysteem, rekening houdend met innovaties.
2. Er wordt invulling gegeven aan sectorale doelen en maatregelen voortkomend uit het Klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid en daarbij blijven we het belang van energiebesparing benadrukken.
3. Provincies organiseren integraliteit en samenhang binnen het energiesysteem en tussen de verschillende sectoren en energiedragers.
4. Provincies zijn in staat om zorg te dragen voor zorgvuldige ruimtelijke inpassing van het energiesysteem van de toekomst.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

In 2026 zal er een nieuw kabinet zijn met een nieuw regeerakkoord. Wij zullen uiteraard wederom de samenwerking zoeken met een nieuwe minister in de uitvoering van het akkoord. Tot die tijd:

- Werken we mee aan het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) waarbij gezocht wordt naar onorthodoxe maatregelen die werken. Binnen het LAN dragen we bij aan het spoor 'sneller bouwen van energie-infrastructuur' en het nader vormgeven van acties gericht op het terugdringen netcongestie, bijvoorbeeld via implementatie van het TenneT-noodmaatregelenpakket.
- Werken we toe naar (c.q. het uitvoeren van) afspraken voor het versnellen van de warmtetransitie. Het gaat daarbij onder meer over de betaalbaarheid en over de (financiële) kaders voor de oprichting van warmtebedrijven.
- Dragen we bij aan de realisatie van randvoorwaarden voor natuurvriendelijk isoleren binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming; het gaat dan onder meer om het vormgeven van de SMP-aanpak en het ondersteunen van de uitvoering van de tijdelijke landelijke aanpak in afwachting van de landelijke gedragscode van LNV.
- Dragen we bij aan het realiseren van de afgesproken RES-opgave in het Klimaatakkoord, door zo goed mogelijk om te gaan met de belemmeringen zoals netcongestie en wet-en regelgeving (windnormen en zonneladder).
- Voeren we lobby voor de tijdige beschikbaarheid van waterstof voor de bedrijven in de industrieclusters en daarbuiten (Cluster6).
- Zetten we vervolgstappen naar aanleiding van de appreciatie van de kennisinstellingen PBL, TNO en RVO van de Energievisies en pMIEK 2.0 (najaar 2025), de doorwerking van de opgeleverde pMIEKS 2.0 en de verdere doorontwikkeling van deze producten, ook in het kader van de interbestuurlijke samenwerkingsafspraken (ISA).
- Geven we vervolg aan de leerlijn energieplanologie, gericht op kennisdeling van (nieuwe) medewerkers bij provincies, gemeenten en netbeheerders op het gebied van energieplanologie.
- Geven we opvolging en uitvoering aan de bestuurlijke afspraken over de systeemaanpak, systeembelemmeringen en de governance van het energiesysteem (Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda (ISA). Dit gaat over inhoudelijke actiepunten, maar ook om het vormgeven van een nieuwe interbestuurlijke klimaat governance (minder overleggen, meer

sturing, minder vrijblijvendheid, meer werken vanuit een systeembenadering), inclusief het samengaan van 3 bestaande programma's (NP LW, NP RES en SP IPE).

- Doen we voorstellen doen voor de (door)ontwikkeling van energyhubs en de rol van provincies bij de uitvoering daarbij.
- Regelen we randvoorwaarden voor de clusteraanpakken voor de industrie en voor de voortgang van de maatwerkaanpak van de industrie, alsook het implementeren van de rol van provincies in de nieuwe Planstructuur van het Operationele Plan Dialoog Industrie Netbeheerder en Overheden (DINO) en het voeren van lobby voor het versterken van een gebiedsgerichte aanpak voor Cluster6 industrie door rijk en provincies samen.
- Werken we aan positiebepaling en lobby richting rijk en Europa voor stimulering en behoud van de concurrentiepositie van maatwerkbedrijven, rekening houdend met sociaal maatschappelijke randvoorwaarden (nadere uitwerking van Draghi rapport).
- Brengen we het ruimtelijk perspectief in in pMIEKS en Energievisies en vice versa in provinciale Omgevingsverordeningen. We gaan na hoe er vanuit energie op ruimtelijke ontwikkelingen kan worden gestuurd. We dragen bij aan het verbinden van energie en ruimte, bijvoorbeeld door het mede-organiseren van bijeenkomsten op dit gebied.
- Leveren we inbreng op diverse consultaties op basis van de zogenaamde wetgevingskalender Klimaat en Energie, zoals de invoering van de het energiebesluit en de energieregeling en voorgestelde aanpassing Omgevingswet in het kader van omgevingsrechtelijk sturen en met maatregelenpakket TenneT.

Wat zijn de risico's

Risico: Het perspectief is dat provincies vanaf 2026 circa 50% minder uitvoeringsmiddelen ontvangen voor energie- en klimaatbeleid. Met deze significante reductie kunnen minder taken uitgevoerd worden ten aanzien van Energievisies, PMIEKS, netcongestie en Clusterplannen voor de industrie. Samen met het ministerie KGG wordt bekeken welke taken provincies niet meer kunnen uitvoeren en/of welke taken worden afgeschaald.

Beheersmaatregel: ambtelijk overleg, bestuurlijk overleg en lobby.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.4. Klimaat en Energie						
Lasten						
Programmalasten	0	535	15	15	15	15
Directe personeelslasten	1.155	1.302	1.824	1.824	1.824	1.824
Overige apparaatslasten	645	506	695	695	695	695
Totaal lasten	1.800	2.343	2.534	2.534	2.534	2.534
Effect TR2025 & CB2026						
Programmalasten Klimaat en Energie		100	100	100	100	100
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	520	0	0	0	0
Totaal baten	0	520	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	1.800	1.923	2.634	2.634	2.634	2.634

x € 1.000

Toelichting

De toename van de programmalasten in 2025 met € 0,5 miljoen wordt verklaard door onze extra inzet (nieuwe rollen en taken, samen met provincies) voor de energie-infrastructuur waarover het IPO-bestuur op 14 december 2023 een besluit heeft genomen. Tegenover deze extra lasten staan in 2025 extra baten, die wij via de provincies van EZK ontvangen om de extra capaciteit voor Energie-infrastructuur op te kunnen vangen. Wij verwachten dat het voor onze inzet gaat om structurele taken, waardoor de directe personeelslasten vanaf 2026 toenemen.

Programmalasten Klimaat en Energie

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

2.5. Regionale economie en Cultuur

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. Ruimte voor economie is onderdeel van de integrale ruimtelijke opgave, zowel in de regio als landelijk.
2. De innovatie- en valorisatiekracht in de regio's is versterkt en vormt de basis voor de transitie in de regio, met oog voor zowel het innovatieve als het brede MKB. De provinciale inzet op innovatie en valorisatie is daarbij stevig aangehaakt op het landelijke missiegedreven innovatiebeleid en het EU-innovatiebeleid. Verduurzaming en digitalisering staan daarbij centraal en een goede digitale infrastructuur is hiervoor essentieel.
3. In de transitie naar een circulaire economie zijn op regionale schaal goede voorbeelden ontstaan van gesloten kringlopen, waardoor het perspectief op een circulair Nederland in 2050 in de regio helder tastbaar en helder is.
4. De aandacht voor de vrijetijdsector zal met name gericht zijn op het verder vormgeven van de transitie van de sector volgens het Landelijke Perspectief op Bestemming 2030, inclusief het creëren van voldoende ruimte voor verdere ontwikkeling van zowel recreatie als toerisme. De organisatie en structuur van de sector is verbeterd, mede als gevolg van de Samenwerkingstafels waartoe het Rijk het initiatief heeft genomen.
5. Er wordt dankzij inzet van provincies op regionale en landelijke schaal 'als één overheid' samengewerkt bij onderhoud, ontwikkeling en educatie van kunst, cultuur (inclusief de bibliotheken) en erfgoed. Er zijn goede afspraken (bestuurlijk en financieel) gemaakt tussen provincies, OCW en VNG om dit te bewerkstelligen.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

Regionale economie

- Wettelijke verankering en structurele financiering van Regionale Economie als kerntaak van de provincies krijgt vorm door in te zetten op bestuurlijke afspraken met het Rijk.
- Het bovenregionale programma van de Regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM) zorgt voor samenhang in provinciale investeringen in innovatie. De sturende rol van provincies gericht op valorisatie van de Kennis- en Innovatieagenda's krijgt in de governance structuur vorm. We synchroniseren bestaand en nieuw instrumentarium met de inzet in de KIA's en werken aanhaking van provincies bij de Nationale Technologie Strategie verder uit.
- Lobby voeren voor het nieuwe Europees Regionaal beleid (2028-2034) in 2025. Inzet op regionaal zeggenschap in het toekomstig cohesiebeleid, minimaal behoud van het aandeel voor de meer ontwikkelde regio's en overgangsregio's uit de Europese structuurfondsen en behoud van Horizon.
- Invulling geven aan de IPO-propositie voor MKB dienstverlening, waarbij de nationale actieagenda als leidraad dient. Voor het (brede) MKB wordt de aanpak voor digitalisering en de resultaten van het leerprogramma verder uitgewerkt en toegepast en worden vraagstukken als CE opgepakt. Een systeem voor evaluatie en monitoring van de MKB ondersteuningsinitiatieven wordt ontwikkeld.
- Stimulering van digitale sleuteltechnologies (AI, data sciences en cybersecurity) om het MKB en de regionale economie verder te brengen o.a. door nauwe betrokkenheid bij de EDIH's en de

bovenregionale samenwerking van de EDIH's, alsook voortzetting van de leertrajecten en toepassing van de uitkomsten van het geleerde uit 2025.

- De samenwerkingsafspraken krachtenbundeling Circulaire Economie door het Rijk en medeoverheden op 6 thema's (Ruimte voor CE, MKB, kennis, ketens, VTH en inkoop) worden nader uitgewerkt met acties en in afstemming met de RE-beleidsopgaven uitgevoerd.
- Voor ruimtelijke economie zetten we in op bestuurlijke afspraken over standpunten (o.a. strategisch programmeren) uit de position paper. Deze brengen we in bij de nadere uitwerking van de in 2025 verschenen Ruimtelijke Economische Visie van het kabinet tot een (interbestuurlijke) uitvoeringsagenda. In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan de afspraken in de agenda. Het leertraject wordt in 2026 verder doorgezet.
- Uitvoering geven aan de in 2025 vastgestelde provinciale samenwerkingsagenda voor Vrijtijdseconomie (position paper VTE). In de Landelijke Raad voor Toerisme en Recreatie brengen we de plannen van aanpak 'Aanbodontwikkeling- en optimalisatie' in en deze worden samen met andere initiatieven vanuit de Raad via een triple-helix samenwerkingsverband uitvoeren.
- Voortzetting van de inzet in Human Capital Agenda's en verkenning naar mogelijkheden i.r.t. regionale talentfondsen.

Cultuur

- De bestuurlijke agenda 2024-2028 uitwerken; het formuleren van de gewenste provinciale rol in het cultuurstelsel na 2028, in dialoog met OCW-VNG, en de sector (Kunsten '92, sectorinstituten en rijksfondsen).
- Zo mogelijk doelstellingen t.a.v. cultuurbeleid en de verantwoordelijkheden van de drie overheden wettelijk verankeren/ aanpassen in het interbestuurlijk kader cultuur.
- Uitvoering van de Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening 2025-2028 met OCW, VNG en partners voor cultuureducatie en -participatie. Verkenning naar verdere synergie tussen de overheden en verbetering van deze afspraken vanaf 2029.
- Voortzetten van actieve belangenbehartiging voor de provincies i.s.m. de VNG in voorbereiding op het cultuurbestel na 2028.
- Uitvoering van de wettelijke taak in de nieuwe Wsob (nieuwe Bibliotheekwet vanaf 2026) ten aanzien van de provinciale ondersteuning. Het behartigen van de belangen van provincies richting Rijk m.b.t. IBT taak op de zorgplicht van gemeenten. Komen tot nieuwe Bestuurlijke Afspraken Erfgoed (OCW-IPO-VNG).
- Implementatie en coördinatie voor het nader invullen van de uitvoering van het Verdrag van FARO.
- Provinciale belangenbehartiging en coördinatie van de uitvoering van de restauratie en de archeologie-agenda.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.5. Regionale economie en Cultuur						
Lasten						
Programmalasten	180	124	124	124	124	124
Directe personeelslasten	689	990	990	990	990	990
Overige apparaatslasten	385	384	377	377	377	377
Totaal lasten	1.254	1.498	1.491	1.491	1.491	1.491
Effect TR2025 & CB2026						
Programmalasten Regionale economie		85	85	85	85	85
Programmalasten Cultuur		45	45	45	45	45
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	1.254	1.628	1.621	1.621	1.621	1.621

x € 1.000

Toelichting

Vanaf 2025 is de inzet op cultuur in lijn gebracht met de inzet in de praktijk van de laatste jaren. Dit verklaart de hogere directe personeelslasten van 2025.

Programmalasten Regionale economie & Cultuur

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

2.6. Financiën en Openbaar Bestuur

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

Ons doel is een evenwichtige en stabiele meerjarenfinanciering voor de provincies met goede financiële en interbestuurlijke verhoudingen. Er zijn noodzakelijke stappen naar evenwichtige en stabiele financiële verhoudingen gezet (betreft o.a. de financieringssystematiek, het verdeelmodel tussen provincies en het eigen belastinggebied). Dit is gedaan in constructief overleg met het Rijk.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- De interbestuurlijke verhoudingen verbeteren door op basis van gelijkwaardig partnerschap samen te werken met het Rijk, de VNG en de UvW aan de uitvoering van acties en afspraken uit de Actieagenda Sterk Bestuur, de Code Interbestuurlijke Verhoudingen, de uitvoering van uitvoerbaarheidstoetsen (UDO) en de ontwikkeling van het beleidskader decentraal en gedeconcentreerd bestuur. In de praktijk van beleidsvoorbereiding en -uitvoering het belang van goede interbestuurlijke verhoudingen blijvend onder de aandacht brengen.
- De financiële verhoudingen verbeteren door het Rijk te houden aan het op orde brengen van de balans tussen taken en middelen voor de decentrale overheden. De kostenontwikkeling van taken en opgaven goed in kaart te brengen zodat er een passende bekostiging komt. De omvang van het Provinciefonds en de belastingcapaciteit van provincies dienen gelijke tred te houden met de kostenontwikkeling van de provinciale taken om een robuust voorzieningenniveau voor inwoners te behouden.
- Aldoor in bestuurlijke overleggen aandacht besteden aan een zo groot mogelijke beleidsvrijheid voor provincies en dit te concretiseren door een duidelijke rolverdeling tussen overheden en een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven, door een vereenvoudiging van verantwoordings- en uitvoeringsregels op basis van het vertrouwensbeginsel tussen overheden, door het opvragen van interbestuurlijke informatie te beperken tot het noodzakelijke.
- Ter versterking van de kennisfunctie wordt samengewerkt met andere overheden en kennisinstellingen.

Wat zijn de risico's

Risico: Goede financiële en interbestuurlijke verhoudingen zijn afhankelijk van de partijen die partner zijn in deze verhoudingen. Met het in 2024 aantreden van een nieuw kabinet lijken er op basis van het Hoofdlijnenakkoord kansen te liggen voor een verdere verbetering dan wel versterking van deze verhoudingen. Daar ligt echter ook het risico. De invulling van goede financiële en interbestuurlijke verhoudingen vanuit de visie van één overheid voor alle inwoners is niet per definitie de invulling die het rijk ziet.

Risico: De financiële gezondheid van het land, in combinatie met de politieke prioritering van maatschappelijke vraagstukken, zal zeker van invloed zijn op het wel/niet realiseren van een stabiele meerjarenfinanciering.

Risico: Als laatste risico onder deze doelstelling geldt de onderlinge interprovinciale saamhorigheid en daarbij horend de onderlinge gunningsfactor. De slagvaardigheid richting het Rijk zal groter zijn wanneer de provincies gezamenlijk – zowel voor als achter de schermen – optreden.

Beheersing: Dit zijn alle drie politiek-bestuurlijke risico's die ook slechts via de politiek-bestuurlijke lijn beheerst kunnen worden. Dit vergt ambtelijk en bestuurlijk minimaal voldoende inzet en betrokkenheid.

Wat zijn de kosten

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
2.6. Financiën en Openbaar Bestuur						
Lasten						
Programmalasten	57	268	268	268	268	268
Directe personeelslasten	746	912	912	912	912	912
Overige apparaatslasten	417	354	347	347	347	347
Totaal lasten	1.220	1.533	1.527	1.527	1.527	1.527
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	1.220	1.533	1.527	1.527	1.527	1.527

x € 1.000

Toelichting

De toename van de directe personeelslasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door onze extra inzet binnen dit programma zoals toegelicht in de Conceptbegroting 2025.

2.7. Digitalisering

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. Ter ondersteuning van integrale gebiedsprocessen en de rol van gebiedsregisseur hebben de provincies een versterkte informatiepositie op het gebied van de samenhangende transitie in de fysieke leefomgeving. Hiermee wordt het vinden van (geïntegreerde) ruimtelijke oplossingen en het maken van ruimtelijke keuzes in de gebiedsprocessen ondersteund. Als provincies gebruik willen maken van AI en andere digitale innovaties ondersteunen wij hen hierbij en zorgen we voor kennisdeling. Bij dit alles maken we slim gebruik van ontwikkelingen bij het Rijk, zoals de beleidsvisie Zicht op Nederland en de Interbestuurlijke Datastrategie, en Europese ontwikkelingen zoals de komst van de European data spaces.
2. Provincies voldoen aan Europese en nationale digitaliseringswetgeving. IPO heeft met provincies een goede aanpak hiervoor ontwikkeld en pakt op verzoek van provincies bepaalde onderdelen hiervan op namens de gezamenlijke provincies.
3. Provincies hebben lessen getrokken over hoe digitalisering op een verantwoorde manier kan worden omarmd en kan bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven. De Interprovinciale Ethische Commissie (IEC) adviseert over borging van publieke waarden bij digitale transformatie van provincies. We ondersteunen binnen dit thema provincies ook bij het ontwikkelen van 21ste eeuwse vaardigheden en competenties in de organisatie, en bij digitaal leiderschap.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Deelname namens IPO aan de programmaorganisatie van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) van het kabinet, en coördinatie van deelname vanuit provincies aan de verschillende programmalijnen daarin. De NDS kent 6 prioriteiten, die alle relevant zijn voor provincies:
 1. We zetten cloudtechnologie gezamenlijk in;
 2. We delen en benutten data op een verantwoorde manier over overheidslagen heen;
 3. We benutten op een verantwoorde manier de kansen van AI;
 4. We zetten burgers en ondernemers centraal;
 5. We versterken digitale weerbaarheid en digitale autonomie van de overheid;
 6. We versterken digitaal vakmanschap van ambtenaren en hebben een moderne werkomgeving.
- Ondersteuning van en kennisdeling door provincies die gebruik willen maken van AI en andere digitale innovaties. Bij dit alles maken we slim gebruik van relevante ontwikkelingen bij Europa, Rijk en medeoverheden.
- Uitvoeren van de gezamenlijke uitvoeringsagenda op basis van de interprovinciale i-Visie, met focus op use cases die belangrijk zijn voor de maatschappelijke opgaven van provincies en versterking van de digitale autonomie en soevereiniteit van provincies. Hierbij zoeken we aansluiting bij digitaliseringsstrategieën van Europa, het Rijk en medeoverheden, in interbestuurlijke samenwerking als één "Digitaal Huis van Thorbecke". Jaarlijks herijken van de strategie.
- Versterking van de cyberweerbaarheid van de provinciale bestuurslaag door aansluiting op het Cyber Security Incident Response Team (CSIRT) van het Nationaal Cyber Security Center (NCSC) en oprichting van een interprovinciaal security operations center (SOC).

- Ontwikkeling informatiepositie voor maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving door ontwikkeling van informatieproducten voor de belangrijkste bestuurlijke vraagstukken, met initiële focus op de programma's Landelijk Gebied en Energie & Klimaat. Daarbij is er oog voor een toekomstbestendige ontwikkeling en beheer van de benodigde informatieproducten. Ontwikkeling van een roadmap voor de jaren daarna.
- Ondersteuning van provincies bij de implementatie van Europese en nationale digitaliseringswetgeving, zoals de Cyberbeveiligingswet (op basis van de Europese NIS2-richtlijn).
- Vereenvoudiging van gegevensdeling en standaardisering van gegevens voor de inrichting van de fysieke leefomgeving, in een interprovinciaal stelsel van gegevenswoordenboeken.
- Coördinatie van impactanalyses en Uitvoeringstoetsen Decentrale Overheden (UDO's) voor digitaliseringswetgeving. Inzet op lobby met het Rijk en medeoverheden voor beleidsbeïnvloeding bij de Europese Commissie.
- Ondersteuning van de Interprovinciale Ethische Commissie (IEC) bij gevraagde en ongevraagde advisering over concrete vraagstukken op het gebied van publieke waarden bij de inzet van digitalisering in de maatschappelijke opgaven van provincies. De IEC stelt jaarlijks een werkplan op met concretisering van de activiteiten voor dat jaar.
- Ondersteunen van provincies bij de ontwikkeling van digitaal vakmanschap.
- Aanstelling van een promovendus die wetenschappelijk onderzoek doet op het gebied van de informatiepositie van provincies in de fysieke leefomgeving, in samenwerking met programma Ruimte en Leefomgeving.
- Organisatie van inspirerende thematische evenementen met provincies op het gebied van digitalisering.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.7. Digitalisering						
Lasten						
Programmalasten	1.610	1.408	1.408	1.408	1.408	1.408
Directe personeelslasten	1.323	716	717	717	717	717
Overige apparaatslasten	739	278	273	273	273	273
Totaal lasten	3.672	2.402	2.398	2.398	2.398	2.398
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Baten						
Subsidies	176	0	0	0	0	0
Overig	551	0	0	0	0	0
Totaal baten	726	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	2.946	2.402	2.398	2.398	2.398	2.398

x € 1.000

Toelichting

De afname van de directe personeelslasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt doordat het programma in een meer bestendige fase van uitvoering is gekomen waarin de structureel benodigde capaciteit beter in beeld is gekomen.

2.8. Werkgeverszaken

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. Een cao voor de provinciale sector, waarbij de afspraken uit de nieuwe cao's zijn geïmplementeerd en worden gemonitord en geëvalueerd.
2. Doorontwikkeld en geborgd goed provinciaal en publiek werkgeverschap. Het IPO werkt hierbij, via Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW), goed samen met onderwijssectoren en andere decentrale overheden.
3. Een sterkere rechtspositie voor politiek ambtsdragers. Door middel van belangenbehartiging en consultatie is er bijgedragen aan de wet- en regelgeving hieromtrent, waarbij extra aandacht is gevestigd op de pensioenen.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Ondersteunen van de Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie voor een nieuw toekomstbestendige cao, op basis van de nieuw vastgestelde werkgeversvisie (het huidige CAO loopt op 30 juni 2026 af).
- Afsluiten van een nieuwe cao en het implementeren, monitoren, evalueren en doorontwikkelen van cao-afspraken.
- Lobbyen namens de samenwerkende provincies voor goed publiek werkgeverschap via Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW). Samenwerking via ZPW met onderwijssectoren en andere decentrale overheden.
- Afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding op de cao- en pensioenonderhandelingen en consultatie over nieuwe wetgeving.
- Afstemmen met de AAC Werkgeverszaken m.b.t. de ontwikkeling van provinciale organisaties en goed werkgeverschap.
- De werking en bemensing van gezamenlijke inter- en bovensectorale geschillenbeslechting borgen.
- Belangen behartigen voor de rechtspositie van politiek ambtsdragers binnen de provinciale sector.
- Bijdragen leveren aan consultatie over wetgeving en beleid t.a.v. politiek ambtsdragers (met name voor pensioen).
- Het voorbereiden van aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).
- Bijdragen leveren aan en afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding op het afsluiten van collectieve zorgverzekeringen.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
2.8. Werkgeverszaken						
Lasten						
Programmalasten	92	275	275	275	275	275
Directe personeelslasten	331	443	443	443	443	443
Overige apparaatslasten	185	172	169	169	169	169
Totaal lasten	608	889	886	886	886	886
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
CAO		142	191	191	191	191
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	608	1.031	1.077	1.077	1.077	1.077

x € 1.000

Toelichting

De toename van de directe personeelslasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door de actualisatie van het formatieplan zoals toegelicht in de Conceptbegroting 2025.

CAO-capaciteit - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

In de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026 hebben we toegelicht dat een aantal ontwikkelingen om extra capaciteit vragen:

- Bij de provincies is behoefte om in IPO verband samen te werken aan een toekomstbestendige cao waarin doorgepaktd kan worden op een aantal onderwerpen die bij recente cao's al langer op tafel liggen, maar die nog niet gedegen aangepakt zijn.
- Ook is bij de provincies behoefte om gemaakte afspraken doorlopend beter te monitoren en te evalueren.
- De regelgeving en de daarmee samenhangende complexere voorbereiding op cao's.
- De kortere duur van de cao's.

3. ONDERSTEUNING PROVINCIALE UITVOERING DOOR BIJ12

In dit deel behandelen we de taken waarin BIJ12 de twaalf Nederlandse provincies ondersteunt bij de uitvoering van gemeenschappelijke opgaven, voornamelijk in het domein van de transitie natuur en stikstof. BIJ12 zorgt voor een efficiënte uitvoering tegen lage kosten. In het mandaat van de 12 provincies voert BIJ12 twee wettelijke regelingen uit: de afhandeling van de faunaschades en (vooralsnog) de subsidieregeling opruiming drugsafval.

BIJ12 verbindt de provincies met expertise en ondersteunt provinciale commissies, zoals de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG) en Stichting Certificering SNL. BIJ12 verwerkt gegevens tot betrouwbare informatie op basis waarvan provincies besluiten kunnen nemen. Zo draagt BIJ bij aan het versterken van de informatiepositie van provincies.

3.1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

Provincies zijn optimaal ondersteund bij hun uitvoeringstaken binnen het dossier Stikstof & Natura 2000.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Ondersteunen van provincies bij hun uitvoeringstaken in het landelijk gebied, onderdelen stikstof en Natura 2000, met kennis, expertise, analyses, dataverzameling, gegevensbeheer en (uitvoerings)advies.
- Ondersteunen bij interprovinciale overleggen, werkgroepen en themateams met o.a. voorzitterschap, secretariaten, kennismanagement en documentbeheer.
- Leveren van accurate en actuele data, informatie en kennis voor en over de uitvoering binnen het dossier Landelijk gebied, met de nadruk op Stikstof & Natura 2000.
- Ondersteunen bij het leren van, voor en door provincies over het landelijk gebied middels het doorontwikkelen van het portfolio van trainingen, leerfaciliteiten en netwerken van de Campus BIJ12 (LMS, (maatwerk)trainingen, netwerkbijeenkomsten).
- We bereiden in 2025 het Landelijk Informatiepunt Wolf voor, starten met deze dienstverlening eind 2025 en continueren en optimaliseren deze dienstverlening gedurende 2026 en verder conform gemaakte interbestuurlijk afspraken.
Beheren, ontsluiten en overdragen van informatie en kennis over BIJ12 (zoals NDFF, Faunazaken, GBO) en de dossiers Wolf en stikstof & Natura 2000:
 - Via internet, o.a. BIJ12.nl;
 - Via het Landelijk Informatiepunt Stikstof & Natura 2000 en het Loket BIJ12;
 - Via kennisdocumenten (handleidingen, handreikingen en Q&A's);
 - Via het doorontwikkelen van onze kennisdatabase en documentatie.
- Ondersteunen bij het gebruik en de doorontwikkeling van AERIUS:
 - Met het Landelijk Informatiepunt voor gebruikersvragen;
 - Door gebruikerscommunicatie (o.a. website aeriusproducten.nl, handleidingen, nieuwsbrieven);
 - Door binnen de governance AERIUS gebruikerswensen en -behoeften de juiste plek te geven in de doorontwikkeling van AERIUS;
 - Door het jaarlijks leveren van een actuele habitatkaart.
- En met de te verwachten subsidie van het Rijk:
 - met het Landelijk Informatiepunt voor gebruikersvragen;
 - door gebruikerscommunicatie (o.a. website AERIUS-producten.nl, kennisdocumenten en handleidingen, nieuwsbrieven);
 - door -binnen de governance AERIUS- gebruikerswensen en -behoeften de juiste plek te geven in de doorontwikkeling van instrumenten als AERIUS.

Wat zijn de risico's

Niet specifiek voor dit programma.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
3.1. Expertiseteam Stikstof & Natura 2000						
Lasten						
Programmalasten	6.682	2.526	2.526	2.526	2.526	2.526
Directe personeelslasten	2.718	3.068	3.070	3.070	3.070	3.070
Overige apparaatslasten	0	1.191	1.169	1.169	1.169	1.169
Totaal lasten	9.401	6.786	6.766	6.766	6.766	6.766
Effect TR2025 & CB2026						
Risicokaart		540	540	540	540	540
Loketfunctie Stikstof		200	0	0	0	0
Toezichthouding en handhaving		80	160	160	160	160
LISA		2.100	2.537	2.537	2.537	2.537
LISA (bijgesteld de businesscase)		0	-189	-239	-239	-239
Baten						
Subsidies	0	425	425	425	425	425
Overig	1.037	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.037	425	425	425	425	425
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	8.364	9.281	9.389	9.339	9.339	9.339

x € 1.000

Toelichting

De wijziging van de programmalasten vanaf 2025 wordt met name veroorzaakt door de verschuiving van de stelpost IPLG van dit programma naar programma 2.3 Landelijk gebied.

De toename van de directe personeelslasten vanaf 2025 wordt deels veroorzaakt door de wijze van toedelen van personeelslasten binnen de begroting voor het onderdeel Stikstof & Natura 2000.

De baten bestaan uit bijdragen van het Ministerie van LNV in het kader van Stikstof.

Uitvoering Landelijke Aanpak Wolf (LAW)

In de Conceptbegroting 2026 was de uitvoering van het LAW (Landelijke Aanpak Wolf) nog niet meegenomen. Financiering zal worden uitgevoerd door het Rijk maar als IPO zullen we hier wel verantwoording over moeten afleggen en dit organiseren.

Risicokaart - Categorie II. Omissies

Dit betreft een meerjarige bestuurlijke opdracht aan GBO en het programmteam Ruimte en Leefomgeving voor een totaalbedrag van € 880.000. In 2023 - toen IPO-bureau en BIJ12 ieder nog beschikte over een 'eigen' begroting - zijn tussen BIJ12 en IPO-bureau afspraken gemaakt om (structureel) een deel van het budget over te hevelen van BIJ12 naar IPO-bureau. Vanaf 2024 zijn bij BIJ12 de middelen (nodig voor beheer applicatie) wel begroot (€ 340.000), maar niet bij IPO-bureau waardoor een tekort is ontstaan van € 540.000. Dit vraagt om meerjarig herstel van deze omissie via de Conceptbegroting 2026.

Toezicht en handhaving - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

Voor het creëren van formatieruimte voor Toezichthouding en handhaving (Natura2000) is structureel € 160.000 benodigd.

Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen (LISA) - Categorie III. BAC-besluiten / Businesscases

Provincies voeren jaarlijks een inventarisatie van bedrijfsvestigingen en arbeidsplaatsen uit. Stichting LISA verzamelde, beheerde en distribueerde die gegevens tot 2025. Per 1 januari 2025 verzorgt BIJ12

dat, conform IPO-bestuursbesluiten van 5 december 2024 en 19 juni 2025. Bij IPO-besluit van 19 juni 2025 is de structurele borging geregeld inclusief het structureel beschikbaar stellen van € 2,3 miljoen per jaar voor de structurele borging na 1-1-2026.

Bij de Begroting 2026 worden de volgende bedragen toegevoegd: € 2,0 miljoen (voor onderzoek (enquête) en registeronderhoud), afgerond € 300.000 (voor kosten BIJ12) en (incidenteel) € 50.000 voor de organisatie van de meerjarige Europese aanbesteding van het onderzoek. Deze bedragen wijken licht af ten opzichte van de bedragen die voor LISA opgenomen waren in de Conceptbegroting 2026.

NB. Op 17 april 2025 heeft het IPO-bestuur een besluit genomen t.a.v. het beleggen van het Landelijk Informatiepunt Wolf (LIW) bij de Vereniging IPO. De financiering van het LIW maakt onderdeel uit van de Landelijke Aanpak Wolven. In het bestuurlijk overleg op 27 maart 2025 heeft de Staatsecretaris van LNV toegezegd voor de financiering zorg te willen dragen. De benodigde financiën zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Over de verdeling van de provinciale bijdragen wordt nog overleg gevoerd door de betrokken partijen. Zodra dat besluit genomen is, wordt het verwerkt in de begroting van het IPO.

3.2. Natuurinformatie en Natuurbeheer

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. Versterking van de kennis en informatiepositie op het gebied van natuur en natuurbeheer.
2. Ondersteuning van de uitvoering van de wettelijke taken en bestuurlijke afspraken in het kader van het Natuurpact op het gebied van natuurbeheer, vooral door het coördineren van het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL).

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Ontwikkeling en exploitatie van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) als platform voor open data, met daarbij:
 - Besluitvorming sturing NDFF vanuit een nieuw op te richten Gemeenschappelijke Regeling.
 - Afronding van de belangrijkste ICT-opgaven in het kader van de transitie van de NDFF.
 - Duurzaam en als open data beschikbaar stellen van gegevens over biodiversiteit en verspreiding van plant- en diersoorten in Nederland.
 - Effectieve processen voor inwinning, validatie en uitleveren van data.
- Beschikbaar stellen van meervoudig bruikbare, gestandaardiseerde monitoringsgegevens over natuurkwaliteit en natuurbeleid voor beleidsvorming, -uitvoering en specifieke wettelijke taken, door middel van het:
 - Adviseren over, doorontwikkelen, actualiseren en harmoniseren van bestaande werkwijzen voor monitoring van fauna en vegetatie.
 - Doorontwikkelen van en adviseren over innovatieve methoden voor (vegetatie)monitoring.
 - Organiseren van afstemming tussen provincies en ketenpartners over gebruikte methoden en toepassing ervan.
 - Ontwikkelen en beheren van voorzieningen voor het verzamelen, valideren en delen en toepassen van data over natuurwaarden en beleidsprestaties, waaronder de RNN, NDVH, BeSI en IKN.
 - Het verzamelen van specifieke gegevenssets over de uitvoering van natuurbeleid bij provincies.
- Aanbesteden van monitoringprogramma's en het verwerken van gegevens daaruit:
 - Beleidsmonitoring van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) voor het volgen van de effectiviteit van agrarisch natuurbeheer voor biodiversiteits- en klimaatdoelen.
 - Monitoring van wolven.
 - Bepalen van trends in de ontwikkeling van de natuur.
- Projectleiding en oplevering van de 11e Voortgangsrapportage Natuur.
- Inrichten van een Kennisplatform beschermde soorten en het opstellen en actualiseren van kennisdocumenten over beschermde soorten.
- Uitvoering van het landelijke coördinatie Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL), waaronder SVN, SKNL, ANLb, CGBD en de Regeling grondverwerving. Hierbij hoort o.a.:
 - Het beschikbaar stellen van een up-to-date modelregeling.
 - Het verzamelen en delen van gegevens ten behoeve van rapportages.

- Uitvoering projecten ter verbetering van subsidieregelingen waaronder EU evaluatie verplichting SNL en vernieuwing ANLb, waaronder Pilot Weidevogelbedrijven.
- Ontwikkeling en onderhoud van keteninformatievoorzieningen.
- Kennisontwikkeling voor effectief natuurbeheer en -herstel.
- Informeren en adviseren van betrokken partijen over toepassing van het stelsel.
- Nader in kaart brengen van de financiële stromen rond natuurbeheer voor afspraken tussen provincies en Rijk over doelen en middelen voor natuurbeleid.
- Uitvoering van het Programmaplan Verbetering Natuurmonitoring 2025-2030, gericht op:
 - Data- en informatie-infrastructuur
 - Invulling van de afspraken die provincies en rijk hierover maken in de Stuurgroep Natuurmonitoring en -informatievoorziening.
 - Ontwikkeling, implementatie en afspraken over uitvoering/doorontwikkeling van monitoring natuurherstelmaatregelen, omgevingscondities en doelbereik.
 - Het integreren van vernieuwingen in het bestaande monitoringslandschap.

Wat zijn de risico's

Risico: nieuwe afspraken over (tijdelijke) governance voor de NDFF en afspraken over het delen van data komen niet tot stand.

Beheersing: stakeholders intensief betrekken bij ontwerp en besluitvorming.

Risico: nieuwe afspraken over verbetering van de kwaliteit van de natuurmonitoring en natuurinformatie zijn niet uitvoerbaar door gebrek aan middelen.

Beheersing: zo vroeg mogelijk in het ontwerp van verbeteringen mogelijke financiële consequenties zichtbaar maken.

Risico: capaciteit voor projecten niet beschikbaar door beperkte markt met kennis over natuur, natuurmonitoring en natuurbeheer

Beheersing: externe kennishouders langer binden aan de organisatie en over projecten heen inzetten en bij aanbesteding tijdig en of lange termijncontracten uitzetten de marktpartijen ruimte geven kennis te ontwikkelen.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
3.2. Natuurinformatie en Natuurbeheer						
Lasten						
Programmalasten	13.200	10.905	11.204	11.564	11.964	11.964
Directe personeelslasten	3.687	4.893	4.896	4.896	4.896	4.896
Overige apparaatslasten	0	1.900	1.865	1.864	1.864	1.864
Totaal lasten	16.887	17.697	17.965	18.324	18.724	18.724
Effect TR2025 & CB2026						
Natuurmonitoring		0	0	0	0	400
Wolf		220	220	220	220	220
CARTO		180	0	0	0	0
RNN (NINB)		375	0	0	0	0
NVDH		300	0	0	0	0
Verbetering Natuurmonitoring		7.877	0	0	0	0
Gedragscode		0	-51	-51	-51	-51
Kennisdocumenten		0	636	636	636	636
Indexatie programmalasten Natuurinformatie		120	120	120	120	120
Indexatie programmalasten Natuurbeheer		100	100	100	100	100
Opgavemanager Natuur		138	138	138	138	138
Programmalasten Vegetatiekarteringen		0	-300	-300	-300	-300
Baten						
Subsidies	5.434	1.204	1.204	1.204	1.204	1.204
Overig	0	300	300	300	300	300
Totaal baten	5.434	1.504	1.504	1.504	1.504	1.504
Effect TR2025 & CB2026						
CARTO		180	0	0	0	0
RNN (NINB)		375	0	0	0	0
NVDH		300	0	0	0	0
Verbetering Natuurmonitoring		7.877	0	0	0	0
Overig (reserve Vegetatiekarteringen)		0	-300	-300	-300	-300
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	11.453	16.771	17.624	17.983	18.383	18.783

x € 1.000

Toelichting

- Voor het verbeterprogramma monitoring van de Natuurinformatie is een tot 2030 structureel oplopend bedrag geraamd.
- De wijziging binnen de directe personeelslasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door uitbreiding van auditoren en secretariaat van Stichting SNL alsmede door de wijze van toedelen van personeelslasten.
- De baten bestaan uit bijdragen van LNV voor de NDFF en het kennis- en ontwikkelingsprogramma Natuur en een onttrekking aan de reserve Vegetatiekarteringen.

Natuurmonitoring - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

Bij de Conceptbegroting 2025 zijn middelen voor Natuurmonitoring toegevoegd met een oplopend ritme t/m 2030. Na toevoeging van de jaarschijf 2029 is daar € 400.000 aan toegevoegd, cf voorgesteld ritme.

Wolf - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

Voor DNA-analyse en monitoring van de wolf zijn extra middelen benodigd.

Gedragcode - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

Deze taak - en de daarmee corresponderende middelen van € 51.000 - komt per 2026 te vervallen.

Meldingsapplicatie Natuurvriendelijk Isoleren - Categorie III. BAC-adviezen/Businesscases

Ter uitvoering van de landelijke aanpak NVI is een landelijke meldingsapplicatie van de 12 provincies beschikbaar waarin isolatiebedrijven hun werkzaamheden kunnen melden en kunnen inzien waar werkzaamheden nog mogelijk zijn. Een landelijke applicatie is van belang omdat dit het draagvlak bij isolatiebedrijven, die vaak provincie-overstijgend werken, verhoogt. Op 6 februari heeft de BAC Landelijk Gebied positief geadviseerd het beheer van deze app voor 5 jaar te beleggen bij de Vereniging IPO.

Opstellen en beheren Kennisdocumenten - Categorie III. BAC-adviezen/Businesscases

De businesscase 'Kennisdocumenten soorten' is 1 oktober 2024 vastgesteld in de BAC L.G. Het gekozen scenario leidt in 2026 en verder tot € 300.000 extra materiële lasten en € 336.000 aan structurele inzet.

Indexatie programmalasten Natuurinformatie & Natuurbeheer, Opgavemanager Natuur

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

Programmalasten Vegetatiekarteringen

In de meerjarenraming vanaf 2026 worden de lasten die samenhangen met Vegetatiekarteringen voor € 0,3 miljoen gedekt uit de gelijknamige reserve. Door het naar voren trekken van de begrote lasten (naar 2025) is de reserve Vegetatiekarteringen vanaf 2026 uitgeput. Om die redenen passen wij de lasten en baten vanaf 2026 structureel aan.

3.3. Faunazaken

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. (Kosten)efficiënte afhandeling van tegemoetkomingsaanvragen faunaschade, de ganzenregeling en edelhertenregeling.
2. Eenduidige juiste communicatie en voorlichting over het voorkomen, bestrijden en betalen van faunaschade.
3. Coördinatie van kwalitatief hoogwaardig onderzoek naar het voorkomen en bestrijden van faunaschade.
4. Efficiënte uitvoering van het interprovinciaal wolvenplan.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Professionalisering werkprocessen voor afhandelen faunaschades.
- De door provincies vastgestelde onderzoeksagenda uitvoeren door opdrachten te verlenen aan onderzoeksbureaus en deze te begeleiden.
- Voorlichting geven aan grondgebruikers over het voorkomen en bestrijden van faunaschade via:
 - Actuele informatie op bij12.nl;
 - Faunaschade PreventieKits;
 - Helpdesk;
 - Bijeenkomsten.
- Provincies voorzien van inhoudelijk en juridisch advies over het voorkomen, bestrijden en betalen van de faunaschade.
- Voorbereiding starten voor Europese aanbesteding van taxatiediensten in 2027.
- Benodigde input leveren voor het Landelijk Informatiepunt Wolf
- Uitwerken en uitvoeren van de opdrachten in kader van de Landelijke Aanpak Wolf
- Ondersteuning van de wolventaken bij provincies conform de afspraken in het interprovinciaal wolvenplan.

Wat zijn de risico's

Risico: Definitieve kosten van de open-eind-regeling kunnen sterk veranderen vanwege de afhankelijkheid van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de taxatiekosten, de hoogte van de schade en de gewasprijs.

Beheersing: In de bestaande P&C cyclus indien nodig tussentijds een indicatie van de verwachte kosten geven.

Risico: De bestuurlijke besluitvorming over vrijgestelde soorten zorgt voor een toename aan beschermde soorten waarvoor een tegemoetkoming aangevraagd kan worden en dus ook een toename aan de kosten van de tegemoetkomingen faunaschade.

Beheersing: Agenderen bij bestuurlijke overleggen met LNV om afspraken te maken over de kosten.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
3.3. Faunazaken						
Lasten						
Programmalasten	1.510	1.292	1.292	1.292	1.292	1.292
Directe personeelslasten	1.765	2.006	2.007	2.007	2.007	2.007
Overige apparaatslasten	0	779	764	764	764	764
Totaal lasten	3.275	4.077	4.063	4.063	4.063	4.063
Effect TR2025 & CB2026						
Tegemoetkomingsaanvragen		96	194	194	194	194
Indexatie programmalasten Faunazaken		23	23	23	23	23
Indexatie programmalasten NDFF		112	112	112	112	112
Baten						
Subsidies	9.185	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	9.185	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	-5.910	4.308	4.392	4.392	4.392	4.392

x € 1.000

Toelichting

De wijziging binnen de directe personeelslasten vanaf 2025 wordt veroorzaakt door de wijze van toedelen van personeelslasten binnen de begroting van de IPO-vereniging voor het onderdeel Faunazaken.

Tegemoetkomingsaanvragen - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

In 2025 is het aantal aanvragen voor tegemoetkomingen en af te handelen bezwaren toegenomen. Om het proces van tegemoetkomingsaanvragen, taxaties en afhandeling van bezwaren goed uit te kunnen blijven voeren, is extra capaciteit nodig, ten bedrage van € 194.000 vanaf 2026.

Indexatie programmalasten Faunazaken & NDFF

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

3.4. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

Het leveren van kwalitatief hoogwaardige adviezen over schade door grondwater infiltratie of -onttrekking opleveren binnen een maatschappelijk wenselijke termijn.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Onafhankelijk en goed adviseren over de oorzaak en de omvang van de schade aan de afzonderlijke GS'en.
- Leveren van professionele inhoudelijke en secretariële ondersteuning van de leden van de ACSG.
- Het voeren van goede externe communicatie via de website en werkgroepen voor de onderzoeken.
- Up-to-date houden van het kwaliteitsmanagementsysteem.
- Onderhouden van archieven, computermodellen en -programma's.

Wat zijn de risico's

Risico: Er is een dagvaarding van de Stichting Droogteschade Waterwinning gericht aan waterwinbedrijven in 2024. De inhoud van de dagvaarding heeft ook betrekking op de inhoudelijke uitvoering van het werk van de ACSG. Een uitspraak kan dus zorgen voor een noodzakelijke aanpassing van onderzoekswerkwijze van de ACSG

Beheersing: De ACSG zal waar nodig de gevraagde kennis inbrengen in de juridische procedure.

Wat zijn de kosten

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
3.4. AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)						
Lasten						
Programmalasten	1.103	368	368	368	368	368
Directe personeelslasten	489	586	586	586	586	586
Overige apparaatslasten	0	228	223	223	223	223
Totaal lasten	1.592	1.181	1.178	1.177	1.177	1.177
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Baten						
Subsidies	611	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	611	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	981	1.181	1.178	1.177	1.177	1.177

x € 1.000

3.5. Drugsafvaldumpingen

Tot en met 2025 voerde BIJ12 namens de provincies de provinciale subsidieregeling opruiming drugsafval uit. Op moment van schrijven is de verwachting dat deze regeling per 2026 door het Rijk wordt uitgevoerd. Om deze reden worden vanaf 2026 geen baten en lasten voor dit doel meer opgevoerd in de begroting van BIJ12.

Wat zijn de gezamenlijke doelen van provincies in 2025?

1. (Kosten)efficiënte afhandeling van subsidieaanvragen.
2. Professionele organisatie voor de uitvoering van de subsidieregeling.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

- Goede en tijdige afhandeling van de subsidieaanvragen.

Wat zijn de risico's

Risico: Uitvoering lange termijn en termijn voor rijksregeling nog onduidelijk.

Beheersing: Gevolgen voor de uitvoering worden meegenomen in verdere afstemming met het Rijk, mede i.r.t. de rijksregeling.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
3.5. Drugsafvaldumpingen						
Lasten						
Programmalasten	1.815	923	0	0	0	0
Directe personeelslasten	47	78	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	30	0	0	0	0
Totaal lasten	1.862	1.031	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026						
Drugsafvaldumpingen		500	0	0	0	0
Baten						
Subsidies	1.862	1.000	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.862	1.000	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026						
Drugsafvaldumpingen		500	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	0	31	0	0	0	0

x € 1.000

Toelichting

Vanaf 2026 wordt de regeling Drugsafvaldumpingen niet meer door de Vereniging IPO uitgevoerd.

3.6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO-provincies)

GBO ontwikkelt en beheert informatieproducten voor de provincies. Hiermee ondersteunt GBO de provincies bij de uitvoering van hun wettelijke taken en de realisatie van hun gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. Om deze ondersteuning in de toekomst effectief en kwalitatief te blijven leveren, is voortdurend aandacht nodig voor het verder blijven verstevigen van de informatiepositie van de provincies. Zo wordt de vraag naar gestandaardiseerde en betrouwbare data, hoogwaardige informatieproducten en gedegen kennis en expertise steeds groter en urgenter. Daarnaast is investeren in een toekomstbestendige, veilige en flexibele IT-infrastructuur noodzakelijk om de provincies op kosteneffectieve wijze te blijven ondersteunen.

Wat zijn onze doelen (conform Bestuursprogramma 2023-2027)

1. Provincies zijn ontzorgd bij het beheer van data die nodig is bij de uitvoering van gemeenschappelijke opgaven.
2. Provincies worden versterkt in hun informatiepositie d.m.v. de (door)ontwikkeling en beheer van gezamenlijke informatieproducten.

Wat gaan we daarvoor in 2026 doen

Deze begroting bevat ten opzichte van voorgaande jaren op hoofdlijnen drie wijzigingen:

- *Programma Transitie Applicatielandschap*: in 2024 werd duidelijk dat de continuïteit van 10 informatieproducten in gevaar was, omdat de leverancier waar deze informatieproducten draaiden (ATOS/Eviden) op de rand van faillissement verkeerde. In opdracht van het IPO-bestuur is daarom het Programma Transitie Applicatielandschap gestart. In dit programma worden de informatieproducten overgezet naar een toekomstbestendig en leveranciersonafhankelijk platform op basis van cloudtechnologie. Hierbij draaien de informatieproducten niet meer in een datacentrum met fysieke servers, maar volledig online (“in de cloud”). De huidige full service dienstverlening bij ATOS/Eviden wordt opgeknipt in losse kavels. Het versterken van de regieorganisatie om deze nieuwe structuur goed aan te kunnen sturen is ook onderdeel van dit Programma.
- *Autonome ontwikkelingen bij het beheer van bestaande informatieproducten*:
 - Versterking cyberweerbaarheid: vanwege toenemende cyberdreiging is het belangrijk om de cyberweerbaarheid van de informatieproducten bij BIJ12 te blijven versterken. In 2026 wordt ingezet op de uitvoering van penetratietesten (tests om te bepalen waar kwetsbaarheden in software zitten), het oplossen van kwetsbaarheden en bugs in software en de aanstelling van een “Technical Information Security Officer” (TISO).
 - Professionalisering ontwikkel- en dataorganisatie: om de informatieproducten op een efficiënte manier door te ontwikkelen worden aanvullende digitale tools ingezet en wordt de data-organisatie versterkt middels inrichting van een “datacatalogus” en structurele inzet van extra data-expertise.
 - Ruimte voor ontwikkeling: er wordt geïnvesteerd in de Nationale Databank Overstromingsrisico, zodat er beter kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen vanuit de maatschappelijke opgaven van provincies.
- *Boekhoudkundige correctie van fout in eerder jaar*: Bij de Begroting 2024 is abusievelijk een bedrag van € 1,3 miljoen structureel in mindering gebracht op de begroting van de Unit GBO vanaf het jaar 2025. Deze had incidenteel moeten worden verwijderd. Vanaf 2025 komt de unit

GBO daarom € 1,3 miljoen tekort voor de basistaken. In de begroting 2026 is deze omissie gecorrigeerd.

Wat zijn de risico's

Risico: tekort aan ICT-personeel om aan de vraag/opdracht te voldoen (krappe arbeidsmarkt). Hierdoor vertragen projecten en lopen kosten omhoog vanwege de noodzaak voor inhuur externe krachten.

Beheersing:

- Binding medewerkers door groeimogelijkheden.
- Jong talent aantrekken en binden door samenwerken met traineeprogramma's.
- Sourcingstrategie opstellen voor een duurzame oplossing.

Risico: te weinig prioriteit om bij te blijven met moderne technologieën en processen. Capaciteit wordt besteed aan het beheer van huidige oplossingen waardoor er geen ruimte is om vooruit te kijken.

Beheersing:

- Starten met gestandaardiseerd toekomstbestendig ICT-platform waarop kan worden ontwikkeld.
- Budgetallocatie om innovatie mogelijk te maken.

Risico: inflexibiliteit van de organisatie om in te spelen op nieuwe opdrachten uit de provincies. Doorlooptijd van opdrachtvoorbereiding is erg lang waardoor momentum verloren wordt en kwaliteit van dienstverlening achteruitgaat.

Beheersing:

- Structurele capaciteit beschikbaar maken voor uitwerken van nieuwe opdrachten.
- Inrichting van een technische landingsplaats waar nieuwe initiatieven eenvoudig kunnen landen ter voorbereiding van een structureel vervolg (bijvoorbeeld een inbeheername).

Risico: traagheid in ontwikkeling door complexiteit van processen, kaders en richtlijnen.

Beheersing:

- Vereenvoudiging van de interne processen, door middel van het professionaliseren van Agile werkwijze.
- Evaluatie van processen, kaders en richtlijnen om inefficiënties te identificeren en elimineren.

Wat zijn de kosten

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
3.6. Gemeenschappelijke Beheer Organisatie						
Lasten						
Programmalasten	7.229	4.096	3.858	3.620	3.620	3.620
Directe personeelslasten	4.918	5.050	5.054	5.054	5.054	5.054
Overige apparaatslasten	0	1.961	1.925	1.924	1.924	1.924
Totaal lasten	12.147	11.107	10.836	10.598	10.598	10.598
Effect TR2025 & CB2026						
Programma Transitie Applicatielandschap		1.900	3.147	2.970	0	0
Basiscomponenten en cloud		0	127	127	127	127
Informatieveiligheid		0	337	337	337	337
Tooling		0	167	167	167	167
Professionalisering data-organisatie		0	162	162	162	162
Meldingsapplicatie Natuurvriendelijk Isoleren		80	191	191	191	191
Landelijke Databank Overstromingsrisico		275	115	115	115	115
Landelijke Zwemwater Register		25	0	0	0	0
Implementatie High Value Data		200	0	0	0	0
Aanschaf GEO-networks		35	0	0	0	0
Ontwikkelvraagstukken		0	224	224	224	224
Correctie begroting GBO		1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
Indexatie programmalasten GBO		154	154	154	154	154
Baten						
Subsidies	121	300	300	300	300	300
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	121	300	300	300	300	300
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	12.026	14.776	16.460	16.045	13.075	13.075

x € 1.000

Toelichting

- In 2024 was sprake van hoge incidentele ramingen binnen de Gemeenschappelijke Beheer Organisatie. Deze vallen vanaf 2025 voor het grootste deel weg.
- De baten bestaan uit bijdragen van het Rijk voor de Risicokaart van € 300.000.

Programma Transitie Applicatie Landschap (TAL) - Categorie IV. Applicatie landschap

Het programma Transitie Applicatielandschap is een structureel en omvangrijk programma dat gefaseerd wordt uitgevoerd over meerdere jaren (2025–2026–2027).

Basiscomponenten en cloud - Categorie IV. Applicatie landschap

De transitie naar de cloud vraagt structurele inzet van nieuwe expertise die nog niet beschikbaar is binnen BIJ12. Onder de noemer “Basiscomponenten en cloud” is structureel € 127.000 geraamd om een gespecialiseerde cloud-architect aan te kunnen trekken.

Informatieveiligheid - Categorie IV. Applicatie landschap

In de begroting nemen de lasten toe met € 337.000, wat veroorzaakt wordt door:

- het laten uitvoeren van pentesten: € 117.000
- budget voor de Information Security Officer (ISO): € 110.000

- Formatie-uitbreiding met een Technisch Informatie Security Officier: € 110.000.

Tooling - Categorie IV. Applicatie landschap

Voor de uitvoering van taken rond Agile werken, servicemanagement en portfoliomanagement is een extra investering benodigd. Dit betreft de uitbreiding van een licentie voor de applicatie Jira (€ 75.000) en extra capaciteit in de vorm van een functioneel beheerder (€ 92.000) die zich richt op het beheer van deze tooling en licenties.

Professionalisering data-organisatie - Categorie IV. Applicatie landschap

Voor het inrichten van een datacatalogus is € 50.000 per jaar nodig. Daarnaast is extra capaciteit noodzakelijk voor het uitvoeren van het databeleid (€ 112.000).

Landelijke Databank overstromingsrisico - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

De kaarten in de Landelijke Databank Overstromingsrisico's (LDO) worden steeds gedetailleerder; dit neemt extra opslagruimte in beslag. Extra budgetruimte is benodigd om deze opslagruimte te vergroten (€ 100.000 structureel). Daarnaast is structureel € 15.000 extra nodig voor doorontwikkeling.

Ontwikkelvraagstukken - Categorie I. Capaciteit/werkdruk

Provincies doen met regelmaat een beroep op ons om mee te denken en te werken aan nieuwe ontwikkelingen. GBO doet dit graag en heeft competenties in huis. Echter, de formatie laat weinig tot geen ruimte om effectief hieraan bij te dragen en wordt er extern ingehuurd. Door twee projectleiders toe te voegen aan de formatie kunnen we kosteneffectiever en sneller inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Het benodigde budget hiervoor is € 224.000.

Correctie begroting GBO - Categorie II. Omissies

Bij de Begroting 2024 is abusievelijk een bedrag van € 1,3 miljoen structureel in mindering gebracht op de begroting van de Unit GBO vanaf het jaar 2025. Deze had incidenteel moeten worden verwijderd. Vanaf 2025 komt de unit GBO daarom € 1,3 miljoen tekort voor de basistaken. Via de Conceptbegroting 2026 willen we deze omissie corrigeren.

Indexatie programmalasten GBO

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

4. OVERIGE RAMINGEN & UITKERINGEN

4.1. Overige ramingen

De overige ramingen bestaat uit enkele programma overstijgende posten zoals het werkbudget en de raming voor loon- en prijscompensatie.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
4.1 Overige ramingen						
Lasten						
Programmalasten	78	1.417	527	573	623	623
Directe personeelslasten		0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten		0	0	0	0	0
Totaal lasten	78	1.417	527	573	623	623
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
Loon en Prijscompensatie		0	1.452	1.460	1.474	1.475
Aanvulling Loon en Prijscompensatie ivm CAO		0	1.073	1.073	1.073	1.073
HRM-advisering		0	125	125	125	125
Informatiebeveiliging		60	185	185	185	185
Bedrijfsvoering & Organisatieontwikkeling		1.500	0	0	0	0
Indexatie programmalasten Bedrijfsvoering		75	75	75	75	75
Toerekening stelpost prijsontwikkeling		-1.081	-1.081	-1.081	-1.081	-1.081
Vrijval werkbudget		-336	-336	-336	-336	-336
Programmalasten Communicatie		-65	-65	-65	-65	-65
<u>Effect resultaatbestemming 2024</u>						
Post onvoorzien			508			
Dekking stelpost herijking formatie IPO-bureau			964			
Baten						
Subsidies	0	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Effect TR2025 & CB2026		0	0	0	0	0
<u>Effect resultaatbestemming 2024</u>						
Doorgeschoven middelen 2024			1.472			
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	78	1.570	1.955	2.009	2.074	2.074

x € 1.000

Toelichting

De programmalasten van € 527.000 bestaan uit drie posten. Twee van deze posten zijn via de meerjarige doorwerking van de goedgekeurde Tussenrapportage 2025 volledig afgeraamd. Het gaat hierbij om het in het verleden centraal geraamde werkbudget van IPO-bureau (€ 336.000) en een bij de Begroting 2025 budgetneutraal opgevoerde post van € 1,08 miljoen die nog verdeeld zou worden over verschillende programma's. In de Begroting 2026 hebben wij de bedragen aangehouden zoals deze waren opgenomen in de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026.

De derde post betreft een structureel negatieve stelpost van afgerond € 1,0 miljoen, die ontstaan is bij de herijking van de formatie in 2024. In de Begroting 2025 is deze negatieve stelpost ingevuld vanuit het overschot 2023. In de Conceptbegroting 2026 is dezelfde werkwijze gehanteerd maar dan vanuit het overschot 2024. De structurele invulling van deze stelpost loopt mee met het gesprek over de bestuurlijke ambities, taken en middelen.

Loon- en prijscompensatie - Categorie II. Autonome ontwikkeling

Jaarlijks verhogen wij de budgetten in onze begroting vanwege de inflatie. Voor deze zogenaamde indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kerngegevensstabel raming februari 2025 (CEP 2025). Op basis hiervan indexeren we in 2026 de personele budgetten (omvang € 34,2 miljoen) met 2,0% en de materiele budgetten (omvang € 36,6 miljoen (excl. Faunaschades)) met 2,1%. Hiermee komen wij op een bedrag van afgerond € 1,5 miljoen welk bedrag we in deze Begroting 2026 opnemen binnen dit programma. Na afronding van het gesprek over ambities, taken en middelen passen we de indexatie toe over de diverse programma's binnen de begroting inclusief de doorrekening van de nieuwe cao.

In de Begroting 2026 nemen we twee bedrijfsvoeringposten op die we – vanwege onze integrale kostentoerekeningssystematiek – na het gesprek over ambities, taken en middelen (vanwege de integrale kostentoerekening) in de Begroting 2026 zullen gaan toerekenen aan alle programma's. Dit betreffen:

- *HRM-advisering - Categorie I. Capaciteit/werkdruk*
Doordat de organisatie is gegroeid en zich slagvaardiger wil opstellen voor haar leden is er in de organisatie structureel meer behoefte aan (strategische) advisering op het gebied van HRM. Dit betreft het actualiseren en samenvoegen van de verschillende HR-beleidskaders, het ontwikkelen van een Strategische Personeelsplanning, incl. ontwikkelplan en een HR-visie, het adviseren aan management en medewerkers, het optimaliseren van werkprocessen, het ondersteunen van recruitment voor het vinden van de juiste kandidaten in een krappe arbeidsmarkt en de coördinatie op deze activiteiten. Dit vraagt om een extra strategisch adviseur HRM.
- *Informatiebeveiliging - Categorie I. Capaciteit/werkdruk*
De vereniging heeft op dit moment één formatieplaats voor een ISO (bij BIJ12/GB0) die door de hoeveelheid aan werkzaamheden hoofdzakelijk reactief en ad-hoc kan werken. De ervaring van elke ISO27001-organisatie is dat het ISO27001 compliant worden makkelijker is, dan het compliant blijven. Dit heeft te maken met het feit dat de norm eist dat een organisatie aantoonbaar continuïteit en continue verbetering laat zien. Daarnaast neemt de wet- en regelgeving toe en moeten wij zowel direct als indirect voor onze leden hier structureel proactief aantoonbaar voldoen aan de ISO27001 norm.
Dit geldt niet alleen voor de Cyberbeveiligingswet (NIS 2) maar bijvoorbeeld ook de AI Act. Deze regelgevingen vereisen extra inspanning van informatiebeveiligingsfunctionarissen zelf en stellen bovendien vereisten op het gebied van bedrijfscontinuïteit (Business Continuity Management, BCM). Hierin moet bijvoorbeeld ook rekening gehouden worden met het kunnen bijdragen aan de meldplicht van incidenten binnen 24 uur op processen die wij voor de provincies uitvoeren. Hiervoor houden we rekening met structurele uitbreiding voor extra ISO en een structureel budget voor het ondersteunen van de PDCA-cyclus.

Indexatie programmalaasten Bedrijfsvoering

In de Begroting 2025 was de stelpost prijsontwikkeling niet verdeeld over de programma's, maar apart gezet om te kunnen voorzien als dekking voor enkele specifieke knelpunten die nog niet meegenomen konden worden voordat de Begroting 2025 werd vastgesteld en goedgekeurd. De omvang van deze structurele knelpunten is via de Tussenrapportage 2025 bekend gemaakt en budgetneutraal verwerkt, aangevuld met de beschikbare middelen binnen het werkbudget.

Post onvoorzien

Op 24 juni 2025 heeft de Algemene Vergadering de Jaarstukken 2024 van de Vereniging IPO goedgekeurd. In hetzelfde voorstel heeft zij eveneens ingestemd met het voorstel om het positieve saldo uit 2024 aan te houden, deels voor het voeden van een post onvoorzien, hangende de

definitieve besluitvorming hierover in lijn met de gesprekken met de accountant, P&C Klankbordgroep, het bestuur en de AV. In de Begroting 2026 hebben wij het betreffende bedrag opgenomen binnen dit programma.

Programmalasten Communicatie

Het budget voor Communicatie stond op twee plekken in de begroting van de vereniging. Via de Tussenrapportage 2025 corrigeren we dat.

4.2. Overige uitkeringen

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
4.2 Overige uitkeringen						
<u>Lasten</u>						
Programmalasten	6.700	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten		0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten		0	0	0	0	0
Totaal lasten	6.700	0	0	0	0	0
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
Doorbelasting GID kosten RVO 2025		3.650	0	0	0	0
<u>Baten</u>						
Subsidies/Reserve	151.109	68.637	68.554	68.923	69.613	69.853
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	151.109	68.637	68.554	68.923	69.613	69.853
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
Hogere bijdrage provincies		12.481	11.903	11.733	8.778	9.178
Idem, i.v.w. twee aanvullende wijzigingen			884	834	834	834
Saldo (incl. effect TR2025 & CB2026)	-144.409	-77.468	-81.341	-81.491	-79.225	-79.865

x € 1.000

Toelichting

In de Conceptbegroting 2026 hebben we aangegeven dat de bijdragen van de provincies in 2026 gaan toenemen met € 11,9 miljoen. Door twee oorzaken nemen de bijdragen toe met € 886.000 in 2026.

1. Het aanpassen van de Stelpost Loon- en Prijscompensatie naar aanleiding van de recent vastgestelde CAO, welke niet meer kon worden meegenomen in de Conceptbegroting 2026 qua tijdigheid. Hiermee nemen de lasten toe met afgerond € 1,1 miljoen, als ook de bijdragen van de provincies.
2. De aangepaste ramingen voor LISA, waar na vaststelling van de Conceptbegroting 2026 een bijgestelde businesscase is vastgesteld. De lasten dalen hierdoor met € 189.000 in 2026 en € 239.000 vanaf 2027, als ook de bijdragen van de provincies.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Met ingang van deze begroting schrijven we in een paragraaf bedrijfsvoering de ontwikkelingen met betrekking tot de interne organisatie van het IPO. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Hierna gaan wij in op onze prioriteiten voor de komende twee jaren. Daarna benoemen wij de doelen bij enkele bedrijfsvoeringsfuncties. Afsluitend geven we een overzicht van de bedrijfsvoeringslasten.

Nieuwe afdelingen Bedrijfsvoering en Communicatie en Public Affairs per 1-4-2024

Per 1 april 2024 hebben we binnen de IPO-vereniging de taken met betrekking tot Bedrijfsvoering ondergebracht in één afdeling die werkt voor de gehele organisatie. De taken waren eerst afzonderlijk belegd bij de bedrijfsonderdelen van IPO-bureau en bij BIJ12.

Ook is er per 1 april 2024 één afdeling Communicatie en Public Affairs voor de gehele vereniging. De kosten daarvan zijn opgenomen bij deel 1. Bestuurs- en Verenigingszaken.

I. Onze prioriteiten

Begin 2024 is door het bestuur bevestigd dat we één vereniging zijn en vanuit die gezamenlijkheid de provincies ondersteunen. We denken en werken vanuit de één vereniging gedachte en niet vanuit de verschillende onderdelen. In 2025 stond de uitvoering van de Ontwikkelagenda centraal. Deze bevat de volgende onderdelen: de visie, waar willen we naar toe bewegen, harmonisatie van de bedrijfsvoering, hoe gaan we elkaar beter leren kennen, cultuur, structuur en de sturing en besturing van de interne organisatie. In 2025 hebben zowel de programmadirecteur organisatieontwikkeling als de algemeen directeur de organisatie verlaten, waardoor de organisatieontwikkeling en de uitvoering en vorming van de ontwikkelagenda in grote mate on hold is gezet, tot de komst van een interim algemeen directeur per 1 september 2025. In 2025 zijn de bedrijfsvoeringsdisciplines strategisch verkend, wat als input dient voor de doorstart op de organisatieontwikkeling.

Door bovengenoemde verstoring moeten er met betrekking tot de harmonisatie van de bedrijfsvoeringsprocessen in 2026 nog de nodige verbeteringen worden doorgevoerd. Welke dit zijn, vloeit in 2025 voort uit een herbevestiging van de Ontwikkelagenda onder leiding van de interim algemeen directeur. Deze wordt vanuit bedrijfsvoering gevoed met de strategische verkenningen en aanbevelingen van de accountant, de functionaris gegevensbescherming en de CISO. Via de Jaarstukken doen wij hiervan verslag. We streven naar een professionele, centrale en integrale ondersteuning van onze interne organisatie.

II. Bedrijfsfuncties

De afdeling Bedrijfsvoering bestaat uit de volgende bedrijfsfuncties.

HR

De organisatie en formatieplannen worden geactualiseerd binnen de vereniging. Daarnaast is er een organisatiescan uitgevoerd op leiderschapsontwikkeling en wordt een strategisch document en roadmap opgesteld voor het ontwikkelen van HR (en leiderschap) binnen de vereniging in de komende jaren. Tevens wordt uitvoering gegeven aan fase 0 binnen het project Reis van de medewerker met het inrichten van recruitment (mens, proces en systeem). Employer branding wordt in minimale vorm ontwikkeld omdat er nog geen naam is gekozen voor de vereniging. Hierna wordt uitvoering gegeven aan fase 1 – het onboarden van nieuw personeel. De organisatie kent een hoog verloop in personeel en heeft veel vacatures.

Recruitment

Door een autonome groei van de vereniging, in combinatie met aangescherpte/nieuwe wet- en regelgeving en met op sommige onderdelen een krappe arbeidsmarkt, is er een toename in het aantal vacatures en in het verloop van medewerkers. Er wordt geïnvesteerd in het bereiken en vinden van de juiste kandidaten voor de vereniging en in integraal management op HR.

PenC en Financiële Administratie

In 2025 vindt een financiële doorlichting plaats met behulp van het extern accountancy kantoor Deloitte. Op basis van deze inzichten, en met de aanbevelingen van de accountant uit het jaarverslag 2024, wordt een voorstel opgesteld voor een geharmoniseerde inrichting van de financiële keten van de vereniging, inclusief methodiek om in balans te zijn op ambities, taken en middelen.

Inkoop en Contractbeheer

Er is in 2025 een strategisch advies en roadmap opgesteld om te werken aan de doorontwikkeling van de inkoopprocessen met behulp van category management en spendanalyse; en om deze aan te laten sluiten op de inrichting van de financiële keten. De aanbevelingen worden voor een deel meegenomen in de aanbesteding voor en inrichting van het financieel systeem van de vereniging.

ICT en kantoorautomatisering

In 2025 wordt de primaire dienstverlening van kantoorautomatisering (M365) gegund na een Europese Aanbesteding. Dat betekent dat elke medewerker van de vereniging in 2026 vanuit één omgeving gaat werken. Dit betekent een volledige migratie van de huidige omgevingen naar één omgeving, en is een grote opgave voor de organisatie. Verder worden alle andere applicaties voor intern gebruik gecentraliseerd. De samenvoeging, ondersteuning en het beheer van het financieel systeem wordt in 2026 aanbesteed. Hiervoor dient in 2025 eerst een technische migratie plaats te vinden van beide financiële administraties (Utrecht en Den Haag) naar één centrale omgeving.

Facilitaire zaken

Als gevolg van de autonome groei van de organisatie is in 2025 een onderzoek uitgevoerd naar Strategische huisvesting. Zolang de autonome groei doorgaat en er geen keuze wordt gemaakt in huisvestingsstrategie, ontstaat er in 2026 meer druk op de huidige bezettingsgraad in Utrecht. Dinsdag is de meest drukke dag van de week. Daarnaast continueren we de aandacht voor duurzaamheid.

Juridische ondersteuning

Aan de hand van de Wet Open Overheid wordt voor de vereniging bepaald welke activiteiten van de vereniging openbaar zijn, tenzij. Daarnaast wordt de mate waarin openbaarheid gegeven wordt inzichtelijk en wat dit gezamenlijk van de provincies en de vereniging vraagt.

Informatiebeveiliging en Privacy

In 2025 wordt een plan van aanpak opgesteld om in de komende jaren te kunnen werken aan de kaderstelling en compliancy van de vereniging op het gebied van informatiebeveiliging, informatieproducten en privacy. Archiefbeheer zal hierop volgen.

Managementondersteuning

Op de inrichting van de ondersteunende functies binnen de vereniging is in 2025 een concept-verkenning uitgevoerd. Deze verkenning dient straks in samenhang met de organisatiestructuur te

worden gezien om te bepalen hoe managementondersteuning voor de organisatie kan worden ingericht.

III. Totaal bedrijfsvoeringslasten

In de tabel hieronder zijn de totale bedrijfsvoeringslasten weergegeven. Daarbij is ook de omvang van de formatie voor de Begroting 2026 aangegeven. De inhoud van de tabel sluit aan op de meerjarenraming 2026-2028 uit de Begroting 2025, aangevuld met de voorstellen uit de Conceptbegroting 2026 (waarbij aantallen en bedragen indicatief zijn).

De tabel wordt geactualiseerd na het bestuurlijke gesprek over ambities, taken en middelen.

Vervolgens vindt op basis van de geactualiseerde tabel de toerekening van de bedrijfsvoeringslasten aan de programma's plaats.

	Begroting 2025		Begroting 2026	2027	Meerjarenraming 2028	2029
<u>In aansluiting op meerjarenraming 2026-2028</u>						
Personeelslasten (salarissen en inhuur)		<i>Formatie</i>				
IPO-bureau	12.523	97,4	13.032	13.032	13.032	13.032
BIJ12	15.318	119,8	15.271	15.271	15.271	15.271
Bedrijfsvoering	5.899	49,5	5.899	5.899	5.899	5.899
	33.740	266,7	34.202	34.202	34.202	34.202
Overige personeelslasten (opleidingen etc)	1.506		1.506	1.506	1.506	1.506
Facilitaire lasten (huisvesting, ICT etc.)	3.406		3.375	3.373	3.373	3.373
<u>Conceptbegroting 2026*</u>		16,8	2.114	2.114	2.114	2.114
Totaal	38.653		41.197	41.195	41.195	41.195

* Aantal en bedragen zijn nog indicatief

x € 1.000

Bijlage 1. Specificatie bijdragen per provincie 2026

De lasten van de IPO-vereniging worden voornamelijk gedekt uit bijdragen van de provincies. Uit onderstaande tabel blijkt de verdeling per provincie.

Voor het bepalen van de bijdrage per provincie wordt gebruik gemaakt van een verdeelsleutel (uitgedrukt in %). Sinds 2024 passen we een nieuwe systematiek van financiering door de provincies toe. Na het bestuurlijke gesprek over ambities, taken en middelen evalueren we deze systematiek. De uitkomst hiervan betrekken we bij de Conceptbegroting 2027.

		1. Bestuur- en Verenigings- zaken	2. Beleidsvoor- bereiding	3a. Onder- steuning provinciale uitvoering door BIJ12	3b. Businesscases	3c. LISA	3. Totaal	4. Overige ramingen en uitkeringen	Totaal IPO- vereniging
Totaal per deel		4.859	24.724	42.684	3.364	2.537	48.585	491	78.659
Toer. Bedrijfsvoering ->		19	97	168	13	10	191	2	310
Mutatie Begroting 2026 ->		65	695	647	0	-189	458	-334	884
Te verdelen bedrag ->		4.944	25.516	43.499	3.377	2.358	49.235	159	79.853
Provincie	Proc. aandeel								
Groningen	6,80%	336	1.734	2.956	230	61	3.247	11	5.327
Fryslân	9,49%	469	2.420	4.126	320	111	4.558	15	7.462
Drenthe	8,12%	401	2.071	3.531	274	84	3.889	13	6.375
Overijssel	9,43%	466	2.406	4.102	318	161	4.581	15	7.468
Flevoland	5,30%	262	1.353	2.306	179	79	2.564	8	4.187
Gelderland	10,67%	527	2.723	4.641	360	269	5.271	17	8.538
Utrecht	7,78%	385	1.985	3.384	263	219	3.865	12	6.247
Noord-Holland	8,17%	404	2.084	3.553	276	472	4.300	13	6.801
Zuid-Holland	9,16%	453	2.336	3.983	309	486	4.778	15	7.582
Zeeland	5,96%	294	1.520	2.591	201	68	2.861	9	4.685
Noord-Brabant	10,89%	538	2.779	4.738	368	349	5.455	17	8.790
Limburg	8,25%	408	2.104	3.587	279		3.866	13	6.391
Totaal	100,00%	4.944	25.516	43.499	3.377	2.358	49.235	159	79.853

* In dit overzicht zijn de provincies in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

** Hier is sprake van andere verdeelsleutels.

*** De baten zijn in deze tabel als negatieve bedragen weergegeven.

Bijlage 2. Afkortingen

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
ACSG	Adviescommissie Schade Grondwater
AEWA	Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds
ANLb	agrarisch natuur- en landschapsbeheer
APPA	Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BBL	Besluit bouwwerken leefomgeving
BBP	bruto binnenlands product
BeSI:	beschermde soorten Indicator
BKL	Besluit Kwaliteit Leefomgeving
BO	bestuurlijk overleg
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BZK	(ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CEP	centraal economisch plan
CGBD	Catalogus Groenblauwe Diensten
CPB	Centraal Planbureau
CROW	Centrum Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw
DOVA	Decentrale OV-autoriteiten
DSM	digitaal stelsel mobiliteitsdata
EU	Europese Unie
EZK	(ministerie van) Economische Zaken en Klimaat
Faro	Uitvoeringsagenda Faro deel I is een ambitiedocument van én voor de erfgoedzorg in Nederland.
GBO	Gemeenschappelijke Beheer Organisatie
GGA	Gebiedsgerichte aanpak
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
HNP	Huis Nederlandse Provincies in Brussel
IBT	interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IEC	Interprovinciale Ethische Commissie
IenW	(ministerie van) Infrastructuur en Waterstaat
IKN:	InformatieKaart Natuur
IPLG	Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied
ITS	Intelligent Transport System
GS	Gedeputeerde Staten
KB	nationale bibliotheek van Nederland
KIA	kennis- en innovatieagenda's
KpVV	Kennisprogramma Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LAM	Landelijke Aanpak Mobiliteitstransitie
LAN	Landelijk Actieprogramma Netcongestie
LCM	Life Cycle Management
LMS	Leer Management Systeem
LNv	(ministerie van) Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LVVN	(ministerie van) Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

MKB	midden- en kleinbedrijf
MRB	Motorrijtuigenbelasting
MVO	meerjarenagenda versterking omgevingsveiligheid
NDDF	Nationale Databank Flora en Fauna
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NNN	Natuur Netwerk Nederland
NPE	Nationaal Plan Energiesysteem
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OV	openbaar vervoer
PAS	Programma Aanpak Stikstof
P&C	planning & control
P-CER	provinciale circulaire economie rapportage
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen, door de mens gemaakte stoffen waar zorgen over bestaan
pMIEK	provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PPLG	provinciaal programma landelijk gebied
Q&A's	Questions & Answers (antwoorden op veelgestelde vragen)
RenL	Ruimte en Leefomgeving
RDA	Raad voor Dierenaangelegenheden
RES	regionale energiestrategie
RMP's	Regionale Mobiliteitsprogramma's
RNN	Rekenmodule Natuurkwaliteit Natuur Netwerk Nederland
ROB	Raad Openbaar Bestuur
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
SBI	stimulering bouwimpuls
Seveso	Sevesobedrijven zijn bedrijven waar men gevaarlijke stoffen produceert, verwerkt, behandelt of opslaat, bijvoorbeeld raffinaderijen, petrochemische ondernemingen, chemische fabrieken, aardoliedepots of opslagplaatsen voor explosieve stoffen. De naam Seveso verwijst naar een gemeente in het noorden van Italië.
SKNL	Subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur & Landschap
SMP	Soortenmanagementplan
SNL	Subsidiestelsel Natuur en Landschap
SPN	samenwerkingsverband van Provinciale Ondersteuningsinstellingen voor Openbare Bibliotheken
Spuks	specifieke uitkeringen
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
SVNL	Subsidie Verordening Natuur & Landschap
T&H	Toezicht en Handhaving
UBF	Uitvoering Bestuursakkoord Fietsparkeren
UDO's	Uitvoeringstoetsen Decentrale Overheden
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging van Openbare Bibliotheken
VRO	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
VTE	vrijetijdseconomie
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WACC	Weighted Average Cost of Capital
WBI	woningbouwimpuls
Wbni	Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen
WBS	water bodem sturend
WCW	Wet collectieve warme
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning

WP	Wet personenvervoer
ZPW	Zelfstandige Publieke Werkgevers

Raming kassiersfunctie

2026

Interprovinciaal Overleg

Gezamenlijke provincies

www.ipq.nl · www.b12.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Leeswijzer	3
1. Faunaschades	4
Bijlage. Specificatie bijdragen per provincie 2026	6

Inleiding

Op 13 februari 2025 heeft het IPO-bestuur besloten om de ramingen waarin de Vereniging IPO als kassier optreedt vanaf 2026 buiten de begroting van de Vereniging IPO te houden. Wij passen dit besluit fasegewijs toe. We starten vanaf 2026 met de raming voor de faunaschades (de in omvang hoogste begrotingspost binnen de Vereniging IPO). Het resultaat hiervan is weergegeven in dit document 'Raming Kassiersfunctie 2026'. In 2027 volgen de meerdere ramingen.

Leeswijzer

Bij het opzetten van dit nieuwe document was het herkenbaar – in lijn met de begroting van de Vereniging IPO - weergegeven van de informatie een belangrijk uitgangspunt. De informatie in dit document bestaat daarom uit:

- Wat gaan we doen
- Wat zijn de risico's
- Wat zijn de kosten

Hierbij maken we gebruik van een tabel waarbij we onderscheid maken in lasten, baten en het saldo over de volgende jaarschijven:

- Rekening 2024
- Begroting 2025 incl. Tussenrapportage 2025
- Begroting 2026
- Meerjarenraming 2027 tot en met 2029

In de tabel zijn de meerjarenramingen uit de vorige – door de AV goedgekeurde – begroting (de Begroting 2025) het vertrekpunt. Vervolgens zijn hier de bedragen uit de Tussenrapportage 2025 en de Conceptbegroting 2026 – op onderwerpniveau - aan toegevoegd.

Bijdrage per provincie

Het is voor de provincies - voor hun eigen begrotingsproces - van belang tijdig te weten wat de hoogte van hun bijdrage aan de Vereniging IPO wordt. Die informatie is opgenomen in de bijlage.

1. Faunaschades

Wat gaan we doen

Wij handelen aanvragen voor tegemoetkomingen in de Faunaschade af. De aanvragen kunnen worden ingediend door agrariërs die schades hebben, veroorzaakt door inheemse vogels en zoogdieren.

De raming bestaat uit:

- Vergoedingen die grondgebruikers krijgen op basis van het provinciale faunaschadebeleid.
- Taxatiekosten, om de hoogte van de faunaschade vast te stellen.

De kosten zijn o.a. afhankelijk van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade, taxatiekosten en de gewasprijs.

Wat zijn de risico's

- **Risico:** Definitieve kosten van de open-eind-regeling kunnen sterk veranderen vanwege de afhankelijkheid van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de taxatiekosten, de hoogte van de schade en de gewasprijs.
Beheersing: In de bestaande P&C cyclus indien nodig tussentijds een indicatie van de verwachte kosten geven.
- **Risico:** De bestuurlijke besluitvorming over vrijgestelde soorten zorgt voor een toename aan beschermde soorten waarvoor een tegemoetkoming aangevraagd kan worden en dus ook een toename aan de kosten van de tegemoetkomingen faunaschade.
Beheersing: Agenderen bij bestuurlijke overleggen met LNV om afspraken te maken over de kosten.

Wat zijn de kosten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
<u>Lasten</u>						
Open-einde regeling	87.413	61.507	61.507	61.507	61.507	61.507
Totaal lasten	87.413	61.507	61.507	61.507	61.507	61.507
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
Actualisatie Faunaschades		34.652	34.652	34.652	34.652	34.652
Update: Actualisatie Faunaschades			21.927	21.927	21.927	21.927
AEWA		172	171	269	172	172
Landelijke Databank Overstromingsrisico's		238	238	0	0	0
Totaal lasten	87.413	96.569	118.495	118.355	118.258	118.258
<u>Baten</u>						
Subsidies/Reserve	87.413	61.507	61.507	61.507	61.507	61.507
Totaal baten	87.413	61.507	61.507	61.507	61.507	61.507
<u>Effect TR2025 & CB2026</u>						
AEWA		172	171	269	172	172
Update: AEWA			-171	-269	-172	-172
Hogere bijdrage provincies		34.890	34.890	34.652	34.652	34.652
Update: Hogere bijdrage provincies			22.098	22.196	22.099	22.099
Totaal baten	87.413	96.569	118.495	118.355	118.258	118.258
Saldo	0	0	0	0	0	0

x € 1.000

Toelichting

Actualisatie Faunaschades

De definitieve kosten van de open-eind-regeling voor faunaschades kunnen sterk veranderen vanwege de afhankelijkheid van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de taxatiekosten, de hoogte van de schade en de gewasprijs. Op basis van de kosten in 2024 en rekening houdend met de stijging van de kosten in de afgelopen jaren is de raming bij de Conceptbegroting 2026 geactualiseerd (er is niet altijd een lineaire trend vast te stellen dus toename heeft een lagere betrouwbaarheid). Bij het opstellen van de Raming kassiersfunctie 2026 is noodzakelijk gebleken, de raming voor faunaschades opnieuw te actualiseren. Totaal komt de raming voor 2026 nu uit op € 118,1 miljoen.

AEWA

In de afgelopen jaren hebben provincies en Rijk (LNV, nu LNVN) bijgedragen aan de internationale ganzenaanpak onder de vlag van AEWA. Het betrof een onderzoeksbijdrage en contributie. De BAC LG heeft geadviseerd in te stemmen met het continueren van de bijdrage voor de periode 2025-2028 voor een bedrag van € 783.000. Voor 2026 betreft dit een bijdrage van € 171.000. In afwijking van de Conceptbegroting 2026 komt deze bijdrage ten laste van de provincies (i.p.v. het Rijk).

Landelijke Databank Overstromingsrisico's

Tussen 2024 en 2026 vervult de Vereniging IPO een kassiersfunctie voor LVO. Deze was in de Begroting 2024 voor het jaar 2024 geraamd, maar was tot op heden niet t/m 2026 verwerkt in de begroting.

Bijlage. Specificatie bijdragen per provincie 2026

De lasten van de Vereniging IPO worden voornamelijk gedekt uit bijdragen van provincies. Uit onderstaande tabel blijkt de verdeling per provincie.

		1. Raming Fauna- schades **	2. Raming AEWA	3. Raming LVO	3. Totaal raming kassiers- functies
Totaal per deel		96.159	0	238	96.397
Toer. Bedrijfsvoering ->					
Mutatie Begroting 2026 ->		21.927	171	0	22.098
Te verdelen bedrag ->		118.086	171	238	118.495
Provincie	Proc. aandeel				
Groningen	6,80%	2.917	12	16	2.945
Fryslân	9,49%	21.568	16	23	21.607
Drenthe	8,12%	1.867	14	19	1.900
Overijssel	9,43%	3.925	16	22	3.964
Flevoland	5,30%	662	9	13	684
Gelderland	10,67%	8.136	18	25	8.180
Utrecht	7,78%	6.514	13	19	6.546
Noord-Holland	8,17%	45.187	14	19	45.220
Zuid-Holland	9,16%	19.440	16	22	19.477
Zeeland	5,96%	3.809	10	14	3.833
Noord-Brabant	10,89%	1.724	19	26	1.769
Limburg	8,25%	2.337	14	20	2.371
Totaal	100,00%	118.086	171	238	118.495

* In dit overzicht zijn de provincies in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven x € 1.000

** Hier is sprake van andere verdeelsleutels.

Op 4 november 2025 Agendapunt 2c

Datum	4 november 2025
Portefeuillehouder	Gert-Jan Schuinder, Penningmeester
Inlichtingen bij	Harmen Boeijen, Gerard Roodhorst, Bart Lammers en Hester Menninga
Onderwerp	Bijstelling Verenigingsbegroting 2025

Voorstel/gevraagd besluit:

De Algemene Vergadering wordt gevraagd de bijstelling Verenigingsbegroting 2025, zoals vastgesteld door het bestuur in de vergadering van 1 oktober jl., goed te keuren en in te stemmen met het overhevelen van het – in eerste instantie – door het rijk aan de provincie Gelderland overgemaakte bedrag voor de inrichting van het Landelijk informatiepunt Wolf.

Toelichting:

In de doorontwikkeling van de P&C cyclus van de vereniging IPO is besloten tot het voeren van één Tussenrapportage voor eventuele begrotingswijzigingen. De Tussenrapportage is jaarlijks voorzien voor de zomer zodat de provincies daar rekening mee kunnen houden in de eigen provinciale begrotingscyclus en zodat deze meeloopt met de concept-begroting gelet op mogelijke meerjarige verplichtingen. Hierbij is tevens afgesproken dat in uiterste noodzaak na de zomer een begrotingsbijstelling kan plaatsvinden via het bestuur en de Algemene Vergadering.

Vanuit die noodzaak staan hieronder een aantal ontwikkelingen genoemd. Een tweetal daarvan (doorwerking nieuwe CAO en faunaschade) betreffen aanvullende financiële verplichtingen voor de provincies. Voor de nieuwe CAO geldt de reguliere IPO-verdeelsleutel en bij de faunaschade is een raming gemaakt.

Aanvullend geldt dat in de doorontwikkeling van de P&C cyclus met de penningmeester ook gekeken wordt naar de volgende aandachtspunten, mede ten behoeve van stabiliteit en voorspelbaarheid. De P&C-klankbordgroep van de AV wordt ook geïnformeerd over deze stappen.

(1) De subsidiebeschikkingen die worden verkregen van het rijk ter uitvoering van gezamenlijke opdrachten vanuit de provincies lopen niet één op één met de P&C cyclus van de vereniging. In de doorontwikkeling van de P&C cyclus wordt gezien op welke wijze hier beter inzicht in kan worden geboden, ook gerelateerd aan de bestuurlijke opdrachten die nodig zijn voor het uitvoeren van een gesubsidieerde opdracht.

(2) Er is veel sprake van voorfinanciering vanuit de middelen van de vereniging, bijvoorbeeld ten aanzien van werkzaamheden die onder een geraamde subsidie vallen en ten aanzien van faunaschade. Dit leidt in de tweede helft van het boekjaar tot liquide uitdagingen. Vanuit incasso en kassiersbegroting wordt dit opgepakt.

Begrotingsbijstelling 2025

Doorwerking nieuwe CAO

In de Tussenrapportage 2025 is aangegeven dat geen rekening gehouden kon worden met de nieuwe CAO waarover werkgevers en vakbonden op 16 april 2025 een nieuw resultaat hadden bereikt. De nieuwe CAO geldt van 1 juli 2025 tot 1 juli 2026. Tevens was in de

Op 4 november 2025 Agendapunt 2c

Tussenrapportage aangegeven dat de uitkomst van de nieuwe cao naar verwachting paste binnen de gehanteerde aannames bij het opstellen van de Begroting 2025. Naar nu blijkt bij de doorrekening van deze in juni vastgestelde CAO over de raming van de personeelslasten is dat niet het geval. Door deze autonome ontwikkeling neemt de raming van de personeelslasten in 2025 toe met afgerond € 880.000. Deze toename wordt voor € 285.000 veroorzaakt door een eenmalige uitkering conform CAO. De effecten voor 2026 zijn tijdig verwerkt in de Begroting 2026 en de daarbij behorende Meerjarenraming. De doorwerking van de nieuwe CAO geldt logischerwijs idem voor de provincies als voor de Vereniging.

Faunaschade

De raming voor de faunaschades in de kassiersfunctie moet helaas ten opzichte van de Tussenrapportage 2025 opnieuw worden bijgesteld. In de Tussenrapportage 2025 was sprake van een raming van € 96.159.000. Het nieuwe totaal bedraagt voor 2025 is geraamd op € 110.888.000.

Door de enorme stijging van deze kosten en het voorschieten van de schades vanuit de vereniging voor de provincies ontstaat er een liquiditeitsprobleem bij de vereniging. In de doorontwikkeling van de P&C cyclus wordt gezocht naar oplossingen om de provinciale kosten voor faunaschade van minder impact te laten zijn op de liquiditeit van de vereniging. De AAC LG heeft een notitie in behandeling met instrumenten voor provincies om deze schade naar beneden te brengen. De verwachting is dat deze notitie voor 2026 in het bestuur geagendeerd wordt. Tevens wordt gekeken naar een intensievere communicatie in de richting van de provincies over de ontwikkeling van deze kosten gedurende het jaar.

Budgetneutrale subsidies

Aerius/Landelijk Informatiepunt Stikstof & Natura

De Vereniging heeft een subsidiebeschikking van LVVN ontvangen van 968.494 voor de gebruikersondersteuning Aerius / Landelijk Informatiepunt Stikstof & Natura. Voor de bijdrage Aerius geldt dat hiermee het eerder geraamde bedrag van € 425.000 in de begroting wordt opgehoogd met € 866.000, omdat de definitieve subsidiebeschikking over 2025 € 1.291.000 bedraagt.

Drugsafvaldumpingen

Voor de regeling Drugsafvaldumpingen is het plafond voor 2025 reeds bereikt. Het Rijk heeft daarom voor deze regeling voor het jaar 2025 nogmaals € 750.000 beschikbaar gesteld voor afhandeling van zaken in het restant van 2025. De uitvoering van de afhandeling 2025 loopt logischerwijs door in het eerste kwartaal 2026. De IPO-vereniging handelt deze aanvragen namens de provincies financieel af.

De baten en corresponderende lasten van deze in het tweede deel van het jaar verkregen budgetneutrale subsidies worden verantwoord in de jaarrekening van de vereniging.

Landelijk Informatiepunt Wolf

Het IPO-bestuur heeft op 17 april 2025 besloten tot het beleggen van het Landelijk Informatiepunt Wolf (LIW) bij de Vereniging IPO. "De financiering van het LIW maakt onderdeel uit van de Landelijke Aanpak Wolven. In het bestuurlijk overleg op 27 maart 2025 heeft de Staatsecretaris van LVVN toegezegd voor de financiering zorg te willen dragen. De

Op 4 november 2025
Agendapunt 2c

benodigde financiën zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Over de verdeling van de provinciale bijdragen wordt nog overleg gevoerd door de betrokken partijen. Zodra dat besluit genomen is, wordt het verwerkt in de begroting van het IPO." Vanaf 2026 lopen deze bijdragen via het Provinciefonds. De bijdrage ad € 1.500.000 voor 2025 is vooralsnog bij Gelderland gestald. Aangezien deze gelden voor 2025 en 2026 zijn, betreft dit een meerjarig programma en zal de verantwoording van het totaal meelopen in de jaarrekening 2026. Dit leidt niet tot een verhoging van de provinciale bijdrage. De Algemene Vergadering wordt gevraagd in te stemmen met overheveling van die gelden.

Onderdeel binnen begroting Vereniging IPO	PO	Last/Baat	Bedrag
<u>Deel 1- Bestuurs en verenigingszaken</u>			
-			
<u>Deel 2- Beleidsvoorbereiding</u>			
-			
<u>Deel 3- Ondersteuning provinciale uitvoering door BIJ12</u>			
Aerius	3.1	L	866
Subsidie Aerius	3.1	B	-866
Mutatie raming faunaschades (Kassiersfunctie)	3.3	L	14.729
Bijdragen provincies aangaande Faunaschades	3.3	B	-14.729
Landelijk informatiepunt Wolf (LIW)	3	L	1.500
Bijdrage LVVN LIW (via provincie Gelderland)	3	B	-1.500
Uitkeringen Drugsafvaldumpingen	3.5	L	750
Subsidie Drugsafvaldumpingen	3.5	B	-750
<u>Deel 4. Overige Ramingen en Uitkeringen</u>			
Doorwerking nieuwe CAO	BV	L	880
Bijdragen provincies cf verdeelsleutel	BV	B	-880
Saldo			0

Op 4 november 2025
Agendapunt 2c

Verdeling per provincie

		3. Ondersteuning provinciale uitvoering						
		1. Bestuur- en Verenigings- zaken	2. Beleidsvoor- bereiding	Onder- steuning provinciale uitvoering door BIJ12 m.u.v. open- einde regeling **	Open-einde regeling**	Totaal Onder- steuning provinciale uitvoering door BIJ12	4. Overige ramingen en uitkeringen	Totaal Vereniging IPO
	Te verdelen bedrag ->	0	0	0	14.729	14.729	880	15.609
Provincie*	Proc. aandeel							
Groningen	6,80%	0	0	0	440	440	60	500
Fryslân	9,49%	0	0	0	1.629	1.629	83	1.712
Drenthe	8,12%	0	0	0	0	0	71	71
Overijssel	9,43%	0	0	0	94	94	83	177
Flevoland	5,30%	0	0	0	0	0	47	47
Gelderland	10,67%	0	0	0	401	401	94	495
Utrecht	7,78%	0	0	0	274	274	68	342
Noord-Holland	8,17%	0	0	0	8.157	8.157	72	8.229
Zuid-Holland	9,16%	0	0	0	2.503	2.503	81	2.584
Zeeland	5,96%	0	0	0	559	559	52	611
Noord-Brabant	10,89%	0	0	0	381	381	96	477
Limburg	8,25%	0	0	0	291	291	73	364
Totaal	100,00%	0	0	0	14.729	14.729	880	15.609

* In dit overzicht zijn de provincies in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

x € 1.000

** Op dit moment is nog onduidelijk hoe de verdeling over de provincies gaat zijn.

Verschil 0 0 0 0 0 0 0

Onderwerp: Notitie uitwerking scenario 1+ in het traject 'Slagvaardige Vereniging'

(1) Aanleiding

Tijdens de Algemene Vergadering (AV) van 24 juni 2025 zijn de uitkomsten besproken van gesprekken die AV-leden met de eigen Provinciale Staten hebben gevoerd over de notitie Slagvaardige Vereniging. Die notitie was de uitkomst van het traject om op een slagvaardige manier de Statenleden nauwer te betrekken bij de Vereniging IPO en de betrokkenheid van de AV binnen de Vereniging te vergroten, zonder te treden in de relatie Gedeputeerde Staten-Provinciale Staten.

De drie toekomstscenario's zoals neergelegd in de notitie zijn besproken in AV, IPO-bestuur en Provinciale Staten. Uit bespreking in de Algemene Vergadering van 24 juni jl. is gebleken dat de voorkeur uitgaat naar scenario 1+: een verdieping van het bestaande samenwerkingsmodel met nadruk op:

- Goede informatievoorziening;
- Meer inhoudelijke sessies;
- Een grotere betrokkenheid voor Statenleden bij de vereniging IPO.

De voorkeur voor een scenario 1+ sluit aan bij de afdrank van het gezamenlijke diner van het IPO-bestuur en de AV in het voorjaar 2025. Zoals vervolgens ook besloten in de IPO-bestuursvergadering van 3 juli jl. hebben de AV-Klankbordgroep 'Slagvaardige Vereniging' (bestaande uit Odile de Man (Utrecht), Marcel Berkvens (Noord-Brabant), Hendri Meendering (Groningen) en voorheen Abassin Nessar (Flevoland)) en de IPO-voorzitter samen de uitwerking van scenario 1+ op zich genomen. De onderstaande uitwerking is besproken met deze betrokkenen.

Deze notitie bevat het voorstel voor de concrete uitwerking van scenario 1+ en voor de statutenwijzigingen die ook in de [Notitie inzake voortgang Slagvaardige Vereniging](#) beschreven stonden.

(2) Fundament

Het fundament van scenario 1+ ligt bij het behoud van de bestaande werkwijzen die in de afgelopen Statenperioden succesvol zijn gebleken, zoals:

- Agenda's, vergaderstukken en besluitenlijsten van de Algemene Vergadering zijn openbaar beschikbaar. Voor het IPO-bestuur en Bestuurlijke Adviescommissies zijn de agenda's en vastgestelde verslagen openbaar beschikbaar. Dit alles op de website van de vereniging.
- Het maandelijks overleg met de IPO-contactfunctionarissen per Statengriffie. Elk Provinciale Staten heeft binnen de eigen Statengriffie een IPO-contactfunctionaris

voor alle vragen en communicatie met de vereniging en de AV-leden van de eigen provincie.

- Structurele informatievoorziening via position papers, de uitgebreide AV-update middels het vernieuwde e-magazine en een eigen AV-informatiepagina op de IPO-website.
- Inhoudelijke briefings over (actuele) dossiers die worden aangedragen door de AV, zoals dit jaar over de werkzaamheden van de ministeriële commissie voor Economie en Natuurherstel, het ROB-rapport Verdeelmodel Provinciefonds en over het Wolvenplan 2025. Er worden ook sessies georganiseerd in samenwerking met Statenlid.nu.
- AV-Klankbordgroepen voor bijvoorbeeld de P&C en Slagvaardige Vereniging.
- Technische briefings en schriftelijke vragenrondes bij ieder P&C-product.
- Meedenken en meedoen bij de workshops van het Jaarcongres van de Vereniging.

(3) Optimalisaties

Scenario 1+ is een stap vooruit in samenwerking, met meer ruimte voor inhoud en grotere betrokkenheid van Statenleden bij de Vereniging. Aan het bestaande fundament voegen we de volgende optimalisaties toe:

- Meer inhoudelijke verdieping door uitbreiding van het aantal kennissessies over inhoudelijke thema's zoals over het flora- en faunabeleid. Deze sessies worden georganiseerd op verzoek van AV- of Statenleden. De inhoudelijke verdieping krijgt vorm via verschillende werkvormen, zodat zowel kennisdeling als dialoog wordt gestimuleerd. Naast de vertrouwde kennissessies en technische briefings start de Vereniging een pilot met gezamenlijke gesprekken tussen de AV, geïnteresseerde Statenleden en de betrokken bestuurlijke adviescommissies. Deze gesprekken bieden ruimte om actuele thema's uitgebreid te behandelen. Iedere bestuurlijke adviescommissie organiseert één keer per Statenperiode zo'n sessie, zodat alle relevante thema's aan bod komen. Medewerkers van de Vereniging zijn/blijven ook beschikbaar voor toelichtingen in Staten(commissies) over thema's.
- De AV-leden krijgen een rol in de uitvoering/begeleiding van workshops en themasessies op het IPO-jaarcongres. AV-leden worden betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van verdiepende themasessies, waardoor het congres verdere stappen zet richting een inhoudelijk platform voor Statenleden.
- In de aanloop naar de Statenverkiezingen van 2027 worden afspraken gemaakt met de provincies/griffies over een eigenstandig kennismakingsprogramma voor de Statenleden per provincie met de Vereniging IPO en de dossiers die de provincies in gezamenlijkheid oppakken. Het kennismakingsprogramma kan desgewenst plaatsvinden nadat de provincie-specifieke inwerkprogramma's zijn afgerond, zodat meer tijd en aandacht voor de (kracht van de) gezamenlijkheid wordt geboden.
- Net als voorgaande keer worden (digitaal) bijeenkomsten georganiseerd waarin wordt ingegaan op wat het lidmaatschap van de AV van de Vereniging inhoudt en betekent. Daarmee wordt het IPO vanaf het begin van de Statenperiode gepositioneerd als een verbindende factor tussen provincies, als een vereniging ten behoeve van de gezamenlijkheid, wat de betrokkenheid en effectiviteit van Statenleden vergroot.

Zowel met de bestuursleden als met de AV-leden en onderling wordt ook aandacht besteed aan de samenwerking, de verhoudingen en de rolname. Dit binnen de verenigingsstructuur en in ogenschouw nemend de rolname binnen de provincies. Binnen de vereniging logischerwijs gericht op het gezamenlijk bijdragen aan de slagkracht van de Vereniging.

Deze optimalisaties versterken de betrokkenheid van Statenleden door een intensievere en "op aanvraag" informatievoorziening, ook op de inhoudelijke dossiers. Tegelijkertijd blijft het evenwicht behouden tussen grotere betrokkenheid en slagvaardige besluitvorming binnen de Vereniging. Het gewenste resultaat is een Vereniging waarin Statenleden goed geïnformeerd worden, zich (nog) meer verbonden voelen en actief bijdragen aan de gezamenlijke slagkracht. Vanzelfsprekend staat de Vereniging altijd open voor aanvullende initiatieven ten behoeve van deze gezamenlijke slagkracht.

Om deze optimalisaties door te voeren en te waarborgen is extra capaciteit (circa 0,4 fte) en programmageld (€20.000 tot en met de Statenverkiezingen van 2027) noodzakelijk. Dit zal – bij instemming met de optimalisaties door zowel de AV als het bestuur - in de Tussenrapportage 2026 en de Conceptbegroting 2027 verwerkt worden, zodat de organisatie vervolgens voortvarend aan de slag kan.

(4) Statutenwijzigingen en werkafspraken

In de notitie *Slagvaardige Vereniging* zijn enkele voorstellen opgenomen die bijdragen aan een grotere betrokkenheid van Provinciale Staten (PS) bij de Vereniging en aan de slagvaardigheid van het IPO waarbij vastlegging danwel aanpassing van de statuten een mogelijke optie was. Na het inwinnen van juridisch advies en bespreking in de Algemene Vergadering van 24 juni jl. zijn de voorstellen uitgewerkt en waar nodig herzien.

Hieronder staan de aangescherpte voorstellen (inclusief wel/geen statutenwijziging) beschreven:

a. Plaatsvervangende AV-leden (*statutenwijziging*)

Volgens de huidige statuten van de Vereniging is het niet mogelijk plaatsvervangende AV-leden aan te wijzen. Dit is wel gewenst vanuit de grotere betrokkenheid van PS en voor vervanging bij verhindering van zittende AV-leden. Het is gewenst dat plaatsvervangend leden ook kunnen deelnemen aan de vergaderingen als de zittende AV-leden aanwezig zijn, maar zonder stemrecht. Het is ook gewenst dat een plaatsvervangend AV-lid kan stemmen indien hij/zei een AV-lid vervangt (zie ook hieronder). Iedere provincie mag maximaal twee plaatsvervangende AV-leden afvaardigen. Juridisch advies bevestigt dat deze wijziging mogelijk is.

Statutenwijziging

Het voorstel is deze statutenwijziging door te voeren. Mochten er plaatsvervangende AV-leden benoemd worden, hebben deze enkel stemrecht bij afwezigheid van een vast AV-lid.

b. Vertegenwoordiging en stemverhoudingen (geen statutenwijziging of gezamenlijke werkspraak; verantwoordelijkheid bij de provincies)

Het vraagstuk van vertegenwoordiging en stemverhoudingen raakt direct aan de kern van de rol van AV-leden binnen de Vereniging IPO. Juridisch advies wijst uit dat het niet mogelijk is in de statuten van de Vereniging vast te leggen dat AV-leden formeel namens PS spreken. Artikel 129 lid 6 van de Grondwet en artikel 27 van de Provinciewet bepalen dat Statenleden stemmen zonder last. Zij mogen dus niet gebonden worden aan instructies van PS, een fractie of andere actoren.

Het is belangrijk dat PS nadenkt over de invulling van de functie/rol van de AV-leden in relatie tot de collega-Statenleden. Het is belangrijk dat AV-leden de rol invullen op een manier die de betrokkenheid van de Staten zoveel mogelijk waarborgt. Het is daarom goed gebruik dat AV-leden voorafgaand aan een Algemene Vergadering hun collega-Statenleden consulteren. De manier waarop dit gebeurt, is aan de provincies zelf.

Wat betreft stemverhoudingen schrijven de statuten momenteel voor dat de Algemene Vergadering geldig kan besluiten indien ten minste de helft van de provincies ter vergadering vertegenwoordigd is (artikel 20.4) en worden alle besluiten genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen (artikel 20.3). Daarmee kan het principe dat de AV de belangen van de twaalf provincies gelijkwaardig behartigt, ondermijnd worden. Zie het voorbeeld in onderstaand kader.

Voorbeeld

Stel dat 7 provincies zijn aanwezig bij een AV, waarbij 3 provincies met twee AV-leden vertegenwoordigd zijn en 4 provincies met één AV-lid. Vervolgens vindt besluitvorming plaats en stemmen de 6 AV-leden uit 3 provincies tegen een voorstel en de 4 AV-leden uit de andere 4 aanwezige provincies voor. Daarmee is het besluit verworpen door slechts 3 provincies.

Om de Algemene Vergadering zo goed als mogelijk de twaalf provincies te laten vertegenwoordigen, is eerder voorgesteld om met één stem per provincie te werken, welke formeel namens PS wordt uitgebracht. Daarmee zou het scenario zoals beschreven in bovenstaand voorbeeld beperkt worden. Aangezien AV-leden stemmen zonder last, kan stemmen (namens voltallig PS) niet geborgd worden. Daarmee is een constructie zoals eerder voorgesteld, dat twee aanwezige vertegenwoordigers van een provincie gezamenlijk één stem uitbrengen én namens PS, juridisch niet houdbaar.

Een tweede argument om niet met één stem per provincie te werken werd opgeworpen tijdens de AV van 24 juni 2025: één stem per provincie zou de drempel voor AV-leden om een vergadering af te zeggen verlagen. Dit is onwenselijk gezien de ambitie de betrokkenheid van AV- en PS-leden bij de Vereniging te vergroten.

Daarom is het voorstel om vast te houden aan de statutaire afspraak (artikel 5.2 en 18.3) dat iedere provincie twee stemmen heeft: een voor ieder AV-lid.

c. Continuïteit van het IPO-bestuur (werkafspraken)

Uit de provinciewet blijkt dat Colleges van Gedeputeerde Staten aanblijven totdat hun opvolgers benoemd zijn (artikel 41 van de Provinciewet). Daarmee blijft een provincie vertegenwoordigd in het IPO-bestuur zolang het reeds zittend bestuurslid aanblijft als gedeputeerde.

Werkafspraken

Om de continuïteit van het IPO-bestuur te waarborgen bij wisselingen van/binnen Colleges van GS, is het voorstel wel zo spoedig mogelijk een buitengewone (digitale) AV te beleggen om nieuwe IPO-bestuursleden formeel te benoemen.

d. Reservepost (statutenwijziging)

Om beter te kunnen inspelen op onverwachte bestuurlijke en organisatorische opgaven is het wenselijk in de statuten de mogelijkheid op te nemen om een reservepost te vormen. Deze reserve kan worden ingezet om incidentele kosten op te vangen, zonder afhankelijk te zijn van de reguliere begrotingscyclus. Het bestuur heeft tijdens de bestuursvergadering van 13 februari de penningmeester de opdracht gegeven, samen met de accountant en de P&C-klankbordgroep, nader te onderzoeken hoe invulling kan worden gegeven aan deze reservepost. Aan dit voorstel is tevens akkoord gegeven tijdens de Algemene Vergadering van 24 juni 2025. Het voorstel voor een statutenwijziging op dit punt volgt uit het advies van de accountant van juli 2024.

Statutenwijziging

Het voorstel is de mogelijkheid tot het vormen van een reservepost in de statuten op te nemen. Dit biedt de juridische grondslag om, na besluitvorming door de Algemene Vergadering, middelen te reserveren ten behoeve van incidentele kosten.

e. Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) (statutenwijziging)

De Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) is ingesteld om namens het IPO de cao-onderhandelingen te voeren. Deze taak is structureel en vloeit voort uit de verantwoordelijkheid van het bestuur (artikel 15.9 van de statuten). Daarmee is de BOD te beschouwen als een vaste onderhandelingsdelegatie die door het bestuur wordt ingesteld op grond van artikel 23 van de statuten.

Conform dit artikel benoemt het bestuur de leden van de BOD, die lid dienen te zijn van een college van GS. In de praktijk is er behoefte aan een evenwichtige samenstelling, waarin leden met verschillende achtergronden participeren, zoals kennis van HR, bedrijfsvoering en arbeidsvoorwaarden, en ervaring in onderhandelen.

Statutenwijziging

Voorgesteld wordt artikel 23 lid 4 van de statuten zo te wijzigen dat (minimaal) twee leden van de BOD lid dienen te zijn van een college van GS. Hiermee wordt geborgd dat de BOD stevig bestuurlijk is verankerd en haar structurele taken effectief kan uitvoeren.

(5) Vervolg

Na behandeling van deze notitie in de Algemene Vergadering van 4 november 2025 worden de aanvullende optimalisaties financieel verwerkt in de Tussenrapportage 2026 en wordt er geleidelijk opgestart met de optimalisatie.

Na vaststelling door bestuur en de AV worden de statutenwijzigingen samen met de notaris doorgevoerd.

Op 4 november 2025 Agendapunt 3a

Datum	4 november 2025
Portefeuillehouder	Voorzitter IPO
Inlichtingen bij	R. Josten / H. Menninga
Onderwerp	Overzicht stand van zaken toezeggingen

Kern van het onderwerp

De AV-leden hebben tijdens de Algemene Vergadering van 27 juni 2023 besloten deze Statenperiode – gelet op de positieve ervaringen uit de vorige periode – ook te werken met een overzicht van toezeggingen. Dit overzicht wordt tijdens elke AV bij de stukken gevoegd. Onderstaand treft u de stand van zaken van de lopende toezeggingen.

Voorstel/gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt voorgesteld kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de toezeggingen.

Toe­zeggingen

Mee bezig

- 1. Bij het vervolg van het traject 'Naar meer slagvaardigheid' wordt indien er sprake is van besluitvorming door het bestuur voldoende tijd ingeruimd voor een bespreking in de Staten.**

Toe­zegging: d.d. 27 juni 2023

Status: loopt, voor de verkenning naar scenario's 2 en 3 is door Rien Fraanje (algemeen directeur IPO) in samenwerking met de Klankbordgroep Slagvaardige Vereniging (met vijf AV-leden) een discussienotitie opgesteld. Het IPO-bestuur heeft daarop de voorkeur uitgesproken om het fundamentele gesprek over het zijn van een vereniging en de statuten gezamenlijk op te starten. De start daarvan was het gezamenlijke diner met de Algemene Vergadering en het IPO-bestuur op 26 maart. Daarnaast bestond het gevoel dat we op dit moment nog volop bezig zijn met de eerste twee vormen van verbetering: houding en gedrag en de aanpassing van de vergaderstructuur. De voorzitter heeft in de AV-vergadering van 2 oktober 2024 aangegeven in gesprek te gaan met de klankbordgroep, dit staat gepland voor 25 november.

- 2. Het verzoek om in 2025 technische briefings te organiseren over o.a. effect verdwijnen NPLG en de financiële situatie voor provincies en SMR's (kernenergie).**

Toe­zegging: d.d. 5 november 2024

Status: dit wordt opgepakt en voor 2025 komt een planning met de verschillende sessies die digitaal georganiseerd worden. Daarnaast vindt op verzoek van de AV een evaluatie van de technische briefings plaats.

- 3. Het verzoek om technische briefings te organiseren aangaande ICT/de cloud en over de wet regie volkshuisvesting**

Toe­zegging d.d. 24 juni 2025

Status: dit wordt opgepakt.

Doorlopend

- 4. Indien er behoefte is aan een verdere toelichting over de werkzaamheden van de vereniging voor Provinciale Staten dan zijn de medewerkers van het IPO-**

Op 4 november 2025

bureau en van BIJ12 bereid om langs te komen bij de provincies voor een toelichting.

Toezegging: d.d. 27 juni 2023

Status: doorlopend.

5. Het aandachtspunt dat in de periode na Provinciale Statenverkiezingen en tussen de benoeming van nieuwe bestuursleden sprake is van het ontbreken van een formeel bestuur van de vereniging wordt expliciet onderzocht.

Toezegging: d.d. 4 oktober 2023

Status: doorlopend.

6. De presentaties van de inhoudelijk toelichting worden na afloop van de Algemene Vergadering gedeeld met de leden van de Algemene Vergadering en de griffiecontactpersonen.

Toezegging: d.d. 12 december 2023

Status: doorlopend.

Afgehandeld

7. Er wordt een vervolg op de kennismakingsbijeenkomst (d.d. 5 juni 2023) van de leden van de Algemene Vergadering en de griffiecontactpersonen georganiseerd in de eerste helft van 2024.

Toezegging: d.d. 27 juni 2023

Status: Op 14 maart 2024 vond een bijeenkomst met de griffiecontactpersonen bij het IPO-bureau in Den Haag plaats. Op 26 maart 2024 was een gezamenlijk diner met AV-leden en het bestuur. Hiervoor zullen structureel (en jaarlijks) dergelijke bijeenkomsten worden georganiseerd.

8. De planning van de technische briefings wordt met de P&C Klankbordgroep besproken.

Toezegging: d.d. 4 oktober 2023

Status: loopt, de eerste bijeenkomst van de P&C Klankbordgroep heeft inmiddels plaatsgevonden. De planning van de technische briefings is besproken en door de leden van de klankbordgroep goedgekeurd. De uitnodigingen hiervoor worden verstuurd.

9. De leden van de Algemene Vergadering worden schriftelijk geïnformeerd over de financiële constructie van de kosten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) met het Rijk.

Toezegging: d.d. 7 november 2023

Status: De leden van de Algemene Vergadering hebben bij de beantwoording van de technische vragen bij de P&C documenten hierover op 7 december nadere informatie gekregen via email, alsook in de technische briefings in het najaar van 2023.

10. De leden van de Algemene Vergadering worden schriftelijk geïnformeerd over de lopende acties van de gezamenlijke provincies in IPO-verband op het onderwerp 'betaalbaarheid van het openbaar vervoer'.

Toezegging: d.d. 7 november 2023

Status: De leden van de Algemene Vergadering hebben deze informatie per e-mail ontvangen op 7 december 2023 samen met bovenstaand punt.

Op 4 november 2025

11. Er wordt een inhoudelijke technische briefing georganiseerd over het onderwerp Faunaschade voor de AV/Statenleden.

Toezegging: d.d. 7 november 2023

Status: Op 3 april 2024 is er een werkbezoek over faunazaken georganiseerd door BIJ12. De leden van de Algemene Vergadering en de griffiecontactpersonen hebben hier op 29 februari een uitnodiging voor ontvangen. Het werkbezoek is toegankelijk voor alle Statenleden.

12. Er wordt onderzocht welke rol de IPO-vereniging kan betekenen ten aanzien van de PEP-registratie van Statenleden, eventueel in samenwerking met Statenlid.nu.

Toezegging: d.d. 7 november 2023

Status: In de Algemene Vergadering van 12 december is toegelicht dat er is contact geweest met de collega's bij het rijk en zij hebben aangegeven dat Statenleden niet op de PEP-lijst zouden horen vanuit de functie als Statenlid. Mochten ze er toch op staan, dan kunnen de Statenleden zich melden bij het IPO-bureau en zal het bureau dit verder uitzoeken.

13. De outlook uitnodigingen van de Algemene Vergadering van 2024 worden verstuurd.

Toezegging: d.d. 12 december 2023

Status: De leden van de Algemene Vergadering hebben de uitnodigingen op 5 januari ontvangen.

14. Er wordt gekeken naar de rol van de Algemene Vergadering bij het samenstellen van het functieprofiel van de nieuwe voorzitter.

Toezegging: d.d. 12 december 2023

Status: Dit bespreekpunt stond geagendeerd op de agenda van de extra AV-vergadering van 23 april 2024 en de input is verwerkt in het functieprofiel.

15. De verbetervoorstellen uit het overdrachtsdossier van de leden van de Algemene Vergadering worden betrokken bij de vervolgesprekken over het adviesrapport 'Naar meer slagvaardigheid'.

Toezegging: d.d. 27 juni 2023

Status: De verbetervoorstellen zijn meegenomen in de gesprekken met de Klankbordgroep Slagvaardige Vereniging, wat heeft geresulteerd in de discussienotitie.

16. De betekenis van de kennisnetwerken Shine en Blow duiden zoals genoemd in de voorjaarsnota IPO-bureau 2024.

Toezegging: d.d. 22 (technische briefing) en 23 (AV) april 2024

Status: het antwoord op deze vraag is meegenomen in de beantwoording van de schriftelijke vragen omtrent de voorjaarsnota 2024 en zijn voor de AV van 25 juni gedeeld.

17. Inzichtelijk maken hoe position papers worden opgesteld.

Toezegging: d.d. 22 april 2024

Status: hiervoor is een (digitale) technische sessie georganiseerd op 23 september voor geïnteresseerde AV- en Statenleden.

18. Er wordt een (digitale) technische sessie georganiseerd om Statenleden bij te praten over het ROB-rapport dat is verschenen over het voorgestelde verdeelmodel.

Toezegging: d.d. 2 oktober 2024

Status: dit heeft plaatsgevonden op 12 november toegankelijk voor alle Statenleden.

19. Het verzoek om in 2025 een technische briefing te organiseren over het nieuwe wolvenplan.

Toezegging: d.d. 5 november 2024

Status: dit heeft plaatsgevonden op 22 mei toegankelijk voor alle Statenleden.